

VARNUM OCH OD SLÄKTEN

TORPARE OCH SOLDATER I SJUHÄRAD

MATTIAS ÅBOM

VARNUM OCH OD SLÄKTEN TORPARE OCH SOLDATER I SJUHÄRAD

Forskat och sammanställt av
Mattias Åbom
2020

© Mattias Åbom 2020

Bilder från kyrkansarkiv kommer från www.arkivdigital.se. Kartor publiceras med tillstånd av Lantmäteriet. Övriga foton utan hänvisning är Mattias Åboms egna.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Varnum släkten - Karls anor

Generation 1

1	Familjen Johansson	7
1.1	Karl Johan Johansson	9
1.2	Emilia Gill	13
1.3	Syskonen Johansson	14
2	Kalle i Prästås	15

Generation 2

3	Lantbrukare Johan Petter Johansson och Gustava Larsdotter i Varnum	17
4	Markels i torp Enelund	19

Generation 3

5	Lantbrukare Johannes Pettersson och Lisa Jonasdatter i Södra Ving	21
6	Soldat 606 Lars Ehn och Beata Andersdotter i Timmele	24

Generation 4

7	Nybyggare Peter Svensson och Sara Abrahamsdotter i Hällstad	27
8	Åbo Johannes Andersson och Maria Andersdotter i Möne	29
9	Petter Larsson och Anna Hansdotter i Tärby	30
10	Anders Gunnarsson och Lisa Svensdotter i Timmele	32

Generation 5

11	Ryttare 60 Sven Winblad och Annica Andersdotter i Hällstad	33
12	Soldat 545 Abraham Sahlgrén och Ingrid Jonsdotter i Murum	36
13	Sårad med inte övervunnen	39
14	Lars Hansson och Britta Andersdotter i Tärby	47

Generation 6

15	Soldat 532 Anders Broberg och Anna Svensdotter i Hällstad	48
16	Ryttare 66 Nils Frisk och Kerstin Andersdotter i Hällstad	49
17	Trossdrängen Nils Herre blir ryttaren Frisk	50
18	Soldat 483 Jon Eneroth och Elin Svensdotter i Gingri	53

Generation 7

19	Anders Hansson och Karin Andersdotter i Hällstad	55
----	--	----

Övrigt

20	Så här startade det stora nordiska kriget för soldat Broberg och Älvsborgs regemente	56
21	Älvsborgare skickas till ön Retusari 1704	59
22	Älvsborgarnas dramatiska kommenderingar till sjöss 1706-1708	63
23	Älvsborgarna och slaget vid Helsingborg 1710	64
24	Älvsborgs regementes Karolinska uniformer	67
25	Älvsborgs regementes under stora nordiska kriget 1700-1721	70
26	Släktens soldater	74

Od släkten - Emilias anor

Generation 2

27	Soldat 423 Johan Emanuel Gill och Charlotta Johansdotter Rud i Od	77
28	Berättelsen om Johan Gill, tre kvinnor och om döttrarna som emigrerade	82
29	Johan Gills soldatkontrakt	86

Generation 3

30	Torpare Andreas Andersson och Maria Magnusdotter i Grovare	88
31	Soldat 440 Johannes Ryd (Rud) och Annika Jonsdotter i Od	91
32	Johannes Ryds soldatkontrakt	93

Generation 4

33	Torpare Andreas Andersson och Kerstin Nilsson i Grovare	94
34	Soldat 593 Magnus Gör och Kerstin Pehrsson i Härna	96
35	Soldat 421 Anders Liljegren och Catharina Jonsdotter i Od	98
36	Soldat 440 Jonas Spak och Britta Olofsdotter i Od	101
37	Älvsborgs regemente och soldat 440 Johan Spak i kriget mot Napoleon och kriget mot Danmark	102

Generation 5

38	Torpare Anders Bengtsson och Kerstin Engelbrektsdotter i Grovare	106
39	Nils Svensson och Gertrud Pehrsson i Grovare	107
40	Soldat 538 Petter Åhsberg och Märtha Månsdotter i Härna	108
41	Soldat 543 Pehr Wennberg och Anna Jeansdotter i Grovare	111
42	Jon Jonsson och Kerstin Håkansdotter i Od	113

Generation 6

43	Soldat 522 Bengt Klingberg och Märtha i Härna	114
44	Älvsborgarna och Hattarnas ryska krig 1741-1742	115
45	Anders Nilsson och Ellika Svensdotter i Härna	121
46	Soldat 552 Måns Rydahl och Sara Håkansdotter i Kärråkra	123
47	Soldat 541 Anders Urban och Märtha Pehrsson i Grovare	124

FÖRORD

Min farfar Torsten Johansson var det näst yngsta av Emilias och Karls nio barn. Som jag minns farfar var han en tystlåten man som älskade att ha sina barn och barnbarn i sin närhet. Trots mina frågor i min tidiga ungdom om hans släkt och om hans militär-tjänstgöring under kriget som farmor Berta visade foton på så fick jag knapphändiga svar. Kanske var det så att farfar inte visste så mycket då han var lillpojken i familjen och att tala om det som varit fanns det ingen anledning till. Desto mer spännande har det varit att släktforska på denna släkt.

I denna släktbok får du följa ett 30-tal familjer genom århundradena i Sjuhärad. Du kommer att hamna mitt i den svenska historien och se hur livet kunde se ut i gångna tider. Du kommer att läsa om Karl och Emilias strävan att få det bättre genom att flytta från torp till torp med barnen. Du får besöka deras första torp och läsa vittnesbörd från människor i Varnum om Karls far Johan Johansson som kallades Markel. Du får besöka Emilias födelseplats där hennes far Johan Gills soldattorp en gång stod och läsa om Emilias systrar som emigrerade till Amerika. Inte minst kommer du att stå mitt i krutröken i Sveriges alla krig från 1700-1814 då hälften av denna släkts anfäder var soldater.

Att släktforska och sammanställa en släktbok är en resa under många år. Först skall man lära sig att släktforska och sedan skall man forska fram alla personer och familjer genom århundradena. Man skall lära sig att läsa handstil som för blotta ögat ser ut som om en tvååring ritat ihop i full inspiration. Ja det är mycket man skall lära sig för att komma rätt i sin forskning för man vill inte ha fel anmoder eller anfäder i sitt släktträd.

Man behöver lära känna de byar, socknar och församlingar man forskar i. Att studera äldre kartor och åka ut på okända grusvägar för att hitta platserna som släkten har bott på är en riktig rysare. Ja det tar flera år innan man har kommit fram till att sammanställa sin första släktbok men resan är intressant och lärorik.

Denna bok utgår först och främst från Karl och Emilia och bakåt i tiden i raka led. Det innebär att levnadsbeskrivning för anmödrar och anfäders syskon finns inte med utan på något undantag. Boken är skriven först och främst för att vara lättläst och innehåller därför inte källhänvisningar.

Kyrkans böcker börjades föras runt 1686 i Sverige och i en del församlingar så saknas det böcker under olika tidsperioder. Att säkerställa att föräldrar och barn hör ihop när det saknas kyrkböcker under långa perioder är svårt. Jag ser denna släktbok som en första sammanställning som kommer att uppdateras med åren.

De personer och levnadsbeskrivningar du kan läsa om i denna bok är noggrant efterforskat enligt en god släktforskares rutiner och nitiska källkritik. När vi kommer till 1700- och 1600-talet så minskas förstås möjligheten att ha samma nivå på säkerhet än när det gäller 1800- och början på 1900-talet. I min egen forskning så är detta noggrant uppmärkt per person, fynd och källa. Är det du något du undrar över så redovisar jag mer än gärna mina fynd, källor och tveksamheter.

När du nu läser om din släkts historia så sätt deras liv och handlingar i ljuset av den tid dom levde i. Sverige har gått igenom tider av epidemier, krig och svält. Vi har emigrerat då fattigdomen och möjlig-

heterna i Sverige tidvis var små. Det är utan tvekan så att Karl och Emilias anor levde strävsamma liv som så många gjorde i Sverige i gånga tider.

För min egen del så gör släktforskningen mig rikare. Jag förstår Sveriges resa bättre, hur människor hade det och vilka utmaningar dom mötte.

Håll till godo med din släkts historia!

Mattias Åbom

Onsala

2020-04-01

DEDIKATION

---

*Till min älskade
farfar Torsten*

1

FAMILJEN JOHANSSON

Familjen Johansson i Redslared 1917.

På översta raden från vänster: Johan, Karl, Ture.

På nedersta raden från vänster: Agnes, Hilma, Torsten, Emilia, Gertrud, Erik, Lisa och Tyra.

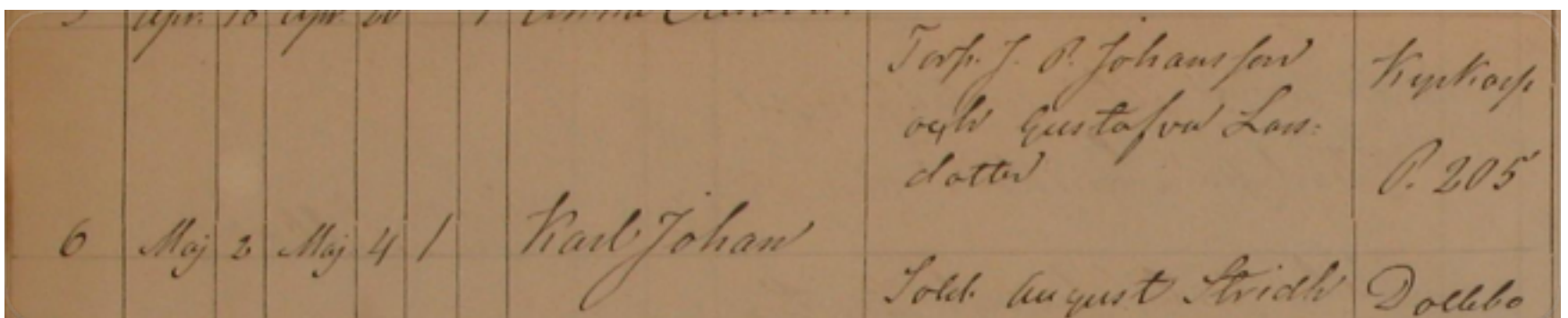

KARL JOHANSSON

1881-1960

KARL Johan JOHANSSON föddes i torp Enelund, Kyrkarp, Varnum 1873-05-22. Han döptes 1873-05-04-10 i Varnum.

I Varnums födelsebok 1861-1886 ser vi Karls födelsenotering. Karl är barn nummer 6 som föds 1873 i Varnum. Karls dopvittnen var "J. a. Johansson från Habo i Härna med hustrun Johanna Lovisa Johansdotter"

Han var det tredje barnet av lantbrukare JOHAN PETTER JOHANSSON (1842-09-04) och GUSTAVA LARSDOTTER (1834-06-05). Han hade två bröder (Klas Emil Johansson (1876-09-11), Gustaf Adolf Johansson (1879-09-14)) och två systrar (Hilma Evelina Johansdotter (1867-12-09), Anna Maria Johansdotter (1870-09-01)).

När han var 24 år gammal dog hans mor GUSTAVA LARSDOTTER (1898-04-23). När han var 50 år gammal dog hans far lantbrukare JOHAN PETTER JOHANSSON (1924-02-15).

1895-04-10 gifte han sig med Agda EMILIA GILL (1873-06-26). Han var 21 år gammal när han gifte sig med Agda EMILIA GILL, som då var 21 år gammal. Han hade nio barn med Agda EMILIA Gill: HILMA Karolina Johansson (1896-07-28), TYRA Ingeborg Johansson (1898-10-27), TURE Eskil Johansson (1900-11-16), JOHAN Konrad Johansson (1903-11-15), AGNES Walborg Johansson (1906-05-19), ERIK Göte Johansson (1909-01-27), LISA Charlotta Johansson (1911-07-07), TORSTEN Ragnar JOHANSSON (1913-09-09), GERTRUD Margareta Johansson (1916-12-25).

- 1891-10-16 började han arbeta som dräng i Övregården, Bondarp i Härna. Han var då 18 år gammal.
- 1892-11-17 började han arbeta som dräng i Sörgården, Finnekumla i Rångedala. Han var då 19 år gammal.
- 1895-11-04 när Karl och Emilia gifter sig bor de tillsammans med Karls föräldrar i Karls födelsehem torp Enelund i Varnum. Han var då 22 år gammal.
- Från 1897 arbetade han som torpare i torp Prästås, Skabo i Varnum. Han var då 24 år gammal.
- Från 1905-10-17 arbetade han som torpare i torp Rabaeka, Elmestads rote under Knappegården i Hällstad. Han var då 32 år gammal.
- Från 1906-11-29 arbetade han som arrendator i Vång under Lidagården i Timmele. Han var då 33 år gammal.
- Från 1910-11-02 arbetade han som arrendator i Vång under Liden Nedre No. 5 i Timmele. Han var då 37 år gammal.
- Från 1911-04-18 arbetade han som arrendator under Björnsgården i Härna. Han var då 37 år gammal.
- Från 1912-11-01 arbetade han som arrendator i Klerhult, Ljushult. Han var då 39 år gammal.
- Från 1915-10-23 arbetade han som arrendator för No 1 Grobo i Redslared. Han var då 42 år gammal.
- Från 1922-06-15 arbetade han som hälftenbrukare i Altorp, Molla. Han var då 49 år gammal.
- Från 1923-03-23 arbetade han som torpare i torp Måhåsen, Hållared, Sandhult. Han var då 49 år gammal.
- Från 1926-03-22 arbetade han som arrendator Ösleberg i Hillared. Han var då 52 år gammal.

- Från 1938-06-17 bodde han i Fagerhult Torsagården, Bergdalen, Viskafors. Han var då 65 år gammal.

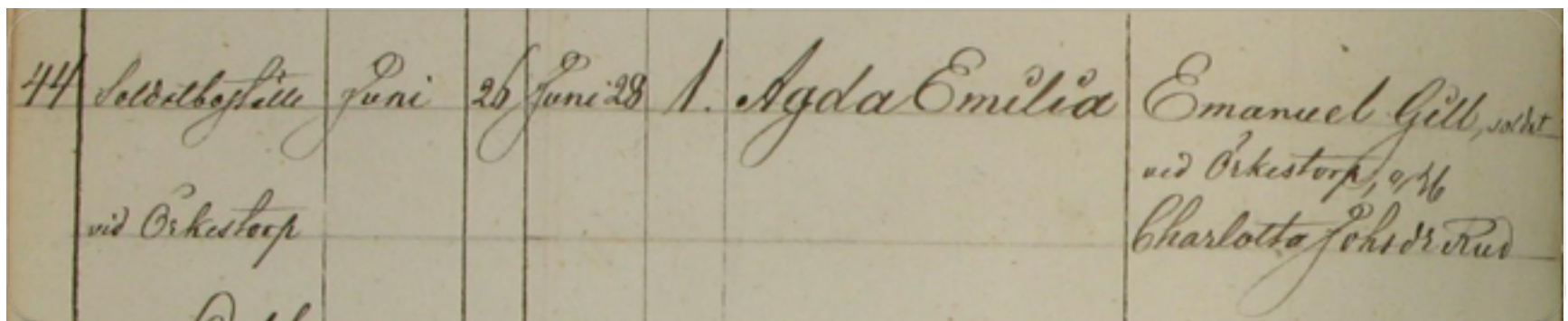
Han dog 1961-09-27 på ålderdomshemmet i Fristad när han var 88 år gammal. Han begravdes i Kinnarumma. Hans fru Agda EMILIA GILL dog 1939-04-18, 22 år före honom.

EMILIA GILL

1873-1939

Agda EMILIA GILL föddes i soldattorpet Aspelund, Örkestop, Od 1873-06-26. Hon döptes 1873-06-28 i Od.

I Ods födelsebok 1851-1879 ser vi Emilias födelsenotering. Emilia är barn nummer 44 som föds 1873 i Od. Emilias dopvittnen var "Lars Andersson och hh Kristina Andersdotter i Kastered."

Hon var det första barnet av soldat 423 JOHAN Emanuel GILL (1848-06-28) och CHARLOTTA JOHANSBOTTER RUD (1841-12-31). Hon hade två systrar: Emigrant Adelina Eleonora (1878-02-09), Severina Elisabet (1883-08-26).

När hon var 16 år gammal dog hennes mor CHARLOTTA JOHANSBOTTER RUD (1889-10-17). När hon var 48 år gammal dog hennes far soldat 423 JOHAN Emanuel GILL (1921-11-17).

1895-04-10 gifte hon sig med lantbrukare KARL Johan JOHANSSON (1873-05-02). Hon var 21 år gammal när hon gifte sig med lantbrukare KARL Johan JOHANSSON, som då var 21 år gammal.

Hon dog 1939-04-18 i Fagerhult, Viskafors. Dödsort Borås (antagligen Borås lasarett) när hon var 65 år gammal. Hon begravdes i Kinnarumma. Hennes man lantbrukare KARL Johan JOHANSSON dog 1961-09-27, 22 år efter henne.

SYSKONEN JOHANSSON

1. HILMA Karolina Johansson

* Torp Enelund, Varnum 1896-07-28, † Fristad 1963-03-08.

2. TYRA Ingeborg Johansson

* Torp Prästås, Varnum 1898-10-27, † Borås 1979-04-12.

3. TURE Eskil Johansson

* Torp Prästås, Varnum 1900-11-16, † Rydboholm 1955-04-02

4. JOHAN Konrad Johansson

* Torp Prästås, Varnum 1903-11-15, † Göteborg 1969-09-28.

5. AGNES Walborg Johansson

* Torp Rabacka, Hällstad 1906-05-19 † Borås 1978-03-13.

6. ERIK Göte Johansson

* Lidagården, Timmele 1909-01-27, † Tidan 1986-11-25.

7. LISA Charlotta Johansson

* Björnsgården, Härna 1911-07-07, † Lödöse 1997-01-16.

8. TORSTEN Ragnar Johansson

* Klerhult, Ljushult 1913-09-09, † Borås 1986-12-12

9. GERTRUD Margareta Johansson

* Grobo, Redslared, 1916-12-25, † Härlanda 1974-08-07

KAPITEL 2

KALLE I PRÄSTÅS

1897 byggdes en ny stuga i Prästås, Varnum ett så kallat dagsverkstorp. Dagsverkstorp är idag ett åretrunthus. Torpets först torpare var vår KARL Johan JOHANSSON som också kallades "Kalle i Prästås".

Vittnen i boken *Torparna, utmarksfolk och landskapsförändringar i Varnums socken* av Örjan Hill (sid 72) berättar att Kalle körde häst med krok. Han var en av de få torparna som hade egen häst. Kalles häst beskrivs "den var inte vacker" då den endast hade tillgång till "halm och annan oxföda". Familjen Johansson bodde i torpet mellan 1897 och 1905 då de i oktober flyttade till Hällstad.

Efter att familjen flyttat till Hällstad tog Kalles syster Anna och hennes man Oskar Petersson till topret Prästås. Vittnen berättar att "Oskar körde med oxe och krok på åkarna runt Prästås".

Torpet Prästås våren 2017

KAPITEL 3

LANTBRUKARE JOHAN PETTER JOHANSSON OCH GUSTAVA LARSDOTTER I VARNUM (GEN 2)

Johan Petter

Lantbrukare JOHAN PETTER JOHANSSON föddes i Gisslarp, Hällstad 1842-09-04. Han döptes 1842-09-06 i Hällstad. Han var det sjätte barnet av lantbrukare JOHANNES PETERSSON (1799-03-13) och LISA JONASDOTTER (1803-05-10). Han hade två bröder (Johan Peter Johansson (1837-10-31), Claes August Johansson (1840-06-24)) och tre systrar (Anna Maja Johansdotter (1833-12-06), Charlott Johansdotter (1836-07-08), Carolina Johansdotter (1839-01-04)).

När han var 26 år gammal dog hans mor LISA JONASDOTTER (1869-03-08). När han var 28 år gammal dog hans far lantbrukare JOHANNES PETERSSON (1871-05-12).

1859 lämnar han fadern i Rävås och blir dräng i Mellomgården i Södra Ving. Johan träffar sin blivande fru på gården. Han var då 16 år gammal. Från 1864-11-19 arbetade han som dräng i Kyrkarp, Varnum. Han var då 22 år gammal. Från 1873 arbetade han som torpare i torp Enelund, Kyrkarp, Varnum. Han var då 30 år gammal. Efter fruns död står det i kyrkboken att han "Vistas hos en dam i Djupedal i Hällstad"

Han dog 1924-02-15 i Hällstad när han var 81 år gammal av ålderdom. Han bodde då i torp Enelund, Varnum. Han begravdes 1924-02-26 i Varnum. Hans fru GUSTAVA LARSDOTTER dog 1898-04-23, 26 år före honom.

Gustava

GUSTAVA LARSDOTTER föddes i Tjurekullen soldattorp, Timmele 1834-06-05. Hon döptes 1834-06-06 i Timmel. Hon var det sjätte barnet av soldat 606 LARS EHN (1791-01-15) och BEATA ANDERSDOTTER (1792-12-02). Hon hade tre bröder (Petter Larsson (1824-09-18), Johannes Larsson (1825-09-27), Pehr Gustaf Larsson (1840-05-06)) och tre systrar (Anna Lisa Larsdotter (1818-08-02), Ewa Larsdotter (1821-09-26), Johanna Larsdotter (1828-11-13)).

När hon var 17 år gammal dog hennes mor BEATA ANDERSDOTTER (1852-02-17).
När hon var 18 år gammal dog hennes far soldat 606 LARS EHN (1853-01-12).

1851 lämnar hon föräldrarna i backstugan på Knöttlan, Timmele. Hon börjar arbeta som piga och bor i backstugan i Kvarnhagen, Timmele. Hon var då 17 år gammal. Från 1852-11-05 arbetade hon som piga i Gammelstorps rote, Hällstad. Hon var då 18 år gammal. Från 1853 arbetade hon som piga i Trälunda Lillegården, Möne. Hon var då 19 år gammal. Från 1857-10-20 arbetade hon som piga i Slätthult i Toarp. Hon var då 23 år gammal. Från 1858 arbetade hon som piga i Målsryd, Slätthults rote i Toarp. Hon var då 24 år gammal. Från 1861 arbetade hon som piga i Germundared i Toarp. Hon var då 27 år gammal. Från 1863 arbetade hon som piga i Mellomgården, Södra Ving där Gustava träffar sin blivande man på gården. Hon var då 29 år gammal. 1865-10-20 flyttar hon till Kyrkarp, Varnum och bildar familj. Hon var då 31 år gammal.

Hon dog 1898-04-23 i torp Enelund, Varnum när hon var 63 år gammal av giktvärk. Hon begravdes 1898-05-01 i Varnum. Hennes man lantbrukare JOHAN PETTER JOHANSSON dog den 1924-02-15, 26 år efter henne.

Familjen

1866-05-19 gifte hon sig med lantbrukare JOHAN PETTER JOHANSSON (1842-09-04). Hon var 31 år gammal när hon gifte sig med lantbrukare JOHAN PETTER JOHANSSON, som då var 23 år gammal. Hon hade fem barn med lantbrukare JOHAN PETTER JOHANSSON: Hilma Evelina Johansdotter (1867-12-09), Anna Maria Johansdotter (1870-09-01), lantbrukare KARL Johan JOHANSSON (1873-05-02), Klas Emil Johansson (1876-09-11), Gustaf Adolf Johansson (1879-09-14).

Hilma dog 1869-11-14 i kikhosta endast 1 år och 9 månader gammal.

KAPITEL 4

MARKELS I TORP ENELUND

Familjen Johan Johansson och Gustava Larsdotter

Johan föddes 1842-09-04 i Gisslarp, Hällstad och Gustava föddes 1834-06-05 i Tjurekullen soldattorp, Timmele. Örjan Hill skriver i boken Torparna (sid 314) I torp Enelund bodde även Johans ogifta storsyster Anna-Maria (Anna-Maja) född 1833.

15.	J. Johan Peter Johansson	43	3/8	Hällstad
16.	H. Gustafva Larsdotter	34	3/8	Timmele
17.	Barn: Anna Maria	70	1/2	L
18.	" Karl Johan	70	3/8	L
19.	" Klas Emil	76	13/15	L
	" Gustaf Adolf	79	13/15	L
22.	Ag. Lars Alfred Johansson	56	1/2	L
23.	Pig. Anna Maria Johansdotter	33	3/8	Hällstad

Johan och Gustava hade fem barn: Hilma född 1867-12-09, Anna Maria född, 1870-09-01, Karl född 1873-05-02, Klas Emil född 1876-09-11 och Gustav Adolf 1879-09-14. Anledningen till varför Örjan skriver att det hade fyra barn var att dottern Hilma dog 1869-11-14 i kikhosta endast 1 år och 9 månader gammal.

Familjen Johan och Gustava i torp Enelund 1877-1886

Redan 1864 var Johan dräng i Kyrkarp men 1868 blir han torpare i torp Enelund. Gustava dör i torpet 1898-04-23 av giktvärk. Johan står skriven i torpet vid sin död 1924-02-15 men dödsorten var Hällstad. Enligt Örjan bodde Johan hos en av sönerna i Hällstad vid sin död. Enligt kyrkoben och mina efterforskningar så står det att han "vistas hos en dam i Djupedal". Johans syster Anna-Maria avled 1921. Det kan vara efter det som Johan flyttade till Hällstad enligt Örjan.

Drängen döms och emigrerar

Man kan läsa i kyrkboken att deras dräng döms 1871 till 4 månaders straffarbete för stöld och emigrerar till Norge 1877.

Grannar berättar om Johan "Markel".

Både Erik Samuelsson och Ada Augustsson mindes sin granne:

"Markel var alldeles sned av reumatism, berättade Erik, men han arbetade ändå många år på somrarna med att gräva kanaler i Skaraborg i samband med sjösänkningar. Trots värken i kroppen gick han till fots upp till Skaraborg, arbetade några veckor för 75 öre om dagen, vandrade hem, var hemma några dagar och gick sedan iväg igen. Ibland tog han med sig sina två pojkar Kalle och Gustav."

Man kan inte mer än att imponeras av sin farfars farfar Johan som gick med krökt rygg ända till Skaraborg för att gräva.

Vidare berättar Ada:

"Så var det en gammal gubbe där nere, berättar Ada, där vi bar vattnet från och hansas syster. Ja, jag blir inta utan socker, sa han. Han hade visat den sockerpinnen han hade för så många, så sockret var riktigt grott utanför. Ja, jag tror närapå att han hade det sockret så länge han levde och visade folk, för han rörde det nog aldrig, Och då då gick de ju och synade om de hade mjöl hemma och om de hade gömt något. Han låg på en femkilospåse. Och en femkilospåse hade han grävt ner i vedskjulet vid vedhögen. Det var ju rasoneras. Vi fick ju inte mer mjöl och det var inte så väldigt med mjöl inte"

Vilka ögonvittnen, helt ovärderligt. Torpet var pedantskött och väl stenröst, Stenmurarna är raka och den välvda källren var ett fint hantverk enligt boken Torparna.

Man kan undra om min farfar Torsten Johansson som föddes 1913-09-09 i Klerhult, Ljushult fick träffa sin farfar Johan "Markel" och om Torsten satt i hans knä och vad som sades dom emellan. Kanske satt Torsten i sin farfars knä som visade sin sockerpinne och berättade om hans strävan på torpet och grävandet i Skaraborg. Johan verkar ha varit en klurig och listig gubbe som gömde mjölet. Det var antagligen vid ransoneringsen under första världskriget. Han verkar ju också ha haft mycket humor min farfars farfar.

Torpet Enelund finns inte kvar.

KAPITEL 5

LANTBRUKARE JOHANNES PETERSSON OCH LISA JONASDOTTER I SÖDRA VING (GEN 3)

Johannes Peterson

Lantbrukare JOHANNES PETERSSON föddes i Åsen, Hällstad 1799-03-13. Han döptes 1799-03-14 i Hällstad. Han var det andra barnet av nybyggare PETER SVENSSON (1764-11-28) och SARA ABRAHANSDOTTER (1766-03-25). Han hade en bror och en syster, Sven Petersson (1794-08-16) och Annika Petersdotter (1803-02-09).

När han var 7 år gammal dog hans mor SARA ABRAHANSDOTTER (1807-02-22).

När han var 37 år gammal dog hans far nybyggare PETER SVENSSON (1836-10-08).

Från 1822 arbetade han som torpare i ett soldattorp under Kråkhult, Hällstad (årtal oklart). De bor i soldattorpet då det var vacant under denna period. Han var då 23 år gammal. Från 1828 arbetade han som hälftensbrukare för Gisslarp No. 6 3/8 i Gammalstorps rote (årtal oklart), Hällstad. Han var då 29 år gammal. Från 1842-10-19 arbetade han som hälftensbrukare i Torp, Södra Ving. Han var då 43 år gammal. Från 1850 arbetade han som hälftensbrukare i Töfve Övregården, Södra Ving. Han var då 51 år gammal. 1854 flyttar han och Lisa till backstugan under Övregården, Södra Ving och blir inhyses där. Han var då 55 år gammal. Efter Lisas död flyttar han till sonen Gustaf (från först äktenskapet) i Habo, Härna. Han flyttar till sonen Gustaf då han är bräcklig och änkeman. Han var då 71 år gammal.

Han dog 1871-05-12 hos sonen Gustaf i Habo, Härna när han var 72 år gammal av giktvärk. Han begravdes 1871-05-18 i Härna. Hans fru Annika Svensdotter dog 1830-02-16, 41 år före honom. Hans fru LISA JONASDOTTER dog 1869-03-08, 2 år före honom.

Annika Svensdotter

Annika Svensdotter föddes i Hällstad 1787-02-20. Hon döptes 1787-02-21 i Hällstad. Hon var barn av Sven Larsson och Catharina Hansdotter.

Hon dog 1830-02-16 i Gisslarp, Hällsta när hon var 42 år gammal av feber. Hon begravdes 1830-03-05 i Hällstad. Hennes man lantbrukare JOHANNES PETERSSON dog den 1871-05-12, 41 år efter henne.

Familjen

1822-11-24 gifte han sig med Annika Svensdotter (1787-02-20) i Hällstad. Han var 23 år gammal när han gifte sig med Annika Svensdotter, som då var 35 år gammal. Han hade två barn med Annika Svensdotter: Swen Johansson (1825-02-09), Gustaf Johansson (1828-06-04).

Lisa Jonasdatter

LISA JONASDOTTER föddes i Yttergården, Möne 1803-05-10. Hon döptes 1803-05-11 i Möne. Hon var det tredje barnet av åbo JOHANNES ANDERSSON (1777) och MARIA ANDERSDOTTER (1773). Hon hade en bror (Anders Jonasson (1801)) och två systrar: Caijsa Jonasdatter (1796-05-18), Stina Jonasdatter (1805-02-13).

När hon var 40 år gammal dog hennes mor MARIA ANDERSDOTTER (1843). Hon dog 1869-03-08 i Övregården, Södra Ving när hon var 65 år gammal av slag. Hon begravdes 1869-03-14 i Härna. Hennes man lantbrukare JOHANNES PETERSSON dog 1871-05-12, 2 år efter henne.

Familjen

1831-12-31 gifte han sig med LISA JONASDOTTER (1803-05-10) i Hällstad. Han var 32 år gammal när han gifte sig med LISA JONASDOTTER, som då var 28 år gammal. Han hade sex barn med LISA JONASDOTTER: Anna Maja Johansdotter (1833-12-06), Charlott Johansdotter (1836-07-08), Johan Peter Johansson (1837-10-31), Carolina Johansdotter (1839-01-04), Claes August Johansson (1840-06-24), Lantbrukare JOHAN PETTER JOHANSSON (1842-09-04).

N ^o 6.		Gisslarp 18. 11/11		Egen af S. Skingqvist i Hällstad	
~~Hällstad.~~					
~~M. Joh. Bettesf.~~	~~Hällstad~~	~~1799~~	~~3/3~~		S.
~~M. Lisa Jonasson~~	~~Monie~~	~~1803~~	~~10/5~~		S.
~~S. Gustaf~~	~~Hällstad~~	~~1828~~	~~4/6~~	X 1	V.
~~D. Anna Maja~~	~~Hällstad~~	~~1833~~	~~6/12~~	1	V.
~~S. Claës August.~~	~~Hällstad~~	~~1840~~	~~3/6~~		V.
~~Johan Petter~~	~~Hällstad~~	~~1842~~	~~4/7~~		

43. Torpe i Hällstad.

Familjen Johannes Pettersson och Lisa Jonasson Gisslarp, Hällstad 1840-1843

Johannes förlorar sin första hustru och fyra barn

Johannes förlorar sin första hustru Annika Svensdotter och fyra barn i Gisslarp. Annika Svensdotter dog 1830, 43 år gammal av feber och deras gemensamma son Swen dog 1832, 7,6 år gammal av värk och svullnad. Dottern Charlott dog en vecka gammal av slag 1836. Sonen Johan Petter dog en vecka gammal av slag 1837 och dottern Carolina dog 3 månader gammal av slag 1839.

KAPITEL 6

SOLDAT 606 LARS EHN OCH BEATA ANDERSDOTTER I TIMMELE (GEN 3)

Soldat 606 LARS EHN föddes i Öna Lillegården, Tärby 1791-01-15. Han döptes 1791-01-16 i Tärby. Han var det första barnet av PETTER LARSSON (1749-09-23) och ANNA HANSDOTTER (1761-04-12). Han hade två bröder (Per Pettersson (1795-05-20), Johannes Pettersson (1801-08-13)) och två systrar (Anna Britta Pettersdotter (1793-01-15), Inga Cajsa Pettersdotter (1798-01-06)).

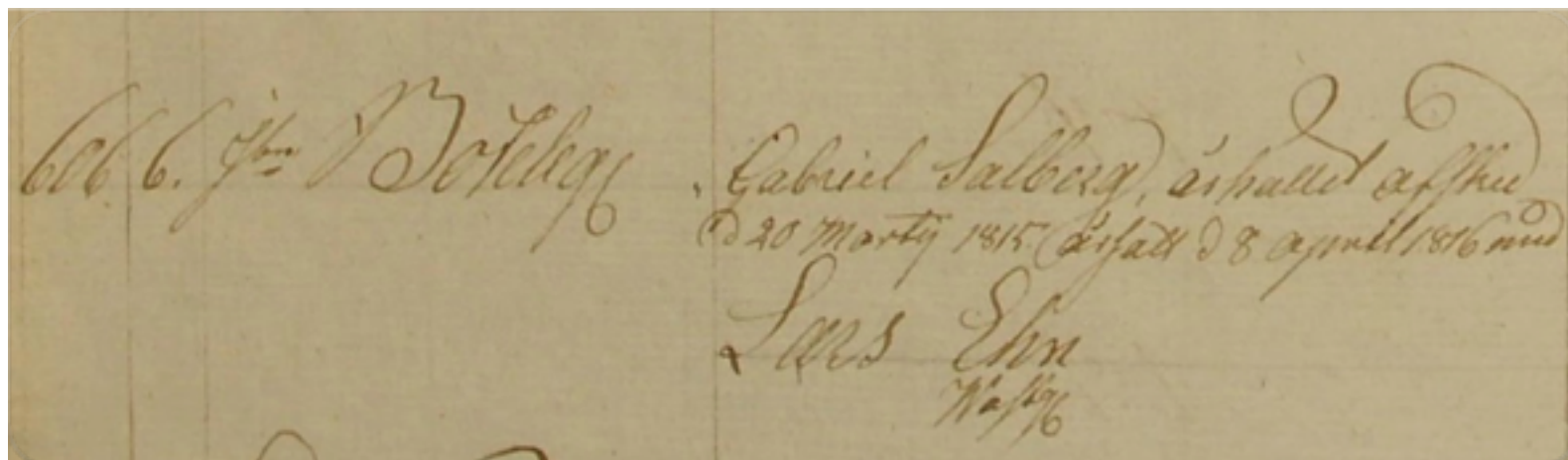
När han var 18 år gammal dog hans far PETTER LARSSON (1809-02-10). När han var 20 år gammal dog hans mor ANNA HANSDOTTER (1811-01-24).

Från 1810-02-17 arbetade han som dräng i Getared, Södra Ving. Han var då 19 år gammal. Från 1812-03-04 var han förstärkningskarl på Älvsborgs regemente i 3 1/2 år. Bodes eventuellt i Timmele (böcker saknas). Han var då 21 år gammal.

1813 -1814 deltar han i Karl Johans krig mot Napoleon. Han var då 22 år gammal.

1814 deltar han i kampanjen mot Norge. Han var då 23 år gammal.

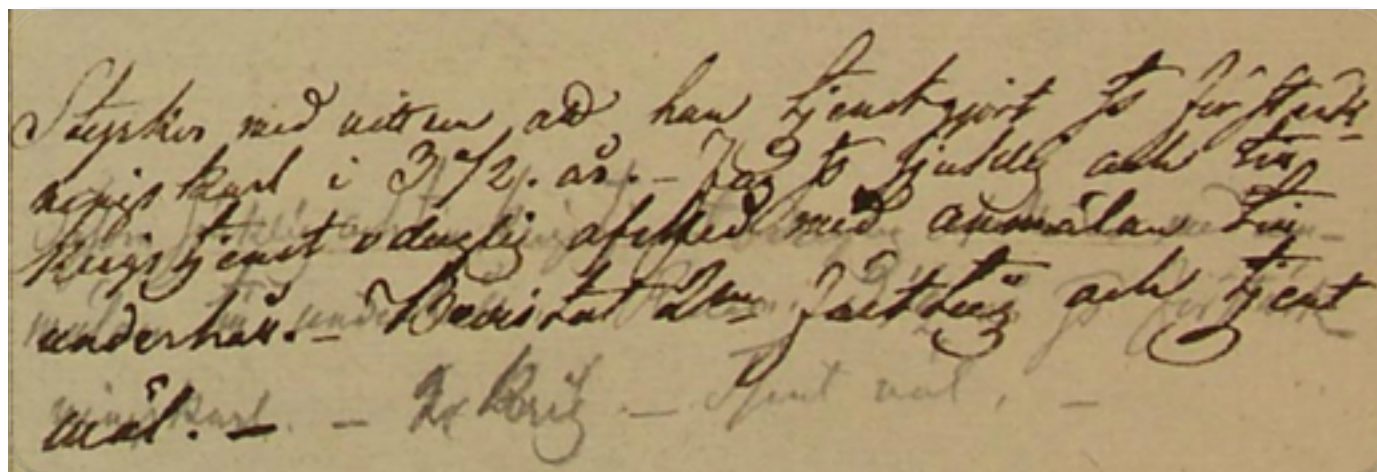
1816-04-08 antas han som soldat 606 på Redvägs kompani, Älvsborgs regemente. Han bor i Tjurekullens soldattorp under Botillegården, Vångs rote. Han var då 25 år gammal.

Lars Ehn antas som soldat 606 för Botillegården 1816-04-08 efter att ha deltagit i två krig som förstärkningskarl dvs. soldat.

1843-09-01 får han avsked då han är sjuklig. Han var då 52 år gammal.

"Styrker med vittnen att han tjentstgjort som förstärkningskarl i 3 1/2 år. ---som sjuklig och till krigstjenst oduglig afsked med anmälan till underhåll. Bevittnas 2an fälttåg och tjent väl".

Lars Ehn får avsked då han är sjuklig 1843-09-01 med vitorden tjent väl. I genralmönstringsrullan från 1844 framkommer det att han deltagit i två krig som förstärkningskarl.

1844 lämnar familjen soldattorpet och flyttar till backstugan på Knöttlan under Botillegården, Timmele. Han var då 53 år gammal.

Han dog 1853-01-12 i backstugan på Knöttlan, Timmele när han var 61 år gammal av ålderdom. Han begravdes 1853-01-16 i Timmele. Hans fru BEATA ANDERSDOTTER dog 1852-02-17, 1 år före honom.

Beata Andersdotter

BEATA ANDERSDOTTER föddes i Övregården Annestorp, Timmele 1792-12-02. Hon döptes 1792-12-03 i Timmele. Hon var det första barnet av ANDERS GUNNARSSON (1747-10-24) och LISA SVENSDOTTER (1752). Hennes enda bror var Gabriel (1796-06-17).

När hon var 4 år gammal dog hennes mor LISA SVENSDOTTER (1797-11-20). När hon var 36 år gammal dog hennes far ANDERS GUNNARSSON (1829-10-23).

Hon dog 1852-02-17 i backstugan på Knöttlan, Timmele när hon var 59 år gammal av natten sot (blivit sjuk på natten). Hon begravdes 1852-02-22 i Timmele. Hennes man soldat 606 LARS EHN dog 1853-01-12, 1 år efter henne.

Familjen

1816-11-25 gifte hon sig med soldat 606 LARS EHN (1791-01-15) i Timmele. Hon var 23 år gammal när hon gifte sig med soldat 606 LARS EHN, som då var 25 år gammal. Hon hade sju barn med soldat 606 LARS EHN: Anna Lisa Larsdotter (1818-08-02), Ewa Larsdotter (1821-09-26), Petter Larsson (1824-09-18), Johannes Larsson (1825-09-27), Johanna Larsdotter (1828-11-13), GUSTAVA LARSDOTTER (1834-06-05), Pehr Gustaf Larsson (1840-05-06).

Övrigt

Sonen Petter dog 1824-11-05 i soldattorpet endast 1 år och 18 dagar gammal.

Beata kan ha lidit av psykisk ohälsa. Det står noterat att hon led av "upphöjt sinnelag".

A handwritten ledger with three columns. The first column lists names and relationships, the second column lists military ranks or terms, and the third column lists dates. The entries are as follows:

Name / Relationship	Rank / Term	Date
Tjurekullen		
Sold. Boställe		
Sold. Lars Ehn Ramp.		5/91.
H. Beata Arid		
dotter	Timh.	2/12 92.
M. Anna Lita	Idm	2/8 18.
Ewa	idm	~~26/9~~ 91.
S. Johannes	idm	27/9 25.
Dr Johanna	idm	16/11 28.
dot. Gustafwa	do	5/6 1844.
Pehr Gustaf		5/5 40

Familjen i Tjurekullen soldatboställe 1831-1841.

KAPITEL 7

NYBYGGARE PETER SVENSSON OCH SARA ABRAHAMSDOTTER I HÄLLSTAD (GEN 4)

Peter Svensson

Nybyggare PETER SVENSSON föddes i Åsen, Hällstad 1764-11-28. Han var det sjunde barnet av ryttare 60 SVEN WINBLAD (1711-08-20) och ANNICA ANDERSDOTTER (1723). Han hade sex bröder (Andreas Svensson (1749-04-27), Jon Svensson (1752-04-20), Jon Svensson (1755-03-16), Anders Svensson (1757-01-09), Johannes Svensson (1766-12-15), Hans Svensson (1768-04-09)) och tre systrar (Stina Svendsdotter (1746-10-31), Catharina Svendsdotter (1750-11-25), Cathrina Svendsdotter (1765)).

När han var 23 år gammal dog hans mor ANNICA ANDERSDOTTER (1788-07-09).

När han var 25 år gammal dog hans far ryttare 60 SVEN WINBLAD (1789-12-21).

1793 blev han nybyggare i Åsen som blev ett torp under Skattegården i Hällstad. Han var då 28 år gammal. 1811 står han noterad som urfattig och bräcklig. Familjen har blivit inhyses i backstugan i Åsen under Klockaregården. Han var då 46 år gammal.

Han dog 1836-10-08 i backstugan på Åsen, Hällstad när han var 71 år gammal av håll och stygn. Han begravdes 1836-10-16 i Hällstad. Hans fru Britta Persdotter dog 1843-09-18, 7 år efter honom. Hans fru SARA ABRAHAMSDOTTER dog 1807-02-22, 30 år före honom.

Sara Abrahamsdotter

SARA ABRAHAMSDOTTER föddes i Salarps soldattorp, Murum 1766-03-25. Hon döptes 1766-03-26 i Murum. Hon var det första barnet av soldat 545 ABRAHAM SAHLGRÉN (1734) och INGRID JONSDOTTER (1722).

När hon var 32 år gammal dog hennes mor INGRID JONSDOTTER (1799-01-26). När hon var 40 år gammal dog hennes far soldat 545 ABRAHAM SAHLGRÉN (1806-05-20).

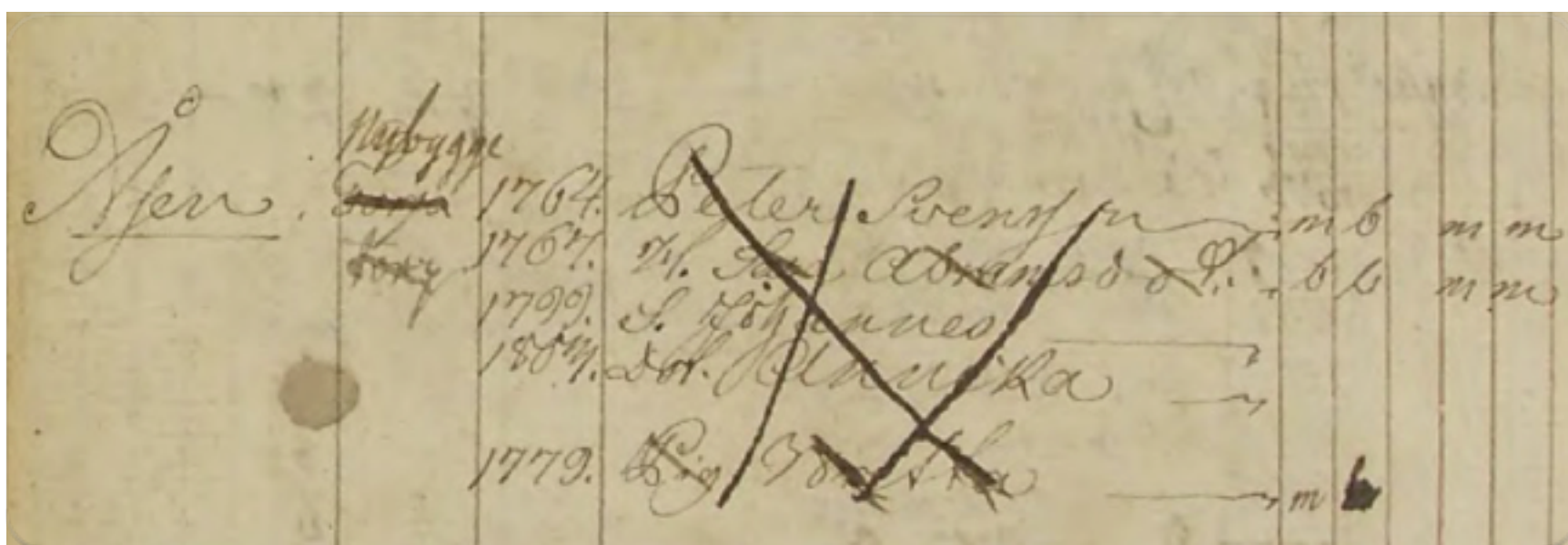
Hon dog 1807-02-22 i backstugan på Åsen i Hällstad när hon var 40 år gammal av en nervsjukdom. Hon låg förlamad 2 1/2 år innan hon dog. Innan sjukdomen var hon normal. Hon begravdes 1807-03-08 i Hällstad. Hennes man nybyggare PETER SVENSSON dog 1836-10-08, 30 år efter henne.

Familjen

1793-09-29 gifte hon sig med nybyggare PETER SVENSSON (1764-11-28) i Hällstad. Hon var 27 år gammal när hon gifte sig med nybyggare PETER SVENSSON, som då var 28 år gammal. Hon hade tre barn med nybyggare PETER SVENSSON: Sven Petersson (1794-08-16), lantbrukare JOHANNES PETERSSON (1799-03-13), Annika Petersdotter (1803-02-09).

Övrigt

Sara Abrahamsdotter dog endast 40 år gammal av en nervsjukdom. Innan sjukdomen var hon normal. Sara låg förlamad i 2 1/2 år innan hon dog. Peter blev änkeman 42 år gammal och gifte om sig med Britta Persdotter från Murum. Britta dog 1843-09-18 i Hällstad av ålderdomsbräcklighet. De fick inga barn tillsammans. Britta står noterad som fattighjon efter Peters död. Peter kom att bo hela sitt liv i Åsen, Hällstad.

Nybyggarfamiljen i Åsen Hällstad 1805-1810

KAPITEL 8

ÅBO JOHANNES ANDERSSON OCH MARIA ANDERSDOTTER I MÖNE (GEN 4)

Johannes Andersson

Åbo JOHANNES ANDERSSON föddes år 1777.

Från cirka 1800 arbetade han som åbo under Yttregården (oklart årtal) i Möne. Han var då 23 år gammal. Från cirka 1805 arbetade han som torpare i Grönlid, Möne. Han var då 28 år gammal.

Det är oklart när Johannes dog.

Maria Andersson

MARIA ANDERSDOTTER föddes år 1773.

Hon dog år 1843 när hon var 70 år gammal.

Familjen

Hennes make var åbo JOHANNES ANDERSSON (1777). Hon hade fyra barn med åbo JOHANNES ANDERSSON: Caijsa Jonasdatter (1796-05-18), Anders Jonasson (1801), LISA JONASDOTTER (1803-05-10), Stina Jonasdatter (1805-02-13).

Det är oklart när Maria dog.

KAPITEL 9

PETTER LARSSON OCH ANNA HANSDOTTER I TÄRBY (GEN 4)

Petter Larsson

PETTER LARSSON föddes i Gärdet, Tärby 1749-09-23. Han döptes 1749-09-23 i Tärby. Hans föräldrar var LARS HANSSON (1694) och BRITTA LARSDOTTER (1720). Han hade en syster (Christin Larsdotter (1743 42)) och tre bröder: Sven Larson, Hans Larsson, Anders Larsson (1754).

När han var 7 år gammal dog hans far LARS HANSSON (1756-11-07). När han var 40 år gammal dog hans mor BRITTA LARSDOTTER (1790).

1768 tar Petter över gården i Gärdet med sin första hustru Britta. Han var då 18 år gammal. Från 1783 arbetar han på Öna Lillegården i Tärby. Han var då 33 år gammal. Senare står han noterad som inhyses.

Han dog 1809-02-10 i Öna Lillegården, Tärby när han var 59 år gammal av bröstfeber. Han begravdes 1809-02-19 i Tärby. Hans fru Britta Olofsdotter dog 1784-04-04, 25 år före honom. Hans fru ANNA HANSDOTTER dog 1811-01-24, 2 år efter honom.

Britta Olofsdotter (första äktenskapet)

Britta Olofsdotter föddes år 1749 i Tärby. Hon var det första barnet av Oluf Pärsson och Catharina Jansdotter.

1775-07-09 gifte hon sig med PETTER LARSSON (1749-09-23) i Tärby. Hon var 26 år gammal när hon gifte sig med PETTER LARSSON, som då var 25 år gammal. Hon hade två barn med PETTER LARSSON: Catharina Pettersdotter (1778-10-27), Greta Pettersdotter (1783-10-05).

Hon dog 1784-04-04 i Öna Lillegården, Tärby när hon var 34 år gammal av huvudsjuka. Hon begravdes 1784-04-10 i Tärby. Hennes man PETTER LARSSON dog 1809-02-10, 25 år efter henne.

Anna Hansdotter (andra äktenskapet)

ANNA HANSDOTTER föddes i Hovaliden, Gingri 1761-04-12. Hon döptes 1761-04-12 i Gingri. Hon var det första barnet av bonde HANS PEHRSSON och MARTA ANDERS-DOTTER.

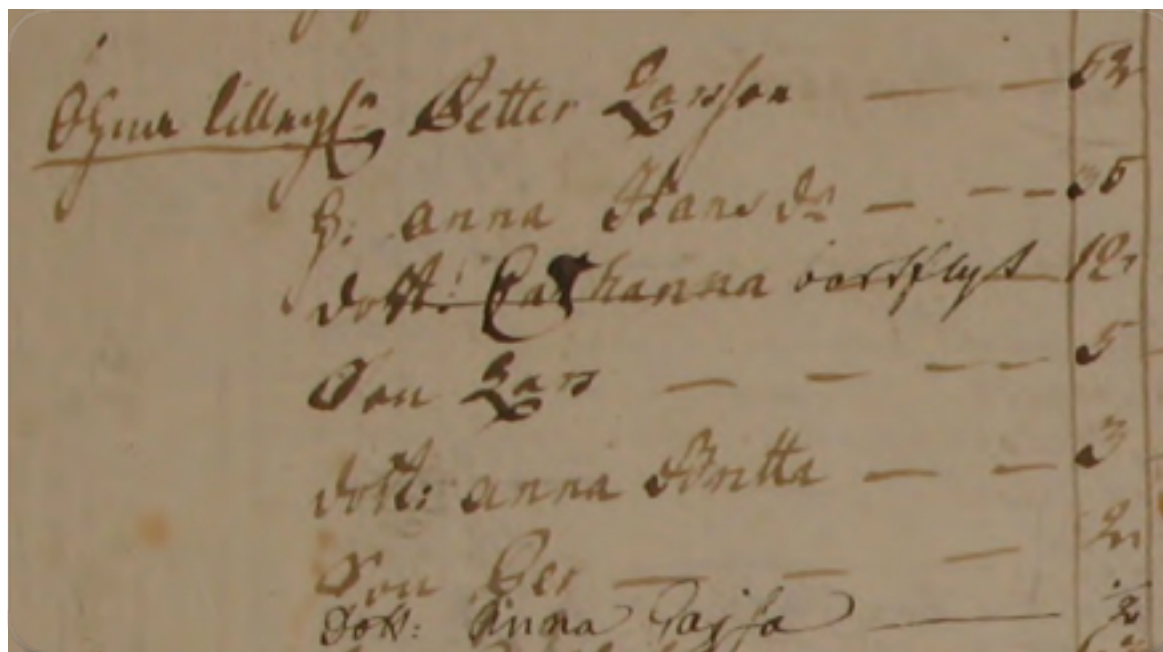
Han hade fem barn med ANNA HANSDOTTER: soldat 606 LARS EHN (1791-01-15), Anna Britta Pettersdotter (1793-01-15), Per Pettersson (1795-05-20), Inga Cajsa Pettersdotter (1798-01-06), Johannes Petterson (1801-08-13).

Hon dog 1811-01-24 i Öna Lillegården, Tärby när hon var 49 år gammal av bröstfeber. Hon begravdes den 1811-01-27 i Tärby. Hennes man PETTER LARSSON dog 1809-02-10, 2 år före henne.

Övrigt

Petter och Annas dotter Anna Britta dog 1802-08-04 endast 9 1/2 år gammal. Deras son Per dog 1811-06-20 cirka 5 månader efter sin mor av lungrot. Per står noterad som "fattig gosse på socknen".

Deras yngsta barn Johannes var endast 9 år gammal när modern dog. Efter moderns död flyttar Johannes till Bullra i Tärby och tas om hand av en annan familj. Han står noterad som sockengosse och fattighjon. När han fyller 12 år så står han på socknens slut och får klara sig själv genom dagsarbete. 1819 när han är 17 år blir han dräng i Smedgården, Segerstorp i Tärby. 1820-09-02 dog Johannes av lungrot 19 år gammal.

Familjen i Öna Lillagården, Tärby 1797-1799

KAPITEL 10

ANDERS GUNNARSSON OCH LISA SVEN- DOTTER I TIMMELE (GEN 4)

Anders Gunnarsson

ANDERS GUNNARSSON föddes i Timmele 1747-10-24. Han döptes 1724-10-25. Han var det första barnet av GUNNAR JÖNSSON och MAJA KNUTSDOTTER.

Då första husförhörslängden är först från 1808 i Timmele så vet vi inget innan dess. 1792 står han som boendes på undantag i Övregården, Annestorp Han var då 44 år gammal.

Han dog 1829-10-23 i Övregården, Annestorp, Timmele när han var 82 år gammal av en olyckshändelse. Han begravdes 1829-11-01 i Timmele. Hans fru LISA SVENSDOTTER dog 1797-11-20, 32 år före honom.

Lisa Svensdotter (första äktenskapet)

LISA SVENSDOTTER föddes år 1752. Hon var det första barnet av SVEN NILSSON, hennes biologiska mor är okänd.

Hennes make var ANDERS GUNNARSSON (1747-10-24). Hon hade två barn med ANDERS GUNNARSSON: BEATA ANDERSDOTTER (1792-12-02), Gabriel (1796-06-17).

Hon dog 1797-11-20 i Övregården Annestorp, Timmele när hon var 45 år gammal av bröstfeber. Hon begravdes 1797-12-01 i Timmele. Hennes make ANDERS GUNNARSSON dog 1829-10-23, 32 år efter henne.

Britta Arvidsdotter (andra äktenskapet)

Britta Arvidsdotter föddes i Blidsberg 1758-12-23.

Hon dog 1832-02-11 i Annestorp, Timmele när hon var 73 år gammal. Hennes make ANDERS GUNNARSSON dog 1829-10-23, 2 år före henne.

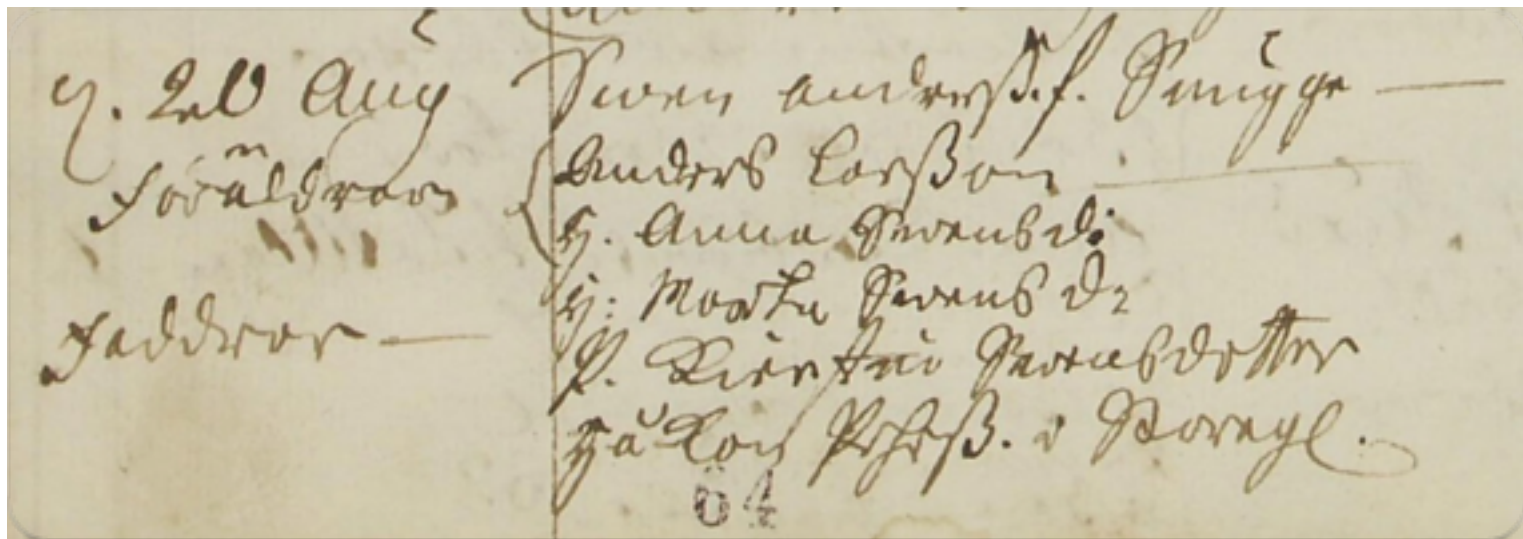

KAPITEL 11

RYTTARE SVEN WINBLAD OCH ANNICA ANDERSDOTTER I HÄLLSTAD (GEN 5)

Sven Winblad

Ryttare 60 SVEN WINBLAD föddes i Snugge soldattorp, Hällstad 1711-08-20. Han var det andra barnet av soldat 532 ANDERS BROBERG (1675) och ANNA SVENSDOTTER. Han hade två systrar: Anna Andersdotter (1701-11-08), Kerstin Andersdotter (1716-03-21).

Svens födelse 1711. Far Anders Larsson (Broberg), mor Anna Svensdotter i Snugge.

1736 antas som Sven som ryttare nummer 60 på Västgöta kavalleri regemente, Älvsborgs kompani för Skattegården i Hällstad. Han var då 24 år gammal.

1757-1762 deltar Sven som ryttare i Pommerska kriget. Han var då 45 år gammal. Han ingick i "andra Esquadron af Kongl Wästgiöta Cavallerie, Elfsborgs compagnie." Han deltog vid andra skvadrons mönstring i Stralsund 1759-01-31 och vid andra skvadrons mönstring i Buddenhagen 1760-11-14 samt vid andra skvadrons mönstring i Ludwigsburg 1761-11-11.

Andra skvadron bestod av en del av Majorens kompani samt hela Älvsborgs och Gudhems kompanier. Vid mönstringen i Ludwigsburg var Sven Winblad kommenderad till Stralsund. Hästen vakant sedan 1759-08-10.

Han står bland de hemmavarande ryttarna under Hattarnas krig 1741-1742.
1763-02-22 har "ryttaren Swen Winblad fått afsked". Han var då 51 år gammal.

Från 1764 bor han i Åsen under Skattegården tillsammans med sin familj. Han anges som avskedad ryttare. Han var då 52 år gammal.

Han dog 1789-12-21 i Åsen under Skattegården, Hällstad när han var 78 år gammal av ålderdom och lungdot. Han begravdes 1790-01-01 i Hällstad. Hans fru ANNICA ANDERSDOTTER dog 1788-07-09, 1 år före honom.

Annica Andersdotter

ANNICA ANDERSDOTTER föddes år 1723. Hon var det första barnet av ANDER HÅKANSSON och KERSTIN ANDERSDOTTER.

Hon dog 1788-07-09 i Åsen under Skattegården, Hällstad när hon var 65 år gammal av håll och stygn. Hon begravdes 1788-07-20 i Hällstad.

Familjen

Hennes make var ryttare 60 SVEN WINBLAD (1711-08-20). Hon hade tio barn med ryttare 60 SVEN WINBLAD: Stina Svensdotter (1746-10-31), Andreas Svensson (1749-04-27), Catharina Svensdotter (1750-11-25), Jon Svensson (1752-04-20), Jon Svensson (1755-03-16), Anders Svensson (1757-01-09), Nybyggare PETER SVENSSON (1764-11-28), Catharina Svensdotter (1765), Johannes Svensson (1766-12-15), Hans Svensson (1768-04-09).

Övrigt

Yngsta barnet Hans dog 1 år gammal 1769-06-22 av tvingsjuka.

Svens bouppteckning

"År 1790 den 5 januari blev på anmodan bouppteckning förrättad på den lilla kvarlåtenskap som fanns efter avlidna änkemannen och avskedade soldaten Sven Wingblad, som med döden avled i slutet av sistlidna december månad, och efterlämnade sig 5 barn, av vilka 4 är myndiga och dottern Katarina omyndig till vilkens förmyndare föreslogs rusthållaren välförständig Jon Hansson i Skattegården Hällstad".

Egendomen uppgavs i närvarandes undertecknande i den ordning som följer:

Gäld och skuld:

Till Hans Svensson och Jon Hansson i Skattegården Hällstad

Till den avlidnas son Anders Waken

Till dottern Katarina

A handwritten list of names and shares, likely from a probate record. The text is written in cursive and is organized into columns by vertical lines. The entries are:

Av Svinn: rytt: Vin,		
blad		
f: Annicka	af	
v: Anders		1/2
v: Katarina	af	
v: Peter		
v: Johannes		
v: Hans		

Familjen Sven Winblad i Åsen, Hällstad 1766-1773

KAPITEL 12

SOLDAT 545 ABRAHAM SAHLGRÉN OCH INGRID JONSDOTTER I MURUM (GEN 5)

Abraham Sahlgren

Soldat 545 ABRAHAM SAHLGRÉN föddes i ryttartorpet i Ulvsered, Kärråkra 1731-12-12. Han var det fjärde barnet av ryttare 66 NILS FRISK (1691) och KERSTIN ANDERDOTTER (1701-12-28). Han hade tre bröder (Anders Nilsson (1723-03-12), Sven Nilsson (1729-06-22), Isak Nilsson (1733)) och tre systrar (Karin Nilsson (1725-12-24), Sara Nilsson (1739-03-09), Maria Nilsson (1740-05-01)).

När han var 42 år gammal dog hans mor KERSTIN ANDERDOTTER (1774-01-12).

När han var 44 år gammal dog hans far ryttare 66 NILS FRISK (1776-08-08).

1754 antas Abraham som soldat vid Åhs kompani, Älvsborgs regemente för Salarps rote. Abraham flyttade in i Salarps soldattorp i Murum. Han var då 20 år gammal.

1757 -1762 deltar Abraham i Pommerska kriget. Han ingår i Capitaine Baron Von Saltzas Compagnie vid de två första generalmönstringarna. Han närvarar vid generalmönstringen i Denning 1758-12-08 och vid generalmönstringen i "Cantoner kvarterer i Rustow" 1759-11-17. Vid generalmönstringen 1761-11-12 i Loits tillhör han tredje kompaniet. Han blir "blasserad i högra benet i Passewalk den 3 october 1760". Han var 23 år gammal när kriget började.

1760-10-03 blev Abraham skadad i högra benet: "Blasserad i högra benet i Passewalk den 3 october 1760". Alla som sårades i denna strid tilldelades en minnesmedalj med texten: Å: FÄDERNSLAND F: DEN SÅRADE·MEN EJ·ÖFWERWUNDNE. Han var då 26 år gammal.

1774 blev Abraham kommenderad till Bohus fästning (enstaka soldater från Åhs kompani var kommenderade dit). Han var då 40 år gammal. 1774-07-07 tar Abraham avsked som soldat och får ersättning från krigsmannakassan. "Casserad vid commenderingen på Bohus". Han var då 40 år gammal.

1800 står Abraham skriven i Murums fattigstuga (oklart vilket år han flyttade in) Han var då 66 år gammal.

Han dog 1806-05-20 i Murums fattigstuga när han var 71 år gammal av ålderdomsbräcklighet. Han begravdes 1806-05-25 i Murum. Hans fru Anna dog 1764, 42 år före honom. Hans fru INGRID JONSDOTTER dog 1799-01-26, 7 år före honom.

Reservsoldat

Enligt Mantalslängden antas Abraham Nilsson 1754 som reservsoldat i soldattorp Älmestad Andersgård i Hällstad. "Gift från Väby Storegård".

Anna (första äktenskapet)

Hennes make var soldat 545 ABRAHAM SAHLGRÉN (1734).

Från 1753 arbetade hon som piga i Väby Storegård hos Benjamin Petersson enligt mantalslängden i Hällstad. Det är oklart om de fick några barn tillsammans. Hon dog år 1764 i Murum. Hennes make soldat 545 ABRAHAM SAHLGRÉN dog 1806-05-20, 42 år efter henne.

Ingrid Jonsdotter (andra äktenskapet)

INGRID JONSDOTTER föddes år 1722 i Härna. Hon var det första barnet av soldat 483 JON ENEROTH (1701) och ELIN SVENSDOTTER (1704). Hon hade tre bröder (reservsoldat Sven Jonsson (1724-12-17), soldat 525 Per Hallberg (1730-10-28), Lars Jonsson (1743-06-28)) och två systrar (Britta Jonsdotter (1729-11-06), Karin Jonsdotter (1740-03-12)).

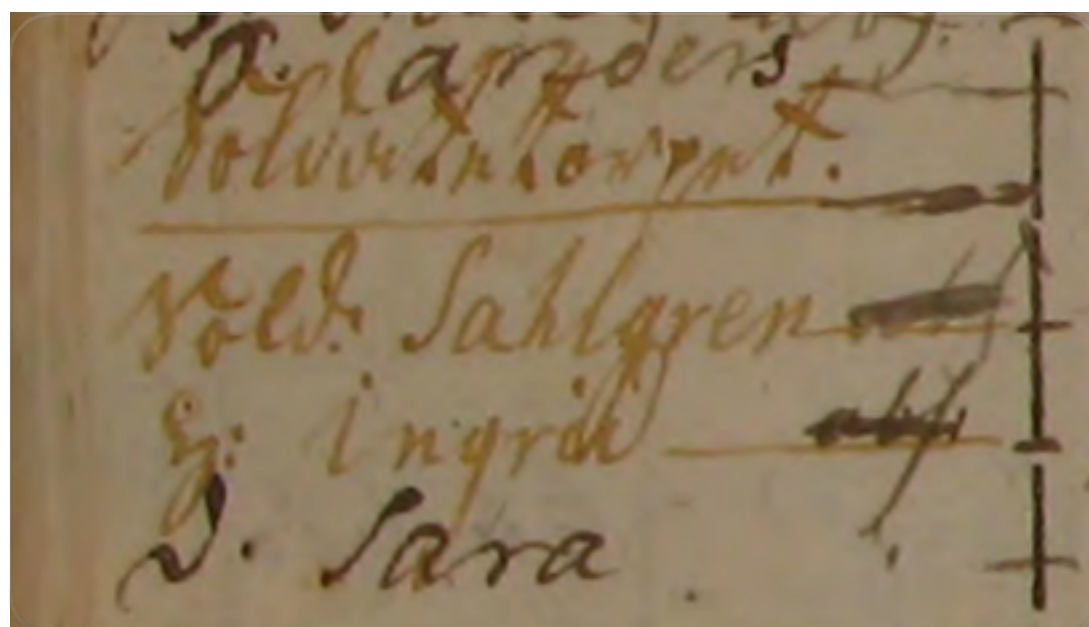
När hon var 25 år gammal dog hennes mor ELIN SVENSDOTTER (1747-08-31).

Familjen

Hon gifte sig med soldat 545 ABRAHAM SAHLGRÉN (1731-12-12) år 1765. Hon var 43 år gammal när hon gifte sig med soldat 545 ABRAHAM SAHLGRÉN, som då var 33 år gammal. Hon hade en dotter med soldat 545 ABRAHAM SAHLGRÉN: SARA ABRAHANSBOTTER (1766-03-25).

1750 arbetade hon som piga hos Bengt Larsson i Stommen, Härna. Hon var då 28 år gammal. 1753 flyttade hon till drängen och reservryttaren Sven Jonsson på samma gård i Härna. Hon var då 31 år gammal. 1754 arbetade hon som piga hos Anders Andersson och Karin Olofsdotter i Östergården, Härna. Hon var då 32 år gammal. 1759 arbetade hon som piga på Älmestad Jonsgården, Härna. Hon var då 37 år gammal. 1762 arbetade hon som piga i Östergården i Härna. Hon var då 40 år gammal.

Hon dog 1799-01-26 i Salarps soldattorp, Murum när hon var 76 år gammal av lung-
sot. Hon begravdes 1800-02-12 i Murum. Hennes man soldat 545 ABRAHAM SAHL-
GRÉN dog 1806-05-20, 7 år efter henne.

Familjen i Salarps soldattorp, Murum 1766-1772

En av Pasewalks stadsportar

13

SÅRAD MEN INTE ÖVERVUNNEN

Sårad med ej övervunnen står det på soldat 545 Abraham Sahlgréns medalj från slaget vid Pasewalk. Abraham blev sårad i de intensiva striderna mot de Preussiska styrkorna. Sverige hade förlorat 500 man i döda, sårade eller fånga. Abraham var en av dem.

Det Europeiska sjuårskriget

När det Europeiska sjuårskriget inleddes stod Sverige avvaktande och med hjälp av Frankrike och Österrike ställde upp som garant för Sveriges besittningar i Pommern

på villkor att Sverige utövade diplomatiska påtryckningar med den kraftfulla Preussen som 1741 hade erövrat de Schlesien från Österrike.

Frankrike och Österrike ville senare att Sverige skall delta i kriget med 30 000 man mot att Sverige får tillbaks gamla landområden som förlorats i freden 1676 i S:t Germain och i 1720 års fred med Preussen i Stockholm.

Hattarna i konflikt med hovet

Vid denna tid lede Hattpartiet Sverige. Hattarna hade under flera år misskött Sverige och såg nu chansen att vända det politiska läget i Sverige med att delta. Det verkar vara en lätt manöver att ta tillbaka dessa landområden då Preussarna hade blivit svaga. Hattarna såg att ett krig mot Preussarna skulle vara en förolämpning mot Sveriges drottning Lovisa Ulrika som var syster till Fredrik den II av Preussen.

“Armén är så illa utrustad att det inte går att se en svensk soldat “utan att känna medlidande”

Sveriges armé

1757 går Sverige ut i det Europeiska sjuårskriget och deltar i det man kallar Pommerska kriget och deltar ända till 1762. Sverige var mycket illa rustat för krig. Men Hattarna beslöt trots detta att Sverige skulle försvara den Westfaliska freden och skickar ut en mycket illa rustad armé i krig. Ja på Sveriges gator och i torpen så led folket med de svenska soldaterna som skulle iväg.

Kunskapen bland officerarna är mycket låg. Kunskap premieras inte utan endast tjänste år. Officerarna är mest politiskt intresserade. Genom ett nytt ersättningssystem så premierades inte officerarnas “mod, utan de satt hellre hemma i soffan än att drar i fält”. Visst fanns det dugliga officerare men de var undantagen. Den svenska officerskåren var i huvudsak oduglig för sin uppgift när man drag i fält. Trots detta så drog Sveriges armé ut i ett sex år lång krig på kontinenten.

Nu är det upp till Älvsborgs regemente tillsammans med många andra regementen att samla sina soldater för att bege sig till Pommern för att slåss mot Preussarna.

Mitt i händelsernas centrum finns Åhs kompani och soldat 545 Abraham Sahlgrén från Salarps rote, Murums socken i dagens Ulricehamns kommun.

Regementet mönstrar sommaren 1757

Regementets mönstrade under sommaren 1757 av landshövding Johan Råfält och regementschefen generalmajor Reinhold Johan von Lingen.

Åhs och Gäseneds kompanier mönstrade i Mörlanda den 17 juni (här bor fortfarande ättlingar till Abraham Sahlgrén än idag). Norra Kind och Redvägs kompanier på Timmele den 30 juni. Lif- och Majorens kompanier i Skene den 4 juli. Överstelöjtnantens (Vedens) och Södra Kind i Borås den 7 juli. Trots mönstringarna hade regementet 123 vakanser. Regementet var bemannat med 1077 soldater och befäl.

Regementet organiseras

På hösten samma år började de regementena överföras till Pommern. För Älvsborgs del var det endast några officerare som blev kommenderade. Soldaten var kvar hemma på roten. Den 11 april 1758 fick regementet order att vara marsch beredda för att ge sig av till Pommern med 1000 man. I orden angavs det att regementet skulle organiseras på sex kompanier.

Förutom de sex kompanierna med över och underbefäl så skulle överstelöjtnanten, båda majorerna, regementskvartermästaren, adjutanten, auditären, regementsprästen, 1 bataljonspräst, 1 regementskommissarie, 6 regementsfältskär, 3 mönsterskrivarare, 1 regementsväbel, 2 profosser, 12 trumslagare, 6 kaptener, 6 löjtnanter, 6 fänrikar och 4 fanor.

Marschorder till Karlskrona gavs i maj 25 juni 1758 och framme i Pommern samlades regementet i lägret i Loits. Regementet bestod då av:

Lifkompaniet 162 man

123 man från Lif och 39 man från överstelöjtnantens kompani. Chef kapten Gustaf Liliehök.

Majorens kompani 162 man

119 man av Majorens kompani och 43 man från överstelöjtnantens kompani. Chef kapten Lars Stjergranat.

Kapten Falkenbergs kompani 164 man

121 man från Norra Kinds kompani och 43 man från Södra Kinds kompani. Chef kapten Falkenberg.

Kapten Lilliehööks kompani 171 man

126 man från Redvägs kompani och 45 man från Södra Kinds kompani. Chef kapten Bengt Lilliehöök.

Kapten Baron von Saltzas kompani 170 man

130 man från Åhs kompani och 40 man från Södra Kinds kompani. Chef kapten H. H. von Saltza.

Kapten Armfelts kompani 145 man

109 man från Väsendes kompani och 36 man från Södra Kinds kompani. Chef kapten C. Armfelt.

Grenadjärerna på varje kompani (ca 16 st per kompani) blev kommenderade till en svensk grenadjärbataljon. Senare kom regementets kompanier få kompaninumner 1-6.

Älvsborgs regementes deltagande i Pommerska kriget 1757-1762

Regementet deltar vid följande strider från både land och hav:

1. Gustow 1758 (träffning)
2. Grosses Friske Haft 1759 (besättning på gevärseskader)
3. Wollin 1759 (Älvsborgsbat. förluster 4 döda ett tiotal sårade)
4. Anfall mot bron över Peene 1760 (manöverkrig)
5. Passewalk 1760 (utfall under försvarsstrid)
6. Neusand 1761 (träffning)
7. Neu Kahlen 1762 (anfall mot höjd)

Regementet hade under det Pommerska kriget varit delaktiga i en rad strider och de hade presterat bra i från sig. Men det var tuffa år. Regementet fick uppleva sjukdom och även svält pga. dålig och bristande proviant. Men snart stod regementets största strid under det Pommerska kriget. Slaget vid Pasewalk!

Fienden anfaller Pasewalk 3 oktober 1760

I början av oktober gav prinsen av Württemberg och general Werner order om att göra ett samtidigt anfall mot de svenska försvarsställningarna vid Prentslau och Pasewalk. Anfallet mot Prentslau blev förhindrar för att prinsen var tvungen att skicka trupp till Berlin. Den svenska styrkan i Pasewalk bestod av 4 bataljoner ut Östgöta, Älvsborg, Åbo och Södra Skånska regementena. Den svenska styrkan av ca 1700 man. General Werner utförde sitt anfall mot Pasewalk med ca 5000 man med stor kraft.

Häftiga strider för Älvsborgarna

De fientliga trupperna hade det inte lätt. Svensken hade gjort bra försvarsåtgärder med bla flertalet redutter (sluten befästning) som skyddade staden Pasewalk. Östgötarnas bataljon fick möta hårt motstånd till den grad att de fick dra sig tillbaka. Älvsborgs bataljonen skickades till Östgötarna som förstärkning och anfall fienden för att tränga tillbaks dem.

Striden var “ytterst häftig” och anfallet pågick mellan Älvsborgarna och fienden över en timma. Älvsborgsbataljonen under överstelöjtnant Hierta fick överge skansen och dra sig tillbaka till sina ställningar. Det var inte lätt för Älvsborgarna att dra sig tillbaka då många lador brann mellan skansen och Prentslauerporten. Fienden skar av Älvsborgarnas reträttväg och en del trupper blev fångar.

Svensken ger inte upp

Striden höll på till klockan fem då general Werner ville “uppfordra” staden. Men svensken och Älvsborgarna hade ingen tanke på att överge Pasewalk till fienden. Då fortsätter Werner anfallet mot Pasewalk ända till mörkret kom då drog sig fienden tillbaka och striden var vunnit av svensken.

Förluster i Pasewalk

Den svenska förlusten blev 28 officerare och 450 man var döda, sårade eller fångar. General Werner och Preussarna fick 300 man döda eller sårade.

Älvsborgs bataljonens förluster i Pasewalk

En rad officerare vid Älvsborg bataljonen blev fångar. Blå bataljonschefen själv överstelöjtnant Hierta., löjtnant Gustaf Edman, fänrikarna David Björnberg, Gustaf de la Capelle och Hofflander. Furierna Sven Frisk och C. M. Widbom samt rustmästare A. Apelberg blev också fångar.

<i>Kompani</i>	<i>fångar</i>	<i>döda</i>	<i>skadade</i>
Lif	39	3	8
Majorens	27	4	10
Kapten Lillihööks	33	6	9
Kapten v. Saltzas	29	2	21
Summa	128	15	48

De flesta av befälet som var fångar utväxlades våren 1761. Bataljonschefen blev fri och återtog befälet 5 november. Fältväbel Lyxell dog i striden och sårades blev fänrikarna Edman och von Schwartzenhoff.

Älvsborgarna drar sig tillbaka i trakterna kring Rustow

Den 16 oktober förflyttar sig regementet för att få vila och plåstra om såren efter den intensiva striden. Regementet mönstrades den 16 november och då var 342 man i lägret. 20 var kommenderade, 95 var kommenderade till grenadjärbataljonen, 88 artillerikuskar, 200 fångar, 90 sjuka och 225 vakanta. Ja det var en klart förminskad bataljon vid mönstringen 1760.

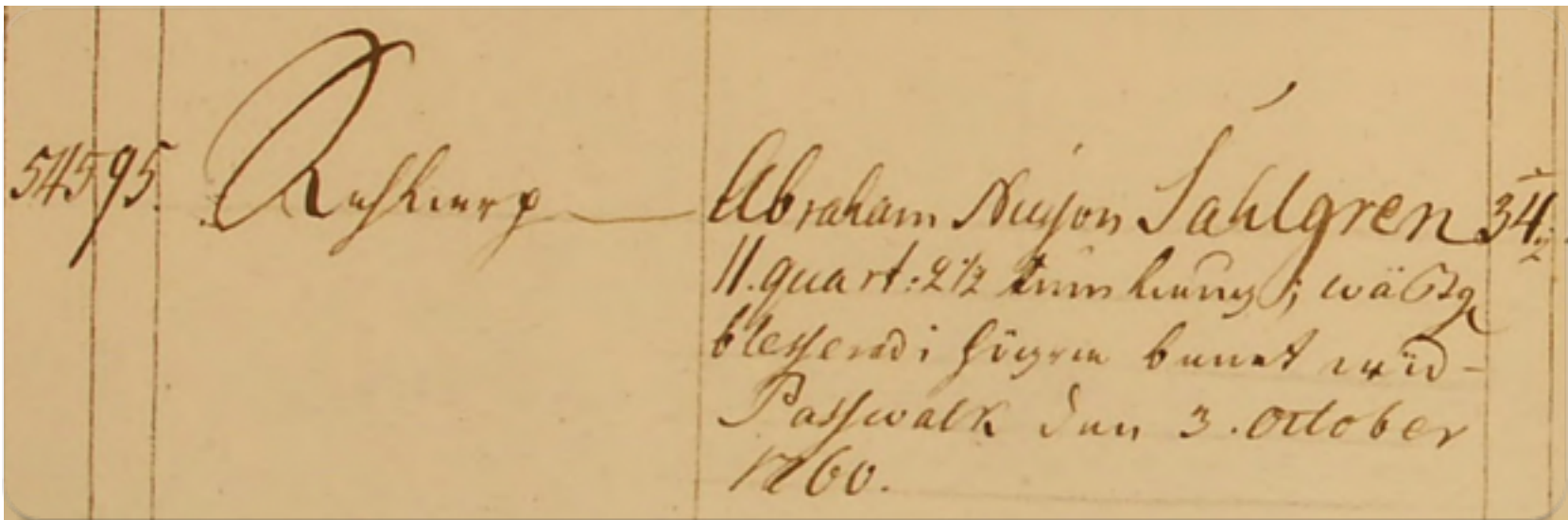
Soldat 545 Abraham Sahlgrén

Abraham föddes 1734 och blev antagen som soldat 1754 20 år gammal vid Åhs kompani, Älvsborgs regemente för Salarps rote i Murums socken (dagens Ulricehamns kommun). Tre år efter han blev antagen som soldat så beger sig Abraham med sina rotekamrater ut i Europeiska sjuårskriget och det vi kallar Pommerska kriget 1757-1762. Abraham är då 23 år gammal.

Mönstringar i Pommern

Abraham närvarar vid generalmönstringen i Denning 1758-12-08 och 1759-11-17 i kantonen kvareter i Rustow. Han tillhör under denna tid kapten Saltzas kompani. Vid generalmönstringen 1761-11-12 i Loits tillhör han tredje kompaniet.

Soldat 545 Abraham Sahlgren blasserad (skadad) i högra benet i Pasewalk den 3 oktober 1760

Strider Abraham deltar i

Troligtvis så deltar Abraham i alla de strider som Älvsborgs bataljonen deltar i. Han står inte kommenderad vid något tillfälle.

1. Gustow 1758 (träffning)
2. Grosses Friske Haft 1759 (besättning på geväreskader)
3. Wollin 1759 (Älvsborgsbat. förluster 4 döda ett tiotal sårade)
4. Anfall mot bron över Peene 1760 (manöverkrig)
5. Pasewalk 1760 (utfall under försvarsstrid)
6. Neusand 1761 (träffning)
7. Neu Kahlen 1762 (anfall mot höjd)

Blasserad i högra benet – den sårade men ej övervunna

Under striden i Pasewalk den 3 oktober 1760 så blaserades (sårades) Abraham i högra benet. Abraham var en av de 21 skadade på Saltzas kompani och totalt de 48 som sårades vid bataljonen. Alla som sårades vid striden i Pasewalk fick medalj. På medaljen var det graverat Å: FÄDERNSLAND F: DEN SÅRADE·MEN EJ·ÖFWERWUNDNE.

Älvsborgsbataljonen led 50 % förluster

Abraham kommer hem till soldattorpet i Salsarp någon gång under sommaren och hösten 1762 tillsammans med sina regementskamrater.

Regementets förluster i döda uppgick till 500 man; 144 man fick avsked i Pommern. Älvsborgsbataljon led alltså 50 % förluster. I februari 1763 var dessutom 81 man fortfarande fångar. Endast ett fåtal av dessa kom hem till Sverige igen.

Trots att hela armén skickades iväg i krig i ett helt bedrövligt skick står det att finna i Älvsborgs regementes mönstringsrulla 1763 efter hemkosten från Pommerska kriget:

“För övrigt befanns manskapet, ändskönt uti deras gamle, försluten och kasserade lifmundering, hurtige, väl höfsade och disciplinerade, så att man funnit en mäktig stor skillnad hos dem nu, emot den tid då regementet gick ut till Pommern 1758, och vore önskligt att sådana utvägar vidtagas, var igenom manskapet kunde genom övning blivna bibehållen uti den färdighet och disciplin de sig nu förvärfat äga”

Kommenderad till Bohus fästning 1774

Under våren 1774 kommenderades Abraham för en sista gång. Denna gång till Bohus fästning. 1774 har regementet totalt 209 man kommenderade till Bohus, Carlsten och Varberg.

Abraham tar avsked 1774-07-07

Under kommenderingen i Bohus tar Abraham avsked från det militära efter 20 års tjänstgöring varav sex år i krig och med en skadat högerben. Abraham är 40 år gammal när han “kasseras”. Abraham får ersättning från Krigsmannakassan. 1806-05-20 När Abraham är 71,8 år gammal så avlider han av ålderdomsbräcklighet i fattigstugan med sin medalj vid sin sida.

Ja det var historien om soldat 545 Abraham Sahlgrén i Murum och hans strapatser under Pommerska kriget. Abraham var en kämpe utan tvekan.

Han deltog i sex års krig och överlevde svält, sjukdom och fiendens kulor inte minst klarade han sitt liv trots att han blev skadad i högra benet. Av de 1000 soldater som Älvsborgsbataljonen skickade avled 500 av dessa. Allt detta övervann Abraham. Han var sårad men inte övervunnen!

KAPITEL 14

LARS HANSSON OCH BRITTA LARSDOTTER I TÄRBY (GEN 5)

Lars Hansson

LARS HANSSON föddes år 1694 i Tärby.

Familjen bodde och arbetade i Gärdet (oklart när dom flyttade hit), Tärby.

Han dog 1756-11-07 i Gärdet, Tärby när han var 62 år gammal. Han begravdes 1756-11-07 i Tärby. Hans partner BRITTA LARSDOTTER dog den 1790, 34 år efter honom.

Britta Larsdotter

BRITTA LARSDOTTER föddes år 1720 i Tärby.

Hennes make var LARS HANSSON (1694). Hon hade fem barn med LARS HANSSON: Christin Larsdotter (1743 42), Sven Larson, Hans Larsson, PETTER LARSSON (1749-09-23), Anders Larsson (1754).

Hon dog år 1790 när hon var 70 år gammal. Hennes make LARS HANSSON dog 1756-11-07, 34 år före henne.

KAPITEL 15

SOLDAT 532 ANDERS BROBERG OCH ANNA SVENSDOTTER I HÄLLSTAD (GEN 6)

Anders Broberg

Soldat 532 ANDERS BROBERG föddes år 1675. Han är det första barnet av LARS, hans biologiska mor är okänd.

1697 i december antas Anders som soldat 532 på Åhs kompani, Älvsborgs regemente för Snugge rote i Hällstad Han var då 22 år gammal.

1700-1712 deltar Anders i stora nordiska kriget som varade mellan 1700-1721. Han var då 25 år gammal.

Vi vet att Anders deltar i striderna vid Retusari 1705, Viborg, 1706 och 1710 vid slaget om Helsingborg.

1712 i maj anges Anders vara "Demiterad" i Skåne. Han var då 36 år gammal. Det är oklart när Anders får avsked.

1725 hittar vi honom i Tomta, Möbe. Han var då 50 år gammal. Det är oklart var han sedan tar vägen,

Anna Svensdotter

Hennes far var SVEN, hennes biologiska mor är okänd.

Familjen

Hennes make var soldat 532 ANDERS BROBERG (1675). Hon hade tre barn med soldat 532 ANDERS BROBERG: Anna Andersdotter (1701-11-08), ryttare No 60 SVEN WINBLAD (1711-08-20), Kerstin Andersdotter (1716-03-21).

KAPITEL 16

RYTTARE 66 NILS FRISK OCH KERSTIN ANDOTTER I HÄLLSTAD (GEN 6)

Nils Frisk

Ryttare 66 NILS FRISK föddes år 1691 i Västergötland. Han var det första barnet av ANDERS NILSSON och KERSTIN SVENSDOTTER.

Han dog 1776-08-08 i Kvarnbacken under Skattegården, Hällstad när han var 85 år gammal av ålderdoms bräcklighet. Han begravdes 1776-08-11 i Hällstad. Hans fru KERSTIN ANDERDOTTER dog 1774-01-12, 3 år före honom.

Kerstin Andersdotter

KERSTIN ANDERDOTTER föddes i Hällstad 1701-12-28. Hon var det första barnet av ANDERS HANSSON (1669) och KARIN ANDERDOTTER (1679). Hon hade två bröder: Sven Anderson (1703-11-01), Gunnar Andersson (1705-12-19).

När hon var 4 år gammal dog hennes mor KARIN ANDERDOTTER (1706-02-11). När hon var 36 år gammal dog hennes far ANDERS HANSSON (1738-09-15).

Hon dog 1774-01-12 i backstugan under Skattegården, Hällstad när hon var 72 år gammal av ålderdom. Hennes man ryttare 66 NILS FRISK dog 1776-08-08, 3 år efter henne.

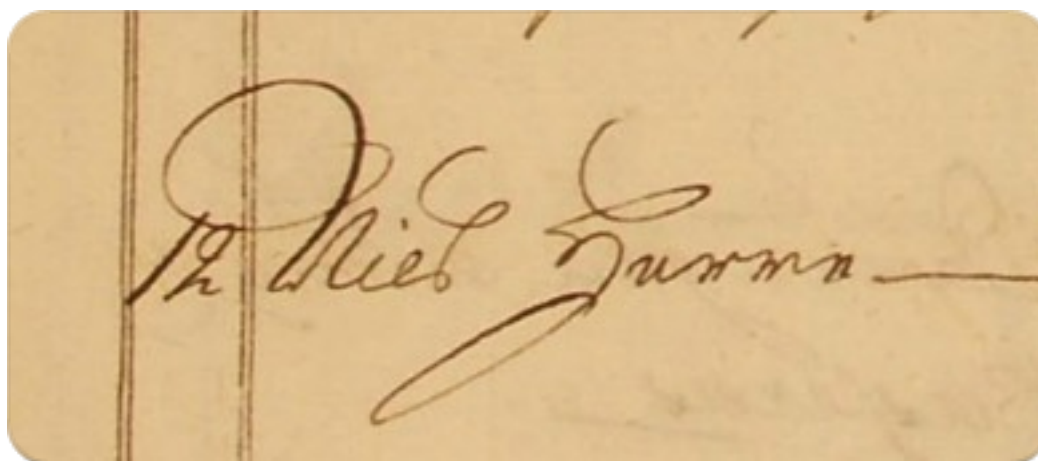
Familjen

1722-03-28 gifte hon sig med ryttare 66 NILS FRISK (1691) i Hällstad. Hon var 20 år gammal när hon gifte sig med ryttare 66 NILS FRISK, som då var 30 år gammal. Hon hade sju barn med ryttare 66 NILS FRISK: Anders Nilsson (1723-03-12), Karin Nilsson (1725-12-24), Sven Nilsson (1729-06-22), soldat 545 ABRAHAM SAHLGRÉN (1731-12-12), Isak Nilsson (1733), Sara Nilsson (1739-03-09), Maria Nilsson (1740-05-01).

KAPITEL 17

TROSSDRÄNGEN NILS HERRE BLIR RYTTAREN FRISK

1691 någonstans i Västergötland föddes gossebarnet Nils Andersson av föräldrarna Kerstin Svensdotter och Anders Nilsson.

Trossdrängen no 12 Nils Herre 1717

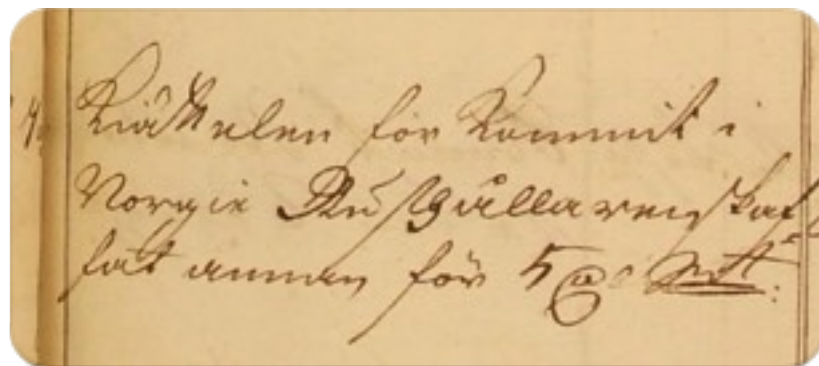
Livet som trossdräng

1713 När Nils är 22 år gammal blir han trossdräng på Kungliga Västgöta kavalleriregemente, Älvsborgs kompani i 12e laget och fick namnet Nils Herre. 1713 återuppsattes regementet efter belägringen av Tönningen.

Vid denna tid hade en trossdräng på ett kavalleriregemente ansvar för fem ryttare och dess hästar. Trossdrängarna rekryterades av rote- och rusthållare och fick som lägst vara 17 år gamla när dom rekryterades. På Nils kompani fanns det 125 ryttare och 25 trossdrängar.

1714 återkommer kung Karl XII till Sverige från det Osmanska riket. I februari 1716 började det Norska fälttåget. Fälttåget fick avbrytas i juli samma då norrmännen bjöd på kraftiga motstånd och på bristen av försörjning av livsmedel till den svenska hären.

Mitt i händelsernas centrum fanns trossdrängen Nils Herre. I rullorna kan man läsa att Nils tappade bort en kittel i Norge som hans rusthållare fick ersätta för 5 daler.

Trossdrängen Nils Herre förlorat kitteln i Norge

Livet som ryttare

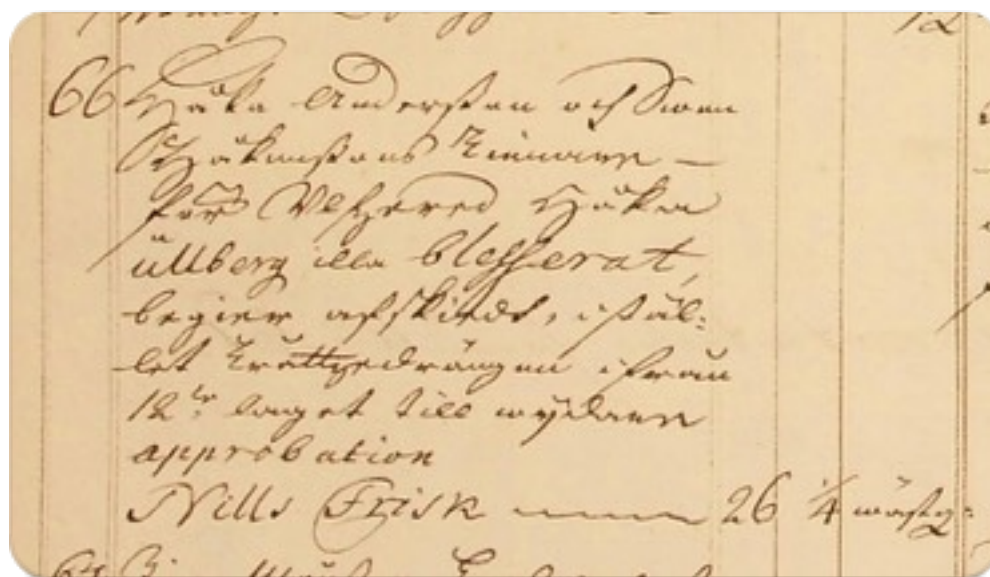
1719 antas trossdrängen Nils Herre som ryttare nummer 66 vid samma kompani och fick namnet Nils Frisk. Nummer 66 tillhörde Kärråkra socken och fick tillgång till rytartorpet i Ulvsered som låg i dagens Ulricehamns kommun. Nils kom att vara ryttare ända fram till 1757. Han är då 66 år gammal med 39 tjänsteår som ryttare och cirka 5 år som trossdräng. 66 år en mycket hög ålder på en ryttare. Nils måste ha gjort bra ifrån sig för han fick dubbel ersättning i pension.

Deltog i två krig

Nils deltog i det stora nordiska krigets första norska fälttåg 1717 och i det andra norska fälttåget 1718 när kung Karl XII stupade. Nils deltog även i Hattarnas ryska krig 1741-1742.

Livet som gratialist

Efter sina många år i kronans tjänst flyttade Nils och familjen till Kvarnbacken under Skattegården i Hällstad. 1776-08-08 slöt Nils sina ögon 85 år gammal i backstugan under Skattegården. Tre dagar senare begravdes han i Hällstad kyrka.

Trossdrängen Nils antas som ryttare no 66 1719

Familjen

Nils gifte sig 1722-03-28 med Kerstin Andersdotter i Hällstad kyrka. Tillsammans fick de tre döttrar och fyra söner. Anders f 1723, Karin f 1725, Sven f 1729, Abraham f 1731, Isak f 1733, Sara f 1739 och Maria f 1740.

Dottern Karin dog 5 år gammal. Sonen Sven dog 1 år och 7 månader gammal. Dottern Sara blev 1 år och 2 månader gammal.

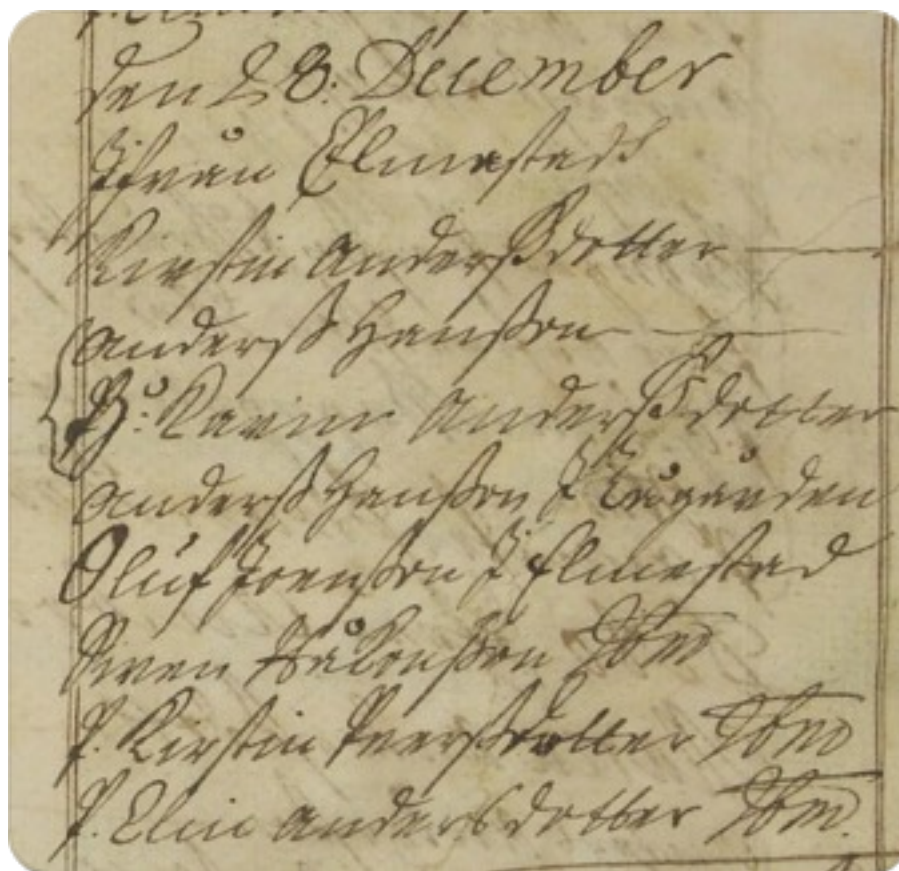
Sonen Abraham kom att bli soldat 545 Abraham Sahlgrén på Älvsborgs regemente i Murum. Han deltog i Pommerska kriget 1758-1762 där han sårades i högra benet. Dottern Maria gifte sig med soldaten 505 Olof Tordön i Varnum som var soldat under tiden för Gustav den III krig mot Ryssland 1788-1790.

Soldathustrun Kerstin Andersotter

Kerstin föddes 1701-12-28 i Älmstad Jonsgård, Hällstad av föräldrarna Karin Andersdotter (1679-1706-02-11) och Anders Hansson (1669-1738-09-15).

Kerstins mor Karin dör endast 27 år gammal i Älmestad Jonsgård.

Kerstin kom att dö 1774-01-12, 72 år gammal av ålderdom i backstugan under Skattegården, Hällstad.

Kerstin Andersdotters födelse 1701-12-28

KAPITEL 18

SOLDAT 483 JON ENEROTH OCH ELIN SVENDOTTER I GINGRI (GEN 6)

Jon Eneroth

Soldat 483 JON ENEROTH föddes år 1701 i Västergötland.

1723 arbetade han som dräng hos fältskär Johan Wilhelm Duglitz i Habo, Härna. Han var då 22 år gammal. 1724 arbetade han som dräng i Gretlanda Skattegård i Rångedala.

1726-03-26 antas som han som soldat 483 på Åhs kompani, Älvsborgs regemente för Kärra rote i Gingri. Han var då 24 år gammal. 1741-09-19 fick han avsked under Hattarnas ryska krig 1741-1742 under marschen till Stockholm Han var då 40 år gammal.

1765 bor familjen på backstuga i Tå. "Borta från Härna Tå, Härna". Han var då 64 år gammal.

Det är oklart när han dör.

Elin Svensdotter (första äktenskapet)

ELIN SVENSDOTTER föddes år 1704.

Familjen

Hennes man var soldat 483 JON ENEROTH (1701). Hon hade sex barn med soldat 483 JON ENEROTH: INGRID JONSDOTTER (1722), reservsoldat Sven Jonsson (1724-12-17), Britta Jonsdotter (1729-11-06), soldat 525 Per Hallberg (1730-10-28), Karin Jonsdotter (1740-03-12), Lars Jonsson (1743-06-28).

Hon dog 1747-08-31 i Stommen, Härna när hon var 43 år gammal.

Helena Henriksdotter (andra äktenskapet)

Helena Henriksdotter föddes år 1725.

Kom från Ving, Södra Ving innan vigseln

Var änka och kom från Töve Mångård, Södra Ving.

Det är oklart när hon dör.

Familjen

1754-02-17 gifte hon sig med soldat 483 JON ENEROTH (1701) i Härna. Hon var 28 år gammal när hon gifte sig med soldat 483 JON ENEROTH, som då var 52 år gammal. Hon hade tre barn med soldat 483 JON ENEROTH: Elin Jonsdotter (1755-09-26), Olof Jonsson (1758-08-20), Henrik Jonsson (1763-01-12).

KAPITEL 19

ANDERS HANSSON OCH KARIN ANDERS- DOTTER I HÄLLSTAD (GEN 7)

Anders Hansson

ANDERS HANSSON föddes år 1669.

1701 bor familjen i Älmestad Jonsgård (äldsta barnet föds här) i Hällstad. Han var då 32 år gammal.

Han dog 1738-09-15 i Älmestad Jonsgård, Hällstad när han var 69 år gammal.

Karin Andersdotter (första äktenskapet)

KARIN ANDERDOTTER föddes år 1679.

Hennes man var ANDERS HANSSON (1669). Hon hade tre barn med ANDERS HANSSON: KERSTIN ANDERDOTTER (1701-12-28), Sven Anderson (1703-11-01), Gunnar Andersson (1705-12-19).

Hon dog 1706-02-11 i Älmestad Jonsgård, Hällstad när hon var endast 26 år gammal. Hennes man ANDERS HANSSON dog den 1738-09-15, 33 år efter henne.

Britta Svensdotter (andra äktenskapet)

Hennes man var ANDERS HANSSON (1669). Hon hade två barn med ANDERS HANSSON: Per Andersson, Maria Andersdotter

Anders Hanssons bouppteckning

”År 1738 den 7 oktober har undertecknade varit i Jonsgården Älmestad och därstädes i stärbhuset efter saliga Anders Hansson upptecknat, värderat och delat egendomen mellan dess änka, Britta Svensdotter, och hennes 2 styvbarn, Sven Andersson i Tomta och gifta Kerstin Andersdotter i Ulusered med ryttaren Nils Frisk, samt egna barnen Per Andersson myndig, och omyndiga flickan Maria Andersdotter, därmed Per Jönsson i Kronogården”.

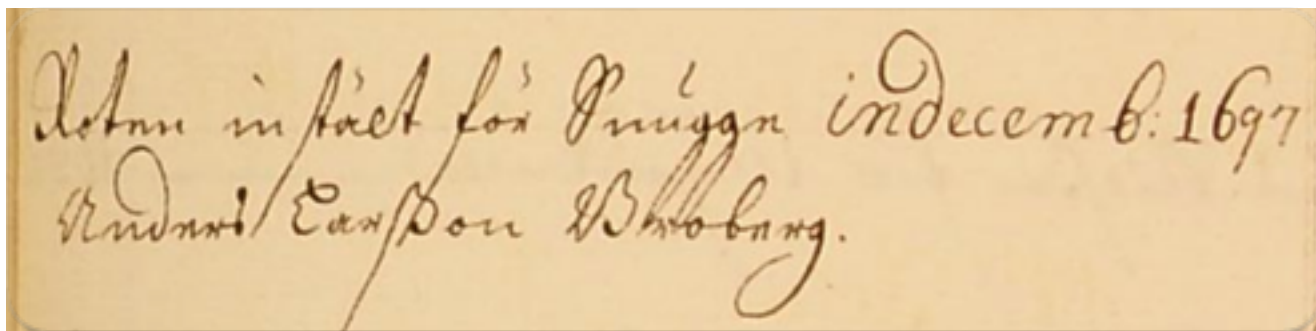
KAPITEL 20

SÅ HÄR STARTADE DET STORA NORDISKA KRIGET FÖR SOLDAT BROBERG OCH ÄLVSBORGS REGEMENTE

1697 i december klev Anders Larsson fram inför kompanichefen för Åhs kompani Capitein Nills Elfwencrona som noggrant besiktade drängen Larsson innan han gav order till mönsterskrivaren att skriva ner att Anders Larsson nu har approberats som soldat 532 och får soldatnamnet Broberg.

Det var nog med skälvandets ben och rak rygg som Anders stod inför sin blivande kapten. Snart skulle Anders få tillträde till soldattorpet för Snygge rote i Hällstad. Med sig till soldattorpet hade Anders sin nygifta hustru Anna Svensdotter. Ännu hade de inte fått några barn så de såg fram emot att få höra barns fotsteg i det lilla torpet.

Lotnu in fæct for Prüggn indecem 6: 1697
Anders Larsson Broberg.

Anders Larsson Broberg antas som soldat i december 1697

Anders blev knekt i en mycket spännande tid som det 322 år senare fortfarande talas om och skrivs böcker om. Han kom att få vara med i kommenderingar till sjöss, delta i den dramatiska landstigningen Retusari 1704 där 95 Älvsborgare stupade.

1710 är Anders med i slaget vid Helsingborg som blev en stor seger för Sverige men där Älvsborgs regemente led de största förlusterna under slaget. Inte minst så klarar sig Anders under pestens härjningar i Helsingborg som kom efter slaget. Låt oss följa Anders och Älvsborgs regemente från att Anders blir approberad (godkänd) till att han blir demiterad (avförd) från sin tjänst i maj 1712.

Starten för Älvsborgs regemente i det stora nordiska kriget

I augusti 1699 fick Älvsborgs regemente order från konungen att samtliga soldater skulle inställa sig och inga undantag fick beviljas och att regementet skulle vara berett att som marininfanteri landstiga i Jutland.

Kommenderingar till sjöss

I november gick andra majorens kompani ner till garnisonen i Göteborg men fick omedelbart order att vara marschfärdiga. Fyra av regementets kompanier tillsammans med de Bohusländska dragonerna skulle hamna under flottans befäl. Regementschef överste Sparfeldt fick order att med fyra kompanier och fyra kanoner skulle landstiga i Jutland vid Aalborg för att "befästa inloppet till Limfjorden och brandskatta der i trakten". Trots kungens planläggning och alla ordrar som gavs så blev de flesta soldater hemma vid sina rotar.

Regementet fick mellan åren 1703 och 1709 årliga kommenderingar för tjänstgöring i flottan. Under dessa kommenderingar kom många Älvsborgare att mista sina liv. Även Åhs kompani deltog vid dessa kommenderingar och säkerligen Anders också.

Älvsborgare vid Narvas mynning 1703

Ryssarna kom i början av 1703 att förstöra Nyens skans nära Nevaflodens mynning och tränga in i Sverige på båda sidorna av finska viken. 200 Älvsborgare med befäl fick order att gå till Karlskorna för att ingå i en eskader av fregatter. I Juni 1703 så går eskadern till Narvas mynning och lyckas få in livsmedel och förnödenheter till fästningen som var i blockad. När eskadern kom hem efter detta uppdrag så hade 40 Älvsborgare mist sina liv.

Kommendering till sjöss 1704

I mars 1704 blev 150 man med befäl kommenderade till Karlskrona och flottan. I maj anlände Älvsborgarna med flottan till Finska men flottan misslyckades att undsätta Narva och skada Sankt Petersburg. På ön Retusari lyckades flottan den 9 juli storma

två av ryssarnas batterier. Under denna kommendering stupade 40 Älvsborgare. Huruvida Åhs kompani var med vid Narvas mynning 1703 och kommenderingen 1704 är för mig oklart men i generalmönstringsrullan för 1708 så framkommer det att kompaniet har förluster dessa år.

21

ÄLVSBOURGARE SKICKAS TILL ÖN RETUSARI 1704

Soldat 532 Anders Broberg och Åhs kompani hamnade i ett inferno av eld när de försökte att landstiga på ön Retusari klockan 06:00 den 15 juli 1704. Bilderna från D-dagen och Omaha Beach kommer genast på min näthinna när jag läser om vad som hände Anders och hans kamrater. Det är inte mindre än ett mirakel att Anders överlever.

Bild: Svenska grenadjärer i uniform modell 1706.

Älvsborgare skickas till ön Retusari 1704

I december 1704 kom order att 225 Älvsborgare och befäl skall gå till Karlskorna. I maj 1705 gick "7 skepp, 5 fregatter och 10 mindre fartyg med besättning av 2345 man och 450 soldater från öfverstarne Sparfelds och Patkulls (Elfsborgs och Vestgötadals) regementen" till ön Retusari. På ön fanns ett kastell av sten och på båda sidorna ner mot stranden fanns det batteri. Mitt emellan låg den ryska flottan till försvar av ön.

Klockan 06:00 på morgonen den 15 juli kom den svenska eskadern fram till ön och infanteriet gick över till mindre båtar för att kunna landstiga på ön. När båtarna hade kommit på 50 stegs avstånd från stranden så går de samtliga på grund och tog in vatten. När soldaterna hoppade i vattnet så finner dom att under de första fem-sex stegen så gick vattnet över halsen på dom. De gjorde allt de kunde för att hålla sig flytande i sina tunga yllerockar, musköter och värjor. När de låg där i vattnet endast 50 steg från stranden så var det inte bara mot vattnet dom kämpade utan batterierna hade öppnat eld och på stranden stod "några hundra ryssar" som på nära håll sköt mot de hjälplösa soldaterna.

Ankarstjärna skriver i sin rapport

“såväl officerarne som de gemene voro väl intentionerade och sökte i det yttersta att kunna komma i land och göra sin devoir, men som omöjligheten var emot och Gud så ej behagade”

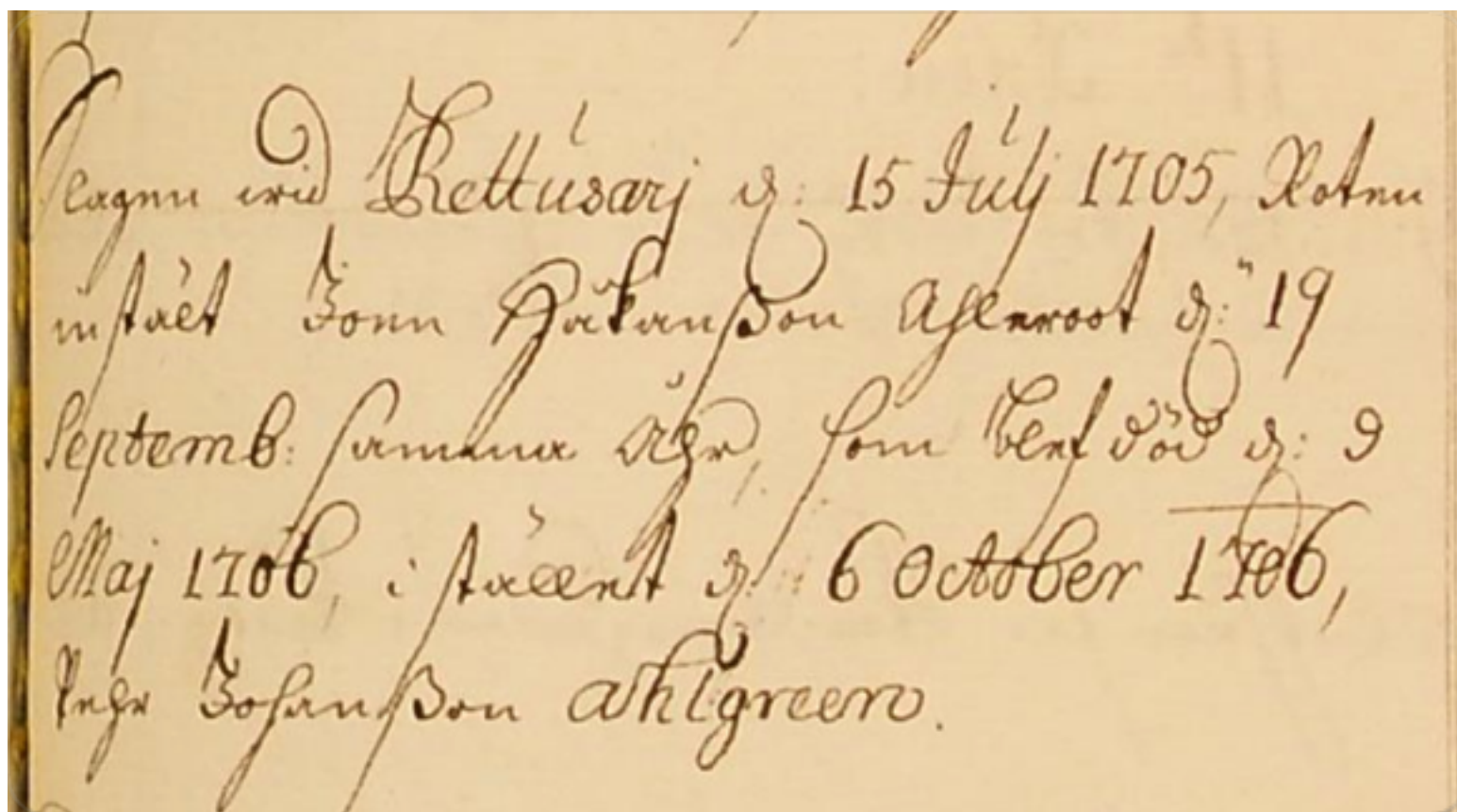

Förlusterna blev betydliga för svenskarna. För Älvsborgarnas del så stupade 95 soldater. Officerarna löjtnant Jean Uggla och fänriken Gustaf Adolf Fleetwood blev fångna. 8 underofficerare stupade däribland sergeant Gabriel Nyberg, förare Henrik Sotberg, rustmästarne Krabbe Sjöfding och Johan Hägdvall. När den svenska flottan lämnade Finska viken i slutet av oktober så hade Älvsborgarna förlorat totalt 170 soldater.

Åhs kompani deltar i Retusari med stora förluster

När man tittar igenom 1708 års generalmönstringsrulla för Åhs kompani så ser man klart och tydligt att kompaniet fick stora förluster vid ön Retusari. Man kan läsa på den ena sidan efter den andra om Åhs soldater som stupat vid ön och där rotarna har blivit ersatta med nya soldater

Lognu vid Retusari d: 15 Julij 1705, Rotne
infäst som Gofansson af Skoost d: 19
Septemb: samma st: som den d: 9
Maj 1706, i st: d: 6 October 1706,
Inga Gofansson af Skoost.

Soldater för No 509 i Rångedala mister livet 1705 i Retusari och 1706 troligtvis ute i Finska viken på väg till Viborg.

KAPITEL 22

ÄLVSBORGARNAS DRAMATISKA KOMMENDERINGAR TILL SJÖSS 1706-1708

Recontern vid Wiborg 27-28 oktober 1706

I mars 1706 var det dags för en ny kommendering till Karlskorna och flottan. 225 Älvsborgare kom att tjänstgöra på Amiral Ankarstjärnas eskader. Flottan gav sig iväg för att blockera Finska viken.

I oktober ökar dramatiken avsevärt för eskadern då ryssarna hade omslutit Viborg med 200 lodjor. Amiralen skickar två espingar med 200 man däribland Älvsborgare. Natten mellan den 27 till 28 oktober var vädret var dåligt och den främsta espingen blev överfallen och erövrade av ryssarna.

Av dom cirka 90 man som var ombord så blev 80 soldater och officerare dödade eller fångna däribland Älvsborgaren löjtnant Rudolf Jernsköld. Endast en handfull soldater kunde rädda sig till den andra espingen. Den andra espingen slogs tappert tillbaka och sänkte fyra lodjor. Förlusterna på denna esping blev 20 man sårade och 9 blev skjutna till döds.

Älvsborgarna led stora förluster

Älvsborgarna förlorade 34 soldater och fältväbel Johan Magnus Silfversvärd under natten 27-28 oktober. Älvsborgarna kom först åter till land i december och då hade förlusterna för Älvsborgarna blivit cirka 100 man. Älvsborgarna hade alltså omkring 50 % förluster under denna kommendering.

Kommenderingar till sjöss 1707 och 1708

Även 1707 blev 225 Älvsborgare återigen kommenderade till flottan. 1707 var Älvsborgarna inte med i någon drabbning men sjukdomar tog 80 Älvsborgares liv detta år. 1708 var Älvsborgarna med och bland annat blockerade Sankt Petersburg. 60 Älvsborgare miste livet under kommenderingen 1708

Anders Broberg och Åhs kompani

När jag läser igenom generalmönstringsrullan för 1708 så fram kommer det tydligt att Ås kompani förlorade soldater vid kommenderingen till Viborg 1706. Huruvida dom var med på espingarna som stred mot ryssarna under natten 27-28 oktober framkommer inte. De förlorade även soldater under kommenderingen 1707.

KAPITEL 23

ÄLVSBERGARNAS OCH SLAGET VID HELSINGBORG 1710

Den ärrade krigsveteranen Anders Broberg kom den 28 februari 1710 stå i centern av den Svenska armén på 14 000 man. I centern av armén (mellan Ringstorp och Berga) står Älvsborgs regemente med sina två bataljoner tillsammans med 20 ytterligare infanteribataljoner.

När Anders tittar till väster (vid Ringtorpshöjden) så ser han bland annat fanan till Riksänkedrottningens livregemente till häst med sin åtta skvadroner, han ser Upplänningar och Smälänningar. Till öster (vid Brohusen) ser Anders fanorna från Västgöta- och Östgöta kavalleriregementen. Smålands husarregementes hästar står och trampar tillsammans med Östgötar och Skåningar till häst. Så långt allt gott.

På andra sidan ser Anders fanor han aldrig tidigare har sett. Den danska armén står uppställd med lika många män som Sverige. De 32 danska kanonerna låter skräck injagande. Jorden skvätter omkring och de 22 svenska bataljonerna börjar bli ivriga att köra dansken ur Sverige en gång för alla.

Anders och Älvsborgarna har ett stort problem. På deras ena sida har dom inget skydd av infanteri och mitt framför dom står 2 bataljoner av danska elitsoldater. En hel grenadjärkår verkar det som att Älvsborgarna kommer att få möta man mot man.

Älvsborgarna utmärker sig under slaget

I Stenbocks rapport till konungen kan man läsa om Älvsborgarnas *“långvariga och hårdnackade kamp med de danska grenadierna”*:

“Den högra flygelns kavalleri, kommenderadt af generallöjtnant Meyerfelt och h. generalmajor grefve Ascheberg, attackerade i detsamma också fiendens venstra med oförliknelig bravour och tapperhet, hvarmedelst icke allenast fiendens squadroner blefvo öfver ända kastade och på flykten till Helsingborg förjagade, utan ock blef h. generalmajor Sparfelds regemente, som stod ytterst på höger af infanteriet och träffade med det danska grenadiergardet, igenom förbemälte h:rar generalers försigtige och brave konduitt, märkeligen sekonderadt, hvar till överste Schommer med dess sachsar, som sig under denna bataljen helt manligen betedde, kom att gifva förberörde grenadiergarde en stark salva uti den högra flanken, hvarmedelst de, således å bägge sidor trängde, obligerades att vända ryggen och rymma fältet, retirerandes sig inom förr omtalte deras retranchement”.

Efter striden fann man att fanan vid överstelöjtnantens kompani var genomskjuten inte med mindre än 30 skott och att föraren som bar fanan fick flera skott genom kläderna samt två blesyrer.

Älvsborgs regementes förluster:

Stupade Älvsborgare

4 officerare: major Georg Miles Fleetwood, löjtnanterne Reinhold Rabe, Nils Munk och Arved Elfman, 2 underofficerare: sergeant Wilh. Järnsköld, rustmästare Axel Wettervik, 94 soldater och korpraler.

Sårade Älvsborgare

7 officerare: kaptenerna Carl Georg Silfversvärd, Hans Friberg, regementskvatertermästaren S. Reutervall, löjtnant Glömberg, fänrikarne Carl Littman, Erik Falk och Björkman (Björkman avled den 17 Mars). 2 trumslagare och pipare. 252 soldater och korpraler.

Älvsborgarna led slagets största förluster

Ytterligare officerare, underofficerare och soldater som sårats under striden kom senare att avlida. Älvsborgs regemente kom att förlora 1/3 av sina två bataljoner.

Älvsborgarnas förluster motsvarar 22 % av det svenska infanteriets totala förluster. Totalt räknar man att det dog 895 svenskar och 2098 sårades. På dansk sida dog 1500, 3500 sårades och 2677 togs tillfånga.

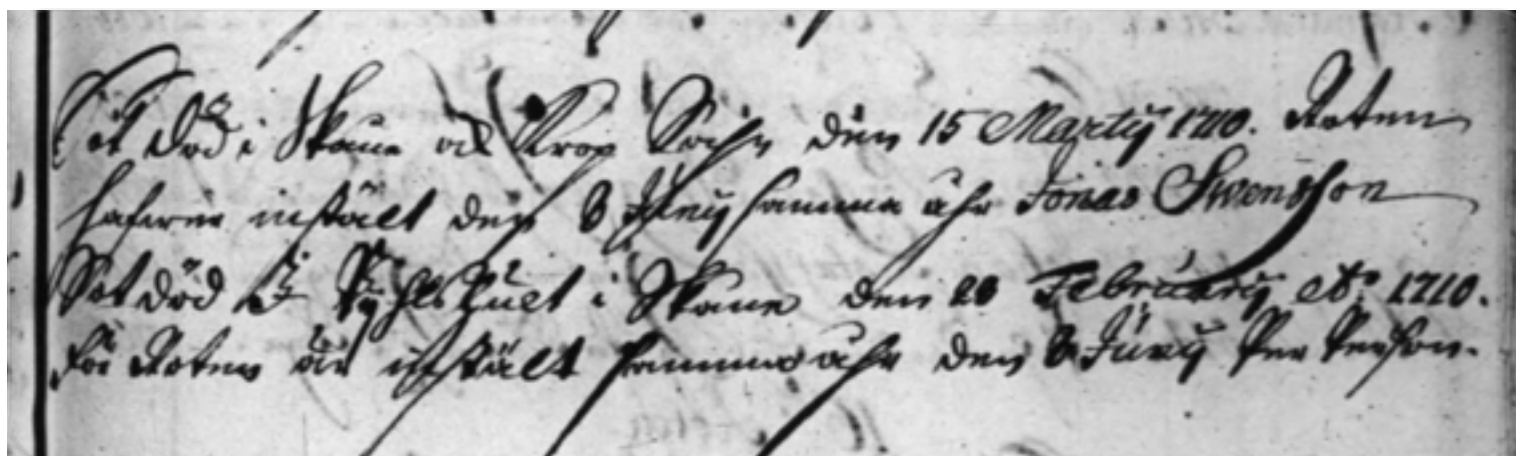
Hemmarsch och rekryteringsmöte i Borås

Under dess att regementet låg i kvarter avled 157 av sjukdom och under hemmarschen som startade i maj avled ytterligare 22 man eller rymde. Regementet hade vid rekryteringsmötet i Borås den 3 juni 401 man närvarande, 183 var kvar sjuka i Skåne, 200 man (25 från varje kompani) var kommenderade till flottan. 35 soldater låg sjuka hemma i torpen.

Anders Broberg och Åhs kompani

Hur gick det för Anders Broberg och hans kamrater på kompaniet? 28 000 soldater och ett 60-tal kanoner har skjutit på varandra en hel dag och regementet fick slagets största förluster. När slaget är slut så har Anders ännu en gång som genom ett mirakel överlevt. Han kommer ända hem till hustrun och barnen i Hällstad. Det är långt ifrån alla på Ås kompani som kommer undan med livet i behåll.

På bilden från rullan 7-8 juni 1710 kan man läsa om två av Anders närmsta grannar och som varit med Anders sedan början av hans soldatliv. Nu får Anders komma hem och berätta för änkorna vad som hände med deras makar.

Åhs kompani, soldatnummer 530 och 531. Rullan från 7-8 juni 1710

KAPITEL 24

ÄLVSBORGS REGEMENTES KAROLINSKA UNIFORMER

Kung Carl XI var den förste kung som uniformerade hela svenska armén. År 1676 gav han order om att uniformera hela den svenska armén. Infanterites uniformer kom i fem olika modeller och kan delas in i den första Karolinska uniformen, den äldre Karolinska uniformen och den yngre Karolinska uniformen. Det blev många uniformsbyten för Älvsborgs regemente.

För att göra beskrivningen enkel så kan man sammanfatta att uniformen som kom 1687 var sig i stort lik fram till 1778. 1778 går den Karolinska uniformen i graven. Det finns endast ett fåtal uniformer att beskåda från dessa tider gör att man får utgå från beskrivningarna om uniformernas utseende. Ett av dessa plagg är huvudbonaden som kallades karpus. Av denna huvudbonad finns det ingen bevarad.

Manskapsuniform vid Älvsborgs regemente 1706-1778

Den uniform du ser på bilden är den som Älvsborgs regemente kom att bära från 1709 fram till 1778. Uniformen kallas m/1706.

Som huvudbonad bars från en början en mössa som kallades karpus. Befälet bar svart filthatt som på bilden. Den svarta filthatten och karpusen bars under en övergångstid samtidigt av manskabet. 1717 hade hela manskabet den svarta filhatten med vita snören som på bilden.

Den blå rocken är en symbol för Carl XI enhetsuniform. Manskabet vid regementen fick den blå rocken med det gula fodret 1696 och bar den ända fram till 1778 då den Karolinska uniformen helt går i graven. Först hade manskabet på regementet mäsingsknappar och efter 1728 bars tennknappar. Rocken var av kläde. Med m/1706 blev rockarna försedda med veck i sidorna och ryggen. Innan var det bara befälet som hade dessa veck. Även andra förändringar gjordes.

Under rocken bars vad som som ibland kallas väst, tröja men som också benämns för kamisol. Kamisolen var för regementet gjord i bockskinn. 1728 var kamisolen inte längre i skinn utan i kläde för underofficerarna.

Byxorna från början i bockskinn. När 1728 års uniform kom så hade soldaterna både skinn och klädesbyxor. Manskabet verkar både ha haft skinn och klädesbyxor åtminstone fram till 1760 och ev. fram till 1777.

Strumporna var av ylle och var gula från 1687 fram till 1752 då vita strumpor tilldelades. Manskabet hade även andra färger på strumporna när de inte bar livmunderingen (fältuniformen). Strumporna bars upp av skinnrem med mässingsspännen.

Skorna var så kallade vaxskor från 1687. Det kom svenska skor, tyska skor och skor med spännen under den Karolinska uniformens tid. Man kan kort säga att skorna var av svart läder och att avigsidan var utåtvänd och skorna var inte tillverkade med höger eller vänsterfot vid denna tid.

1687 var kappan av blått kläde med gult foder med blåa och gula snören på kragkanten. Kappan förändrades något fram till 1777 vad gällande att det gula fodret ev. blev blått även för manskabet.

Ammunitionsväskans häng och värjans häng var av älgskinn.

I övrigt hade manskabet skinnhandskar av älg, skjortor, nattmössa, svarta halsdukar.

I 1763 års mönstringsrulla står det:

“För övrigt befanns manskabet, ändskönt uti deras gamle, försluten och kasserade lifmundering, hurtige, väl höfsade och disciplinerade, så att man funnit en mäktig stor skillnad hos dem nu, emot den tid då regementet gick ut till Pommern 1758, och vore önskligt att sådana utvägar vidtagas, var igenom manskabet kunde genom övning bliivna bibehållen uti den färdighet och disciplin de sig nu förvärfat äga.”

Mattias kläd i uniform modell 1706

KAPITEL 25

ÄLVSBORGS REGEMENTE UNDER STORA NORDISKA KRIGET 1700-1721

Regementschefer

1698-1710 Anders Johansson Sparrfeldt

1710-1728 Johan Johansson von Mentzer

Övningshed

Timmele hed 1685-1770

Segernamn

Helsingborg 1710

Gadebusch 1712

Nya Älvsborg 1719

Kompanier

Regementet bestod av 1200 man fördelade på åtta kompanier. Livkompaniet, Majorrens kompani (Marks kompani), Gäsendes kompani, Åhs kompani, Redvägs kompani, Norra Kinds kompani, Södra Kinds kompani, Överstelöjtnantens kompani (Vedens kompani).

Slag och strider som regementet deltog i

1. Retusari 1705 (landstigning från flottar)
2. Viborg 1706 (amfibieföretag med 200 man)
3. Helsingborg 1710 (slag, regementets största stridsinsats i ett slag)
4. Gadebusch 1712 (slag, Svenska arméns sista rangerade batalj)
5. Coldenbuttel 1713 (återtågsstrid)
6. Tönningen 1713 (Dansk belägring, hela regementet blev krigsfångar, regementet fick ny uppsättas 1714)
7. Stralsund 1715 (sjöslag)
8. Fredrikshald 1716 (blixtanfall mot Norge, belägring av Akershus)
9. Sundbsborg 1718 (fientligt överfall)

10. Fredriksten 1718 (belägring av fästningen. Älvsborgare i avsnittet där Karl XII stupade)
11. Nya Älvsborgs fästning 1719 (Norra och Södra Kinds kompanier försvarar fästningen)

Ålder och erfarenhet på soldaterna vid regementet

När man studerar regementets generalmönstringsrullor så kan man finna att medeltjänstetiden på älvsborgs knekten följde regementets insatser i kriget. Det var först 1710 vid slaget i Helsingborg som regementet stred som en enhet vilket innebar förluster som syns tydligt i medeltjänstetiden. Man ser även att sjunker drastiskt efter förlusten i Tönningen och fångenskapen där stora delar av regementet gick förlorat och fick återuppsättas 1715. I slutet mot kriget och när det norska fälttåget väntade så var regementet återigen ett erfaret regemente.

Medeltjänst tid

1700 10,6 år

1710 9,1 år

1715 3,0 år

1717 3,4 år

1720 5,5 år

Att notera om kapitulationen Tönningen 1713 och fångenskapen

Efter förlusten i Tönningen så blev svenskarna fångar trots att danskarna fått en lösesumma så att svensken skulle undgå fångenskap. En hel del Älvsborgare lyckades fly inte mindre än 132 man och nästan allt befäl lyckats fly och 40 Älvsborgare hade lyckats undgå danskt tjänst året därpå. 1719 utväxlades 10 underofficerare, 7 spel, 1 proffoss, 18 korpraler och 114 knektar. 1714 så är alla vakanser tillsatta och Älvsborgs regemente är återuppsatt.

Medelåldern

Trots stort manfall 1710 och 1713 så finns det inga bevis på att som i 1800-talets historieböcker beskriva att man med och utan våld tvångsrekryterade minderåriga. Något sådant finns det inget belägg för i regementets rullor. Det går inte att få fram en medelålder på knektarna innan 1715 med statistisk säkerhet då ålder inte noterades men efter 1715 är detta möjligt.

Medelålder

1715 26,6 år

1717, 27,0 år

1720 28,9 år

Regementets och knektens erfarenhet

Så trots regementets förluster i såväl seger som i fångenskap så stod sig regementet väl. Den kritiska punkten när det gäller erfarenhet var under 1710-1714 nådd. En bra knekt var mellan 20-40 år gammal och hade tjänstgjort tre år. Så 1715 var regementet åter på fötter och när de norska fälltågen kom var regementet åter erfaren och mot slutet av kriget var knektarna mycket erfarna.

Utrustningen vid regementet:

Klädernas skick

Trots det relativt svåra tiderna i Sverige så kan man se i regementets rullor att varje knekt hade skor, rock och värja. Det noteras i rullorna i vilket skick som utrustningen var och när nu utrustningen kom och regementet fick med goda mellanrum nya rockar, skor och musköter. Regementet fick nya kläder 1709 och 1717.

Efter kapitulationen i Tönningen och den danska fångenskapen så fick regementet återupprättas med de malätta uniformerna som regementet hade 1687.

Pikar och musköter

Fördelningen mellan pikar och musköter vid regementet 400 pikar och 800 musköter men antalet pikar minskade 1719 och ersattes med musköter då dessa antagligen gått förlorade. 1720 var fördelningen 300 pikar och 900 musköter. 1721 hade moderniseringen kommit och pikarna hade minskat i antal till 28 och musköterna till 1185. Regementet fick nya musköter: 1700, 1706, 1711, 1714 och 1718. De musköter som tilldelades 1717, 1720 och 1721 var av samma kaliber med i olika modeller.

Regementstross

Tyvärr så är det svårt att få en klar bild över hur trossen såg ut vid regementet för tiden fram till 1717. Vissa menar att alla regementen hade den storleken på trossen som var på 1600-talet. Men hur det såg ut i verkligheten vet man inte.

Troligtvis gick större delar av trossen förlorad i Norge. 1718 så minskade storleken på

Sveriges regementstrossar avsevärt då man nu inte längre skulle leva av landet man krigade i utan få mat från Sverige.

Kompanitross

Det man kan avläsa av kompaniernas trossar 1717-1721 var att man hade med sig spadar, yxor, kittlar, brödsäckar och packsadlar för att lasta utrustningen i, dvs det man behövde för att fungera som kompani.

Kvinnorna och barnen

På 1600-talet när de större delarna av Europas arméer var legosoldater så följde kvinnor och barn med. Det talas om att en armé med 40 000 legosoldater hade med sig ca 200 000 civila. På 1700-talet hade detta förändrat drastiskt.

1682 när kung Carl XI bildade indelningsverket och det ständiga knekتهållet så blev kvinnorna till stor del hemma vid sitt torp för att sköta om det och betala skatter mm. Officersfruarna hade stort ansvar i hushållet och var även dom hemma för att ta ansvaret driften av gården. Man vet att ca hälften av adeln i Sverige hade anställning i kronans tjänst och att fruarna och många av dessa blev krigsänkor. Under det stor nordiska kriget gick det 164 kvinnor på 100 män i Sverige.

Kung Carl XII ansåg att kvinnor och krig inte hade med varandra att göra och år 1700 förbjöd han att kvinnor fick vara med i fält men undantag för vissa betjäningpersonal. Trots detta följde kvinnor med sina män och många officerare hade kvinnligt tjänstefolk.

Det finns dokumenterat att av de 23 000 svenskar som var fångar efter slaget i Poltava 1709 var 1657 kvinnor och barn. De flesta av dessa var sannolikt från de värvade regementena.

När det gäller Älvsborgs regemente så finns det inga källor som tyder på att kvinnor och barn var med när regementet var i fångenskap efter Tönningen 1713. Antalet kvinnor i fält blev mer och mer ovanligt ju längre kriget gick och det var snarare undantag att familjerna var med i fält även i början på kriget.

KAPITEL 26

SLÄKTENS SOLDATER

Släktens anfäder har deltagit i Sveriges samtliga krig från stora nordiska kriget 1700-1721 till Sveriges sista krig 1814.

Älvsborgs regemente

Åhs kompani

Soldat 532 Anders Broberg

Stora nordiska kriget 1700-1712

Deltar som marinsoldat vid Retusari 1705 (landstigning från flottar) och vid slaget om Helsingborg 1710 (regementets största stridsinsats i ett slag).

Soldat 483 Jon Eneroth

Hattarnas ryska krig 1741-1742

Soldat 525 Bengt Klingberg

Hattarnas ryska krig 1741-1742

“död i Fredrikholm d: 26 November 1742”

Soldat 552 Måns Rydahl

Pommerska kriget 1757-1762

Soldat 541 Anders Urban

Pommerska kriget 1757-1762

Soldat 545 Abraham Sahlgrén

Pommerska kriget 1757-1762

Sårad i högra benet 3e oktober 1760 i Pasewalk.

Erhöll medalj med gravyr: “Sårad men inte öfvervunnen”

Soldat 538 Petter Åhsberg

Gustav den III:s ryska krig 1788-1790

Soldat 543 Pehr Wennberg

Gustav den III:s ryska krig 1788-1790

Soldat 572 Lars Nylander

Gustav den III:s ryska krig 1788-1790

Kriget mot Danmark 1808-1809

Karl Johans krig mot Napoleon 1813-1814

Fälttåget mot Norge 1814

Soldat 539 Magnus Gör

Fredstid 1815-1819. "Har fallandesot kan ej antagas".

Gäsene kompani**Soldat 421 Anders Liljegren**

Gustav den III:s ryska krig 1788-1790

Soldat 440 Jonas Spak

Gustav IV Adolfs krig mot Napoleon 1805-1807

Kriget mot Danmark 1808-1809

Avlider under kriget i Göteborg 1808-09-27 troligtvis av sjukdom

Soldat 440 Johannes Ryd (Rud)

Fredstid 1819-1853, "tjänst utmärkt väl"

Soldat 423 Johan Gill

Fredstid 1867-1898

Redvägs kompani**Soldat 606 Lars Ehn**

Karl Johans krig mot Napoleon 1813-1814

Fälttåget mot Norge 1814

Förstärningskarl 1813-1815

Fredstid 1815-1843. "Er höll afsked på grund af sjuklighet. Tjent väl"

Västgöta kavalleriregemente

Älvsborgs kompani

Ryttare No 66 Nils Frisk

Stora nordiska kriget 1713-1721

Hattarnas ryska krig 1741-1742

Ryttare No 60 Sven Winblad

Pommerska kriget 1757-1762

KAPITEL 27

SOLDAT 423 JOHAN GILL OCH CHARLOTTA JOHANSDOTTER RUD I OD (GEN 2)

Johan Gill

Soldat 423 JOHAN Emanuel GILL föddes i torp Högelund, Grovare 1848-06-28. Han döptes 1848-06-30 i Grovare. Han var det tredje barnet av torpare ANDREAS ANDERSSON (1809-02-23) och MARIA MAGNUSDOTTER (1816-11-27). Han hade två bröder (Johan August Andersson (1844-10-12), August Levin Andersson (1858-12-29)) och tre systrar (Anna Kristina Andersdotter (1845-12-15), Anna Charlotta Andersdotter (1853-02-08), Emma Josephina Andersdotter (1856-10-01)).

När han var 17 år gammal dog hans far torpare ANDREAS ANDERSSON (1866-02-25). När han var 46 år gammal dog hans mor MARIA MAGNUSDOTTER (1895-06-09).

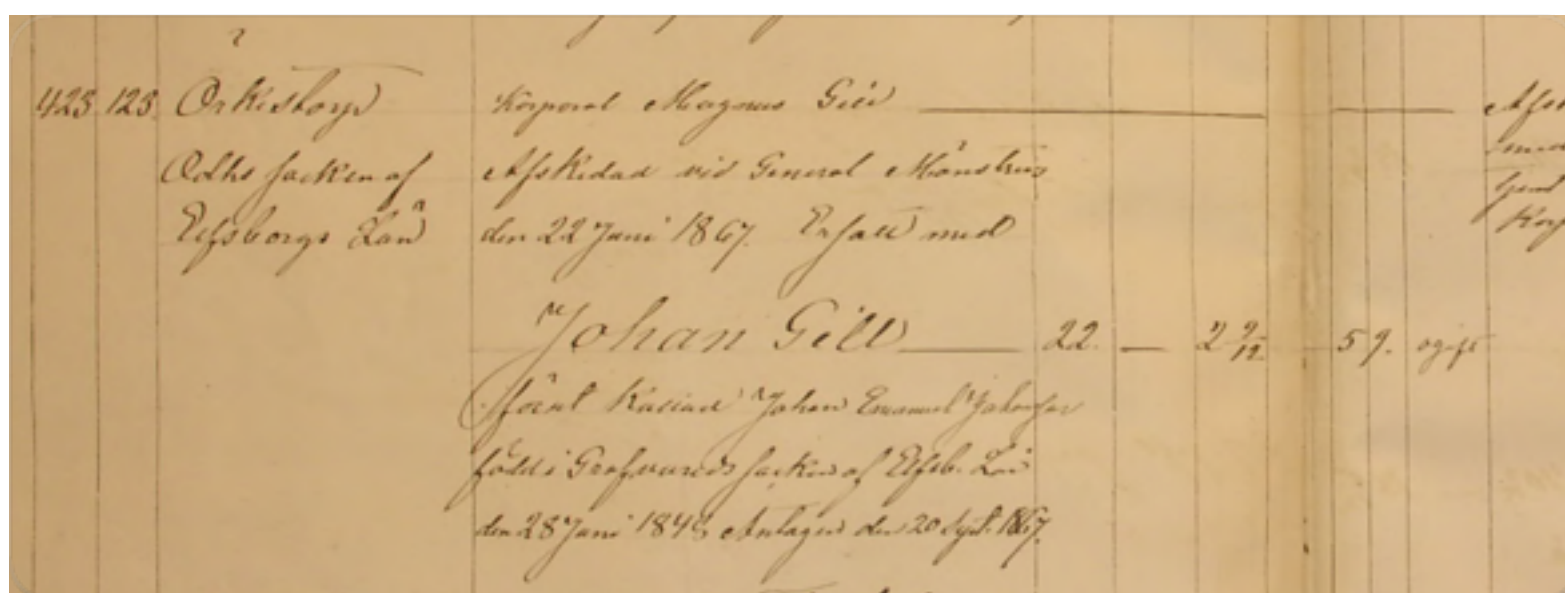
1866 lämnade han föräldrahemmet och började arbeta som dräng i Högagärde, Grovare. Han var då 18 år gammal. 1867-09-20 antas Johan som soldat 423 på Gäseneds kompani, Älvsborgs regemente för Örkestorp i Od socken. Han var då 19 år gammal. Han var ogift när han blev soldat vilket är ovanligt. Soldaterna brukar få tre månader på sig att gifta sig för att få tillgång till soldattorpet. De gjorde kanske ett undantag med Johan då han var endast 19 år. 1871 lämnar Johan Rulsgärde och flyttar hem till mor och syskon i Högelund, Högagärde, Grovare. Han är fortfarande en ogift soldat. Han var då 23 år gammal.

1872-10-19 får Johan tillgång till soldattorpet Aspelund under Holmåkra Skattegård i Holmåkra rote, Od tre dagar efter vigseln med CHARLOTTA JOHANSDOTTER RUD. Han var då 24 år gammal. 1898 tar Johan avsked som soldat. Han var då 50 år gammal.

1898-04-11 flyttar Johan till Borås och Lugnet 16 B med dottern Jenny Alkolina. Han var då 49 år gammal.

Från 1899 arbetade han som stenarbetare boendes i Lugnet 16 B, Borås. Han var då 51 år gammal. Från 1901 arbetade han som grovarbetare boendes Bäverdalen 1, Borås. Han var då 53 år gammal. Från 1902 arbetade han som stenarbetare boendes i Lugnet 16 B, Borås. Han var då 54 år gammal. (1903-11-19 flyttar han eventuellt till Rångedala (hittar honom inte där oklart om han flyttade dit). Han står som boendes i Lugnet 19 senare).

Han dog 1921-11-17 i Lugnet 19, Borås när han var 73 år gammal av lunginflammation. Han begravdes 1921-11-27 i Borås. Hans fru Anna Britta Johansdotter dog 1903-02-24, 19 år före honom. Hans fru CHARLOTTA JOHANSDOTTER RUD dog 1889-10-17, 32 år före honom. Hans fru väverska Anna Christina Hultman dog 1945-05-31, 24 år efter honom.

Johan Gill antas som soldat den 22 juni 1867

Charlotta Johansdotter Rud (första äktenskapet)

CHARLOTTA JOHANSDOTTER RUD föddes i soldatorpet under Galtholmen, Od 1841-12-31. Hon döptes 1842-01-01 i Od. Hon var det femte barnet av soldat 440 JOHANNES RYD (RUD) (1799-11-06) och ANNIKA JONSDOTTER (1799-09-25). Hon hade tre bröder (Anna Maria Johansdotter (1824-11-24), Joseph Johansson (1832-09-29), Anders Johansson (1844-11-17)) och två systrar (Johanna Johansdotter (1835-07-25), Anna Caijsa Johansdotter (1838-08-09)).

När hon var 18 år gammal dog hennes mor ANNIKA JONSDOTTER (1860-11-25). När hon var 27 år gammal dog hennes far soldat 440 JOHANNES RYD (RUD) (1869-03-20).

1865 lämnar hon föräldrahemmet för att arbeta som piga i Ods prästgård. Hon var då 23 år gammal. Från 1866-10-11 arbetade hon som piga och är boendes på tomt 57 i Skövde. Hon var då 24 år gammal. Från 1868 arbetade hon som piga boendes på tomt 33 i Skövde. Hon var då 26 år gammal. Från 1870 arbetade hon som piga boendes på tomt 12 i Skövde. Hon var då 28 år gammal. Från 1872-05-21 arbetade hon som piga i torp Planterhagen i Od. Hon var då 30 år gammal.

Hon dog 1889-10-17 i torp Aspelund, Od när hon var 47 år gammal av cancer. Hon begravdes 1889-10-25 i Od.

Familjen Charlotta Johansdotter Rud

1872-10-16 gifte hon sig med soldat 423 JOHAN Emanuel GILL (1848-06-28). Hon var 30 år gammal när hon gifte sig med soldat 423 JOHAN Emanuel GILL, som då var 24 år gammal. Hon hade tre barn med soldat 423 JOHAN Emanuel GILL: Agda EMI-LIA GILL (1873-06-26), emigrant Adelina Eleonora (1878-02-09), Severina Elisabet (1883-08-26).

	(svagsinta, blinda, döfstumma)	dag	stad	
1	Aspelund Torp.			
2	Soldat 423 Kong. Upsboras Reg. Liseneds kompani			
3	Soldat 423 Johan Emanuel Andreas Gill	1848	25/6 Hofvared	1872 17/10 89
4	Charlotta Johansdotter Rud	1841	2/6 Od	18/10
5	Barn: Agda Emilia	1873	26/6 Od	
6	Adelina Eleonora	1878	2/2 Od	
7	Severina Elisabet	1883	26/8 Od	
8	Agda Emilia	1873	26/6 Hofvared	
9	Agda Emilia	73	26/6 Od	

Familjen Johan Gill torp Aspelund 1879-1897

Anna Britta Johansdotter

Anna Britta Johansdotter föddes i Fänneslunda 1826-10-25. Hon döptes 1826-10-26 i Fänneslunda. Hon var det första barnet av Johan Nilsson (1795-04-04) och Catrina Andersdotter (1806-10-04).

Från 1845 arbetade hon som piga i prästgården, Fänneslunda. Hon var då 18 år gammal. Från 1859 arbetade hon som piga i Högagärde, Grovare. Hon var då 32 år gammal. Från 1862 arbetade hon som piga i Hökaberg, Grovare. Hon var då 35 år gammal. Från 1864 flyttar hon hem till föräldrarna i Sjöbo, Grovare. Hon var då 37 år gammal. Från 1865 arbetade hon som piga i Stenlyckan, Grovare. Hon var då 38 år gammal. Från 1866 arbetade hon som piga i Högagärde, Grovare. Hon var då 39 år gammal. Från 1870-10-22 flyttar hon till Brännebo i Grovare och gifter sig med Johannes Johansson. Hon var då 43 år gammal.

Hon dog 1903-02-24 i Grovare när hon var 76 år gammal. Hon begravdes 1903-03-08 i Grovare Hennes make soldat 423 JOHAN Emanuel GILL dog 1921-11-17, 19 år efter henne. Hennes make Johannes Johansson dog 1872-11-30, 30 år före henne.

Familjen Anna Britta Johansdotter

Johan och Anna Britta var aldrig gifta och bodde aldrig ihop. Hennes make var Johannes Johansson (1817-04-24). Hon hade en dotter med soldat 423 JOHAN Emanuel GILL: Emigrant Jenny Akolina Gill (1868-05-28).

Anna Christina Hultman (andra äktenskapet)

Väverska Anna Christina Hultman föddes i Sotarhedsled, Od 1866-09-21. Hon döptes 1866-09-23 i Od. Hon var det första barnet av torpare Johan Larsson Hultman (1795-09-15) och Christina Larsdotter (1827-04-11)

När hon var 1 år gammal dog hennes far torpare Johan Larsson Hultman (1868-08-20).

1900 arbetade hon som väverska boendes i Bäverdalen 1, Borås. Hon var då 33 år gammal. 1930 flyttar från Lugnet oklart till vart i Borås. Hon var då 63 år gammal.

Hon dog 1945-05-31 i Ramnalid, Borås när hon var 78 år gammal. Hennes man soldat 423 JOHAN Emanuel GILL dog 1921-11-17, 24 år före henne.

Familjen Anna Christina Hultman

1901-12-04 gifte hon sig med soldat 423 JOHAN Emanuel GILL (1848-06-28). Hon var 35 år gammal när hon gifte sig med soldat 423 JOHAN Emanuel GILL, som då var 53 år gammal. Hon hade en dotter Elsa Viktoria (1894-12-04) sedan tidigare med en okänd far.

Här låg torp Aspelund

KAPITEL 28

BERÄTTELSEN OM JOHAN GILL, TRE KVINNOR OCH OM DÖTTRARNA SOM EMIGRERADE

Soldaten och senare stenarbetaren Johan Gill från Od har en spännande levnadsberättelse. Hans liv korsar tre kvinnor, två av dem har han barn med och två var han gifta med. Två av hans döttrar kom att emigrera till Dawson, Minnesota, USA.

Johan Gill

JOHAN Emanuel Andersson (som han hette innan han blev soldat och fick namnet Gill) föddes 1848-06-28 i Höglund torp i Grovare av torparen Anders Andersson och Maria Magnusdotter. 1866 när Johan är 18 år gammal så lämnar han föräldrahemmet och börjar arbeta som dräng i Högagärde, Grovare.

Johan, Anna Britta och dottern Jenny Alkolina

När han arbetar på Högagärde så träffar han pigan Anna Britta Johansdotter på gården. Anna Britta är född 1826 i Fänneslunda och är 21 år äldre än Johan. Trots ålderskillnaden så rullar Johan och Anna Britta runt i halmen under det året Johan är på gården. I början på 1868 så börjar magen synas på Anna Britta. 1868-05-28 så föds Jenny Alkolina i Högagärde. I födelseboken i Grovare så står hon som "oäkta" och faderns namn är inte uppskrivit.

Johan lämnar Högagärde precis när Anna Britta blir gravid. Kanske hon inte ens visste om att hon var gravid när Johan flyttade till Od för att bli soldat. 1867-09-20 antas Johan Emanuel Andersson som soldat och får namnet Johan Gill. Johan blir soldat 423 vid Gäsene kompani på Älvsborgs regemente och är soldat för Örkestorp i Od.

1870 så flyttar Anna Britta och dottern Jenny Alkolina till Brännebo i Grovare och hon gifter sig med Johannes Johansson. I församlingsböckerna så står Jenny Alkolina skreven hos sin mor och styvfar i Brännebo.

Johan blir soldat

Normalt skulle en soldat vara gift eller inom tre månader gifta sig för att kunna få tillgång till sitt soldattorp. I Johans fall verkar han först 1872-10-19 få tillgång till soldattorpet, torp Aspelund under Holmåkra Skattegården i Od. Då har det gått fem år. Mellan att han antas som soldat och flyttar in i torp Aspelund i Od bodde han i Rulsgärde, Grovare (1867-1870) och hemma hos sin mor och syskon i Högelund, Grovare (1871-1872).

Johan och Charlotta

1872-10-19 gifter sig Johan med soldatdottern Charlotta Johansdotter Rud. Charlotta är född 1841-12-31 i Galtholmens soldatbostad i Od. Hon är dotter till soldat 440 Johannes Ryd (Rud) och Annika Jonsdotter. När Johan och Charlotta gifter sig är hon 30 år han är 24 år gammal. Charlotta hade innan arbetat som piga på olika platser i Skövde och Od innan hon bildar familj med Johan.

Johan tar över torpet av svärfar

Charlottas föräldrar flyttade redan 1853 till torp Aspelund efter att Charlottas far fick avsked som soldat samma år. I torpet avlider Charlottas mor Catharina Jonsdotter 1860-11-25 av ålderdom 61 år gammal. 1869-03-20 avlider Charlottas far den fd soldaten Johannes Ryd (RUD) 69 år gammal i lunginflammation. Innan Johan och Charlotta tar över torpet så bor Charlottas syster Johanna där med sina fem "oäkta barn". Charlotta och Johan tar över torpet 1872 och använder det som soldattorp. Systemen Johanna bor kvar i torpet eller i ett hus i närheten med sina barn som "inhyser". Systemen Johanna bor kvar i torp Aspelund ända till 1923-12-18 då hon avlider 88 år gammal. Det är 25 år efter att Johan Gill själv flyttar i från soldattorpet 1898.

Familjen – Johan förlorar barn och hustru

Johan och Charlotta får tre barn tillsammans i soldatbostaden. Agda EMILIA Gill föds 1873, Adelina Eleonora föds 1878 och Severina Elisabet föds 1883. 1884-05-23 blir dottern Severina Elisabet sjuk och avlider i "bröstvärk" endast 7 månader gammal. 1889-10-17 mister Johan och de de två kvarvarande barnen Charlotta. Hon gick bort endast 47 år gammal i "kräfta" (cancer) i soldatbostaden. Adelina Eleonora är 11 år när mamma går bort och Emilia är 16 år gammal.

Jenny Alkolina Gill

1889-11-15 så dyker hans första dotter Jenny Alkolina upp som han hade med den 21 år äldre Anna Britta Johansdotter. Jenny Alkolina har alltså flyttat in till sin far och två halvsysstrar i torp Aspelund. Hon bor här tillsammans med sin far ända fram till 1898-11-04, dvs. 10 år. Jenny Alkolina bär också Johans efternamn.

Det verkar ha varit lite oklart om Johan var far till Jenny Alkolina eller inte. Kanske var det administrativt krångel eller så var något oklart mellan Johan och Anna Britta Johansdotter. Det vi vet att 1882 så står det at Jenny Alkolina är "*Upptagen som fosterdotter åt soldaten Joh Gill i Holmåkra Ods fs. Adm 82.*". Senare står det att: "*Gills dotter före äktenskap*", "*Af Gill för på domb (dom) förklarad för hs (hans) dtr (dotter)*". Men han verkar åtminstone till slut ha tagit ansvar för sin dotter som bor med honom och hennes halvsysstrar. Efter att systrarna flyttat ut från torp Aspelund och Johan gått i pension så flyttar de båda till Borås.

Agda EMILIA Gill

Dottern Agda EMILIA Gill flyttar till Varnum 1896 och lämnar torp Aspelund då hon har tagit ut lysning. Emilia är Johans enda barn som kom att växa upp i Sverige.

Adelina Eleonora Gill – Emigrerar

Adelina Eleonora emigrerade till "Norra Amerika, 1898-04-15". När jag söker henne bland andra emigranter så ser jag att hon emigrerar 1898-04-27 till Dawson, Minnesota, USA.

Johan och dottern Jenny Alkolina Gill flyttar till Borås

Johan blir gratialist cirka 1898 dvs. har går i pension som soldat 50 år gammal. Han tjänade som soldat i 31 år. Johan sänder iväg sin dotter Adelina Eleonora till USA 1898-04-15 och 1898-04-11 flyttar han och Jenny Alkolina till Lugnet 16 B i Borås. 1899 blir Johan stenarbetare.

Jenny Alkolina – Emigrerar

När de bor på Lugnet 16B i Borås så beslutar sig Jenny Alkolina att emigrera. Hon reser efter sin halvsyster till Dawson, Minnesota, USA 1901-07-19.

Johan gifter sig med Anna Christina Hultman

Efter att sista barnet nu lämnat boet och han har varit änkeman i 12 år så gifter han sig med Anna Christina Hultman. Hon föddes 1866-09-31 i Od. Hon tidigare fött dottern Elsa Viktoria född 1894-12-04. Barnet är fött utanför äktenskap och fadern är inte inskriven i födelseboken. Ålderskillnaden mellan dom båda är 18 år när de gifter sig. Johan är 53 år och Anna Christina 35 år gammal när de gifter sig 1901-12-04.

Johan avlider

Familjen bor 1901 i Bäverdalen, Borås där Johan arbetar som grovarbetare och Anna Christina som väverska. 1902 är han åter stenarbetare och bor på Lugnet 16B. I slutet på 1903 flyttar de en tid till Rångedala (hittar dom ej där) och de flyttar tillbaka till Borås (vet ej när). 1921-11-17 avlider Johan Gill 73 år gammal i Lugnet 19, Borås i lunginflammation.

Anna Christina Hultman Gill avlider

Anna Christina Hultman verkar inte ha gift om sig. Hon bor kvar i Lugnet till 1930. 1945-05-31 avlider Anna Christina Hultman Gill i Ramnalid, Borås 78 år gammal. Vad som har hänt hennes dotter är än oklart.

KAPITEL 29

JOHAN GILLS SOLDATKONTRAKT

Em. vid Reg. nr 20 Sept 1864
Soldat Kontrakt, *W. K. K. K.*

Emellan Rotten Nr 423 vid Gareneds kompani
af Kongl. Ekebergs Regemente och Johan
Emanuel Andersson är följande Kontrakt öfver-
enskommit och avslutat:

Att jämväl bemänte Johan Emanuel Anders-
son bli till ständigt Soldat för ofvan nämnde
nr antagen erhåller han,

- 1/ Uti Lega som genast utbetalas 10 Rpl samt
uti handspänningar 2 Rpl samma månat.
- 2/ Färdig Lön 8 Rpl samt.
- 3/ När han nästkommande tillträder Soldat torpet
för honom af roten fullt uppsatt med
nödvändiga färders spannmål och potatis som det
skall inbergas.
- 4/ Såväl när som höstarbete på Soldat torpet
för rättas alltid, och i ordentlighet med af roten
till fläkte och så.
- 5/ Då Soldaten är skommenderad brukas och
inbergas grödan på Soldat torpet helt och hel-
let af roten för Soldatens räkning och ansvar-
ras att det sker förvarligt och i rätt tid.

[Signature]

6 Till sådant mindre Reparationer å hus och
lägnader wid Soldat torpet som af Soldaten
kan verkställas, framskaffer roten nödige mate-
rialier.

7 Mullbete för Soldatens kreatur, erhölles sam-
fällt med fram rotens å desbetagor.

8 Till wedbrand erhölles 6 Last wed, och 6 Last ris
samt Hårt som af roten turvis till flappes för
att från mossen ärligen tjära 6 Last brännstorp.

Så lunda ömsesidigt öfverens kommit och af-
slutat betygge Orkestorp, den 31 Augusti 1867

Samuel Johonson Sön Sven Anders Sön

~~Andersson~~ i Backe Josef Johanson i Backe

August Holmström Oger N. mantal Odde Holmström

Sven Magnus i Adolmen

Sven Petersson & Sven Isaks son Brjuninge m. h. å. p.

Med öfvan skäende Kontrakt förklarar jag
mig nöjd och förbinder mig till alla delar upp-
fylla Betygge

Till Vittne

Johan Emanuel Andersson

Alfred Andersson i selvaastorp

F. L. och O. S. Hammarström

KAPITEL 30

TORPARE ANDREAS ANDERSSON OCH MARIA MAGNUSDOTTER I GROVARE (GEN 3)

Andreas Andersson

Torpere ANDREAS ANDERSSON föddes i Björnåsen, Grovare 1809-02-23. Han döptes den 1809-02-24 i Grovare. Han var det tredje barnet av torpere ANDREAS ANDERSSON (1775-02-22) och KERSTIN NILSDOTTER (1768-11-22). Han hade en syster (Catharina Andersdotter (1813-02-01)) och två bröder: Eric Andersson (1803-11-12), Anders Andersson (1806-01-01).

När han var 30 år gammal dog hans far torpere ANDREAS ANDERSSON (1840-01-05). När han var 35 år gammal dog hans mor KERSTIN NILSDOTTER (1844-11-13).

1834 lämnar han föräldrarna i torp Högelid, Grovare och flyttar till torp Björkelund, Grovare. De tar över torpet efter Cajsas föräldrar. Han var då 25 år gammal. Från 1836 arbetade han som torpere för torp Högelund, Grovare. Han var då 27 år gammal. Står senare noterad som inhyses arbetskarl. Andreas mor Kerstin bor hos dom 1840-1844 då hon avlider.

Han dog 1866-02-25 i torp Högelund, Grovare när han var 57 år gammal av bröstsjukdom. Han begravdes 1866-03-04 i Grovare. Hans fru Cajsa Andersdotter dog 1843-03-29, 23 år före honom. Hans fru MARIA MAGNUSDOTTER dog 1895-06-09, 29 år efter honom.

Cajsa Andersdotter (första äktenskapet)

Cajsa Andersdotter föddes i Bergsgärde, Grovare 1810-03-02. Hon döptes 1810-03-04 i Grovare Hon var det första barnet av Anders Gustafsson och Elin Carlsdotter.

Hon dog 1843-03-29 i torp Högelund, Grovare när hon var 33 år gammal av lungdot. Hon begravdes 1843-04-14 i Grovare Hennes man torpere ANDREAS ANDERSSON dog 1866-02-25, 23 år efter henne.

Familjen Cajsa Andersdotter

1834-03-15 gifte hon sig med torpare ANDREAS ANDERSSON (1809-02-23) i Grovare. Hon var 24 år gammal när hon gifte sig med torpare ANDREAS ANDERSSON, som då var 25 år gammal. Hon hade fyra barn med torpare ANDREAS ANDERSSON: Anna Christina Andersdotter (1834-04-04), Johanna Andersdotter (1837-03-22), Johannes Andersson (1839-04-15), Johan August Andersson (1842-01-15).

Maria Magnusdotter (andra äktenskapet)

MARIA MAGNUSDOTTER föddes i Sassarps soldattorp, Härna 1816-11-27. Hon döptes 1816-11-28 i Härna. Hon var det första barnet av soldat 539 MAGNUS GÖR (1795-09-13) och KERSTIN PEHRSDOTTER (1786-12-18). Hon hade en bror (Petter Magnusson (1827-12-26)) och fyra systrar: Ellika Magnusdotter (1819-03-11), Johanna Magnusdotter (1822-04-01), Annicka Magnusdotter (1825-02-15), Inga Maria Magnusdotter (1831-03-02).

När hon var 48 år gammal dog hennes mor KERSTIN PEHRSDOTTER (1865-09-08). När hon var 53 år gammal dog hennes far Soldat 539 MAGNUS GÖR (1870-03-12).

Från 1832 arbetade hon som piga i Stommen, Grovare. Hon var då 15 år gammal. 1834 flyttade hon tillbaka till föräldrarna i torp Björkelund, Härna. Hon var då 17 år gammal. 1835 flyttade hon till till Seglora. Hon var då 18 år gammal. Maria bor kvar i torp Högelund efter makens död med barnen. Står då noterad som inhyses. Hon var då 26 år gammal.

Hon dog 1895-06-09 i Södra Ving när hon var 78 år gammal. Hon bodde i torp Högelund, Grovare när hon dog. Hon begravdes 1895-06-13 i Södra Ving. Hennes man torpare ANDREAS ANDERSSON dog den 1866-02-25, 29 år före henne.

Familjen Maria Magnusdotter

1844-02-17 gifte hon sig med torpare ANDREAS ANDERSSON (1809-02-23) i Grovare. Hon var 27 år gammal när hon gifte sig med torpare ANDREAS ANDERSSON, som då var 34 år gammal. Hon hade sex barn med torpare ANDREAS ANDERSSON: Johan August Andersson (1844-10-12), Anna Kristina Andersdotter (1845-12-15), soldat 423 JOHAN Emanuel GILL (1848-06-28), Anna Charlotta Andersdotter

Andreas förlorar hustru och fyra barn

Cajsa Andersdotter förlorade tre av fyra barn. Själv dör hon 1843-03-29, 33 år gammal. Johannes dog 1841-09-01, 2 år och 4 månader gammal av bröstfeber. Johan August dog 1842-02-20, 1 år och 5 dagar gammal av "okänd sjukdom". Anna Christina dog 1843-04-29, 9 år gammal av bröstfeber.

Maria Magnusdotters son Johan August dog endast 2 månader gammal 1845-01-04 av bröstfeber.

Högelund.												
Andr. Andersson	Grofv.	23/3	1809	-	-	-	-	-	-	-	-	36. Björkelund
H. Cajsa Andersdotter	Grofv.	2/3	1810									ana 1
J. Anna Christina	Ämn.	4/4	1834	V	Y							Död 43 29/4
J. Johanna	Ämn.		1847	V	X							Död 43 29/4
J. Johannes	Grofv.		1839									1841's Död
J. Johan August	Grofv.		1842 19									Död 1842 20
M. Maria Magnusdotter	Härna	22/11	1768	✓	X	✓	X	X	X	X	1 sm 40	Högelund Död 1847 11/4
Hustru												
M. Maria May												
M. Maria	Wing	1816 21/11		X	X		X					43. Högelund
J. Johan August	Grofv.	1844 12/10										45 4 Död

Familjen Andreas Andersson i torp Högelund, Grovare 1836-1845

Björkelund												
Andr. Andersson	Grofv.	20/6	1776	X	X		Y		Y	X		1835 Död 1835 12
H. Cajsa Andersdotter	Ämn.	1/1	1774	X	Y		Y					3 Dec 1836
M. Andreas Andersson	Grofv.	2/2	1809									Högelund
H. Cajsa Andersdotter	Grofv.	3/3	1810	Y	Y		Y					
J. Anna Christina	Ämn.	4/4	1834									

Familjen Andreas Andersson i torp Björkelund, Grovare 1834-1836

Cajsa Andersdotter föddes i Grovare, Ulricehamn, Älvsborgs län, Sverige den 1810-03-02. Hon döptes den 1810-03-04 i Grovare, Ulricehamn, Älvsborgs län, Sverige. Hon var det första barnet av Anders Gustafsson och Elin Carlsdotter.

Den 1834-03-15 gifte hon sig med Torpare ANDREAS ANDERSSON (1809-02-23) i Grovare, Ulricehamn, Älvsborgs län, Sverige. Hon var 24 år gammal när hon gifte sig med Torpare ANDREAS ANDERSSON, som då var 25 år gammal. Hon hade fyra barn med Torpare ANDREAS ANDERSSON: Anna Christina Andersdotter (1834-04-04), Johanna Andersdotter (1837-03-22), Johannes Andersson (1839-04-15), Johan August Andersson (1842-01-15).

Hon dog den 1843-03-29 i Grovare, Ulricehamn, Älvsborgs län, Sverige när hon var 33 år gammal. Hon begravdes den 1843-04-14 i Grovare, Ulricehamn, Älvsborgs län, Sverige. Hennes man Torpare ANDREAS ANDERSSON dog den 1866-02-25, 23 år efter henne.

KAPITEL 31

SOLDAT 440 JOHANNES RYD (RUD) OCH ANNIKA JONSDOTTER I OD (GEN 3)

Johannes Ryd (Rud)

Soldat 440 JOHANNES RYD (RUD) föddes i soldattorpet Stenbygget, Od. 1799-11-06. Han döptes 1799-11-07 i Od. Han var det första barnet av soldat 421 ANDERS LILJEGREN (1744-06-24) och CATHARINA JONSDOTTER (1761-01-26).

När han var 14 år gammal dog hans far soldat 421 ANDERS LILJEGREN (1814-10-16).

1819 lämnar modern som "på ägorna bo" i Österod Torstensgården, Od för att bli soldat. 1819-09-09 antas Johannes som soldat 440 på Gäsene kompani, Älvsborgs regemente för Galtholmen Storegården, Od. Torpet kallades Granelund. Han var då 19 år gammal. 1853-06-23 tar Johannes avsked; "begär och får avsked med anmälan till underhåll. Tjänst utmärkt väl." Han var då 53 år. 1853 flyttar han till torp Aspelund, Holmåkra rote, Od.

Han dog 1869-03-20 i torp Aspelund, Od när han var 69 år gammal av lunginflammation. Han begravdes 1869-03-27 i Od. Hans fru ANNIKA JONSDOTTER dog 1860-11-25, 8 år före honom.

Annika Jonsdotter

ANNIKA JONSDOTTER föddes i Galtholmens soldattorp, Od 1799-09-25. Hon döptes 1799-09-26 i Od. Hon var det andra barnet av soldat 440 JONAS SPAK (1774) och BRITTA OLOFSDOTTER (1774-12-21). Hon hade två systrar: Christina Jonsdotter (1797-04-25), Anna Maria Jonsdotter (1802-02-11).

När hon var 9 år gammal dog hennes far soldat 440 JONAS SPAK (1808-09-27).

Hon dog 1860-11-25 i torp Aspelund, Od när hon var 61 år gammal av ålderdom. Hon begravdes 1860-11-30 i Od. Hennes man soldat 440 JOHANNES RYD (RUD) dog 1869-03-20, 8 år efter henne.

Familjen

Hennes man var soldat 440 JOHANNES RYD (RUD) (1799-11-06). Hon hade sex barn med soldat 440 JOHANNES RYD (RUD): Anna Maria Johansdotter (1824-11-24), Joseph Johansson (1832-09-29), Johanna Johansdotter (1835-07-25), Anna Caijsa Johansdotter (1838-08-09), CHARLOTTA JOHANSDOTTER RUD (1841-12-31), Anders Johansson (1844-11-17).

Övrigt

Sonen Anders dog 1844-11-18 endast 1 dag gammal av okänd sjukdom.

Soldattorp Granelund. Grunden för soldattorpets ladugård finns kvar.

KAPITEL 32

JOHANNES RYDS SOLDATKONTRAKT

Exh. vid Rusk. Brev
Kontrakt den 9de Sept 1819
Oftbars
Omskottan Rokus vid Kongl. Carlscrona Regiment
at Gasimod Kompaniet N° 440 Gætholmens
at Doongan Johannus Andersson haettus arna
myg som Soldat for nundo Roke.
1° Gifva Rokus honom. Handpenningar 2 R^{de} R^{de}.
och 1 Loga 16. R^{de} 1/2 af Jambas mygd -
2° Utu Arley hovi undfar har C. R^{de} R^{de} famb
huv hoarje Jukt C. Rappas Malt at 1° R^{de} R^{de}.
3° Torpet uppsis af Roken Jostas Arat Jambas Bru
Rok at Wangas da Raltus at Kommanderad.
4° Rokus forbinda sig at luv Bekladnad Di
rection arligu betala 16 af Mendusmygd
wara -
Gætholmen d. 7. September 1819
Peto Berreson, Petter Johanson
Andreas Larsen, Andreas Andersson
Ratthallare
Johannus Andersson luv undersaldat
Tuv vittnen
Jenny Svedak Sven Andersson
Gætholmen

KAPITEL 33

TORPARE ANDREAS ANDERSSON OCH KERSTIN NILSDOTTER I GROVARE (GEN 4)

Andreas Andersson

Torpare ANDREAS ANDERSSON föddes i Ekeliden, Grovare 1775-02-22. Han döptes den 1775-02-23 i Grovare. Hans föräldrar var torpare ANDERS BENGTSSON (1741-09-29) och KERSTIN ENGELBREKTS DOTTER (1743). Han hade en syster (Maria Andersson (1781)) och två bröder: Bengt Andersson, Engelbrekt Andersson (1778).

När han var 32 år gammal dog hans far torpare ANDERS BENGTSSON (1808-01-01). När han var 37 år gammal dog hans mor KERSTIN ENGELBREKTS DOTTER (1812-04-21).

1802 flyttade in hos svärföräldrarna och bildade familj i Björnåsen under Bergsgerdet, Sjögårds rote, Grovare. Han var då 27 år gammal. Från 1824 arbetade han som torpare i torp Högelid under Högagärde, Kvarnagårds rote, Grovare. Han var då 49 år gammal.

Han dog 1840-01-05 i torp Högagärde, Grovare när han var 64 år gammal av bröstfeber. Han begravdes 1840-01-19 i Grovare. Hans fru KERSTIN NILSDOTTER dog 1844-11-13, 5 år efter honom.

Kerstin Nilsson

KERSTIN NILSDOTTER föddes i Jutagården, Härna 1768-11-22. Hon döptes 1768-11-23 i Härna. Hon var det andra barnet av NILS SVENSSON (1733) och GERTRUD PEHRSDOTTER (1734). Hon hade två systrar: Maria Nilsson (1765), Kersti Nilsson (1768-11-22).

När hon var 41 år gammal dog hennes mor GERTRUD PEHRSDOTTER (1809-12-05). När hon var 41 år gammal dog hennes far NILS SVENSSON (1810-01-28).

Efter makens död 1840 flyttar hon till sonen Andreas i Högelund, Grovare. Hon var då 71 år gammal.

Hon dog 1844-11-13 i torp Högelund, Grovare när hon var 75 år gammal av bröstfeber. Hon begravdes 1844-11-17 i Grovare. Hennes man torpare ANDREAS ANDERSSON dog den 1840-01-05, 5 år före henne.

Övrigt

Dottern Catharina dog 1814 1 år gammal. Sonen Anders dog 1819-07-23, 13 1/2 år gammal av rödsot. Sonen Eric dog 1819-07-24, 15 år gammal av rödsot.

Björnåsen Torp under Håkan Kungens Höfögård									
Andreas Andersson	Grofv.	$\frac{29}{2}$	1775	✓	X	Y			
H. Kerstin Nilström	Wägna	$\frac{22}{11}$	1768	W	X	XXX	Λ		
Son Eric	Grofv.	$\frac{15}{11}$	1803	W	XX			1819-07-24	Död
Son Andreas	Grofv.	$\frac{1}{1}$	1806	W	X			1819-07-25	Död
Son Andreas	Grofv.	$\frac{20}{2}$	1809	W	XXX				
D. Catharina	Grofv.	$\frac{1}{2}$	1813					1814	1 år
Högelid under Höfögård									
Andreas Andersson	Grofv.	$\frac{29}{2}$	1775		X	Y			
H. Kerstin Nilström	Wägna	$\frac{22}{11}$	1768		X	XX			
S. Andreas	Grofv.	$\frac{23}{2}$	1809		X	XX			

1821 Sjönsåsen församling
Föräkl. har bodat de vis)

Familjen Andreas Andersson i torp Björnåsen och torp Högelid 1812-1828

KAPITEL 34

SOLDAT 539 MAGNUS GÖR OCH KERSTIN PEHRSDOTTER I HÄRNA (GEN 4)

Magnus Gör

Soldat 539 MAGNUS GÖR föddes i Åstorps soldattorp, Härna 1795-09-13. Han döptes 1795-09-14 i Härna. Han var det fjärde barnet av soldat 538 PETTER ÅHSBERG (1758-02-10) och MÄRTHA MÅNSDOTTER (1758). Han hade två bröder (Johannes (1797-02-22), Peter (1798-11-09)) och fyra systrar (Ingeborg (1789-09-15), Ellica (1791-10-10), Catharina (1793-09-02), Maria (1802-12-19)).

När han var 20 år gammal dog hans mor MÄRTHA MÅNSDOTTER (1816-01-13). När han var 51 år gammal dog hans far Soldat 538 PETTER ÅHSBERG (1847-07-05).

1815-08-28 antas Magnus som soldat 539 för Sassarps soldattorp under Laggaregården, Härna på Åhs kompani, Älvsborgs regemente. Han var då 19 år gammal. 1819-05-06 får Magnus avsked som soldat då han "har fallandesot kan ej antagas" (epilepsi). Han var då 23 år gammal.

Från 1820 står han som avskedad soldat i Bondarp på Nedregårdens ägor, Härna. Han var då 24 år gammal. Från 1821 arbetade han som torpare i torpet på Åstorps kulle, Härna. Han var då 25 år gammal. Från 1831 arbetade han som torpare på torp Björkelund i Bondarp under Nedregården, Härna. Han var då 35 år gammal.

Han dog 1870-03-12 i torp Björkelund, Härna när han var 74 år gammal av bröstfeber. Han begravdes 1870-03-19 i Härna. Hans partner KERSTIN PEHRSDOTTER dog den 1865-09-08, 5 år före honom.

Kerstin Pehrson

KERSTIN PEHRSDOTTER föddes i Wäddingsbacke soldattorp, Grovare 1786-12-18. Hon var det andra barnet av soldat 543 PEHR WENNERBERG (1756-10-12) och ANNA JEANSDOTTER (1755-03-14). Hon hade en syster (Maria Pehrson (1800-06-04)) och tre bröder: Lars Pehrson (1780-10-20), Jean Pehrson (1792-11-09), Johannes Pehrson (1797-10-30).

När hon var 35 år gammal dog hennes far Soldat 543 PEHR WENNBERG (1822-05-15). När hon var 48 år gammal dog hennes mor ANNA JEANSDOTTER (1835-11-01).

Hon dog 1865-09-08 i torp Björlekund, Härna när hon var 78 år gammal av ålderdom. Hon begravdes 1865-09-14 i Härna. Hennes make soldat 539 MAGNUS GÖR dog 1870-03-12, 5 år efter henne.

Familjen

Hennes make var soldat 539 MAGNUS GÖR (1795-09-13). Hon hade sex barn med soldat 539 MAGNUS GÖR: MARIA MAGNUSDOTTER (1816-11-27), Ellika Magnusdotter (1819-03-11), Johanna Magnusdotter (1822-04-01), Annicka Magnusdotter (1825-02-15), Petter Magnusson (1827-12-26), Inga Maria Magnusdotter (1831-03-02).

Övrigt

Dottern Inga Maria dog 1854-10-16, 23 år gammal av rödsot.

Björlekund under Bördarys		Härna		Härna		Härna		Härna		Härna	
Magn. Gör	Härna	9/1795	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Maria	Härna	11/1816	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Johanna	Härna	4/1822	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Annicka	Härna	2/1825	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Petter	Härna	12/1827	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Inga Maria	Härna	3/1831	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Ellika	Härna	3/1819	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Magnus	Härna	9/1870	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Familjen Magnus Gör i torp Björkelund, Härna 1831-1845

KAPITEL 35

SOLDAT 421 ANDERS LILJEGREN OCH CATHARINA JONSDOTTER I OD (GEN 4)

Anders Liljegen

Soldat 421 ANDERS LILJEGREN föddes i Grovare 1744-06-24. Han var det första barnet av SVEN ESKILSON och BÖRTA TRULSDOTTER.

1768 antas Anders som soldat 421 för Holmåkra Backgården, Od på Gäsene kompani, Älvsborgs regemente. Soldattorpet kallas Stenbygget. Han var då 24 år gammal.

1788- 1790 deltar Anders i Gustav den III:s Ryska krig på Gäsene kompani, Älvsborgs regemente. Anders deltar vid generalmönstringen i Högfors 1788-09-19 och i Warrile 1790-08-24. Kommenderad till Finland. Han var då 44 år gammal.

1805-05-13 tar Anders avsked som soldat. Han var då 60 år gammal. Från 1806 står han noterad som han som "på ägorne bo" i Österod, Torstensgården, Od. Han var då 62 år gammal.

Han dog 1814-10-16 i Österod, Torstensgården, Od när han var 70 år gammal av ålderdom. Han begravdes 1814-10-23 i Od. Hans fru Britta Persdotter dog 1797-11-19, 17 år före honom.

Britta Persdotter (första äktenskapet)

Britta Persdotter föddes år 1728.

Hennes make var Sven. 1776-04-21 gifte hon sig med soldat 421 ANDERS LILJEGREN (1744-06-24) i Od. Hon var 47 år gammal när hon gifte sig med soldat 421 ANDERS LILJEGREN, som då var 31 år gammal. Hon hade en dotter med Sven: Annica Svensdotter.

Hon dog 1797-11-19 i Stenbygget, Od när hon var 69 år gammal av ålderdom. Hon begravdes 1797-11-26 i Od. Hennes man soldat 421 ANDERS LILJEGREN dog 1814-10-16, 17 år efter henne.

Brittas bouppteckning

"Året 1797 den 27 November blev efter anmodan laga bouppteckning förättad hos soldaten Anders Lilljegren på torpet Stenbygget wid Holmåkra Skattegården i Ods sokn (socken), efter des avlidna hustru Britta Persdotter som nyligen aflidit utom några med sin, efterlefwande man sammanflade barn, men med förra giftet har modern efter sig lemnat en dotter nemligen hustru Annicka Svensdotter gift med Åboen Pehr Nilsson i, Härna Stommen hwilken efter sin modRed gjorde föordnande bekommit alla des gångkläder jemte ett st. ekekista; den öfriga qwarlåtenskapen upgaf enkomannen som följer."

Övrigt

Första församlingsboken i Od är ifrån 1808 vilket gör att jag inte får en hel bild av familjen. Anders första hustru Britta Persdotter hittade jag bland bouppteckningarna. Britta är 16 år äldre än Anders. Britta har varit gift tidigare och har en dotter från hennes första äktenskap. Jag vet inte vart de träffades. Kanske var hon en den tidigare soldatens hustru. Brittas dotter hette Annicka Svensdotter.

Catharina Jonsdotter (andra äktenskapet)

CATHARINA JONSDOTTER föddes i Bränning, Od den 1761-01-26. Hon döptes 1761-01-27 i Od. Hon var det andra barnet av JON JONSSON (1728) och KERSTIN HÅKANSDOTTER. Hon hade två bröder (Jon Jonsson (1760), Johan Jonsson (1775)) och två systrar (Ingeborg Jonsdotter (1771-05-28), Ingrid Jonsdotter (1778)).

När hon var 20 år gammal dog hennes far JON JONSSON (1781-04-26).

Familjen

1798-02-03 gifte hon sig med soldat 421 ANDERS LILJEGREN (1744-06-24) i Od. Hon var 37 år gammal när hon gifte sig med soldat 421 ANDERS LILJEGREN, som då var 53 år gammal. Hon hade en son med soldat 421 ANDERS LILJEGREN: soldat 440 JOHANNES RYD (RUD) (1799-11-06).

Här låg soldattorp Stenbygget

KAPITEL 36

SOLDAT 440 JONAS SPAK OCH BRITTA OLOFSDOTTER I OD (GEN 4)

Jonas Spak

Soldat 440 JONAS SPAK föddes år 1774 i Börstig. Han är det första barnet av BENGT, hans biologiska mor är okänd.

1795 inflyttade kan från Kungslena i Skaraborgs län. Han var då 21 år gammal. 1796 arbetade han som torpare i Lerholmen i Siene, Vårgårda. Han var då 22 år gammal.

1797-09-11 antas Jonas som soldat 440 på Gäsene kompani, Älvsborgs regemente för Galtholmen Storegården i Od. Jonas var 180 cm lång. Han var då 23 år gammal.

1798-03-16 flyttar Jonas från Siene till soldattorpet i Galtholmen. Soldattorpet kallades Granelund. Han var då 23 år gammal.

1805- 1807 deltar han i Gustav IV Adolfs krig mot Napoleon. Jonas ingår i den "Pommern Commenderade Bataillon, Gäseneds Compagnie". Han var då 31 år gammal. Han deltar vid generalmönstringen i Stralsund 1807.

1808 deltar han i kriget mot Danmark. Han var då 34 år gammal.

Han dog 1808-09-27 i Göteborg när han var 34 år gammal under kriget mot Danmark.

Britta Olofsdotter

BRITTA OLOFSDOTTER föddes i Od 1774-12-21. Hon var det första barnet av OLOF ANDERSSONS och MARIA ANDERSDOTTER.

1809 efter makens död flyttar hon till Vassgap där hon "på ägorna bo" under Holmåkra Tomasgården, Od. Britta anges som "urfattig". Hon var då 34 år gammal.

KAPITEL 37

ÄLVSBORGS REGEMENTE OCH SOLDAT 440 JOHAN SPAK I KRIGET MOT NAPOLEON OCH KRIGET MOT DANMARK

Älvsborgs regemente i kriget mot Napoleon

1804 beslöt Gustav den IV Adolf att transportera 3000 soldater till Pommern pga. oro-
ligheterna på kontinenten. Bland dessa 3000 soldater fanns en bataljon från Älvs-
borgs regemente. Den 14 oktober samlades den blivande Pommern bataljonen i Sven-
ljunga under överstelöjtnants Bökmans befäl. I bataljonen ingick; regementskvar-
tersmästare, adjutanter, präst, fältskär och mönstringsskrivare. Bataljonen hade 12 of-
ficerare, 20 under officerare, 8 trumslagare och 500 soldater varav 48 var jägare och
24 korpraler.

Bataljonens ingående kompanier var:

1. Lif kompaniet som bestod av delar ur Lif och Södra Kinds kompanier.
2. Överstelöjtnantens kompani som bestod av delar ur Överstelöjtnantens och Redvägs kompanier.
3. Första majorens kompani (Premiemajorens kompani) som bestod av delar ur första majoren kompani och Åhs kompanier.
4. Andra majorens kompani (Sekondmajorens kompani) bestod av delar ur andra majorens kompani samt Gäsene kompani.

Jägarna var organiserade som en egen enhet och leddes av den duktige och modige fänrik P.A. de Fresé

Älvsborgs bataljonens förluster i Pommern 1807

Officerare: 2 döda i strid, 1 dog av sjukdom, 2 krigsfångar

Underofficerare: 1 dog av sjukdom, 2 krigsfångar

Soldater: 60 döda i strid, 34 döda genom sjukdom

Cirka 80 soldater blev krigsfångar

Älvsborgs regemente och kriget mot Danmark 1808

Den 9 mars 1808 fick Älvsborgs regemente order att marschera mot Göteborg i snabb takt. Vid mönstringen 1808 hade regementet 1002 soldater av 1200 disponibla. Av dessa var 200 nya rekryter. Den 15 och 17 mars kom regementet till Göteborg och förlades i Masthugget.

Kort efter att regementet kommit till Göteborg delades regementet upp:

1. Den 19 mars marscherade Kierrulf v. Golfen till norra Bohuslän med regementets jägarkår. Jägarkåren bestod av 4 officerare, 8 underofficerare, och 200 soldater.
2. Den 25 mars blev en styrka på 208 soldater kommenderad till Carlstens fästning under befäl av överstelöjtnant O. v. Celse.
3. En styrka på 99 soldater blev kommenderad till Varberg under befäl av kapten J. Montan.
4. Kvar i Göteborg blev fyra kompanier under ledning av major M. v, Bergholtz och hans kompanibefäl. De fyra kompanierna bestod av 510 soldater.

Älvsborgs regemente i Bohuslän

Regementets soldater i Göteborg ingick i den västra arméns tredje brigad under överste Belfrage. Den 11 april genomförde de en snabb marsch över Kongelf (Kungälv) – Rabbalshed - Hede till Vik. De kom fram den 14 april. 221 soldater fick uppdrag att ta sig till Krogstarnd och en styrka på 100 soldater tog sig till Svinesund. De ca 200 soldaterna som var kvar fick order om att ta sig till Strömstad. Natten till den 23 april kom en norsk landsättning att tillfångata 19 soldater av regementets soldater som fanns i Svinesund.

Det uppstod en del strider vid gränsen mot Norge 14-18 april och regementet hade poster i Gäddelund, Prestbacka och Bärby. Regementets jägare hade fått en del förluster och fick dra sig tillbaka till Prestbacka. 1 underofficer, 9 soldater sårades och 4 stupade.

Den 10 juni blev regementet anfallet i Prestbacka av 1000 Norska soldater. Under den korta striden blev ca 100 soldater tillfångatagna. I augusti avslutades kommenderingarna i Carlsten och Varberg och regementet återfick sin vanliga styrka.

Sjukdomar vid regementet

Den 20 november 1808 sammangick vargeringssoldaterna (förstärkningar) ihop med de ständiga soldaterna och regementet bestod då av 858 man.

Sjukdomar 1808 vid regementet:

9 juni 126 sjuka

10 juli 174 sjuka

20 juli 207 sjuka

30 juli 238 sjuka

20 augusti 269 sjuka

5 september 408 sjuka

10 november 415 sjuka

20 november 405 sjuka

30 november 429 sjuka

10 december 428 sjuka

21 december 419 sjuka

Dödligheten var mycket stor i slutet på 1808. Vid årets slut var 555 soldater sjuka. Av dessa var 321 kvar på de olika lasaretten i Bohuslän. Ca 120 soldater hade under året avlidit. Under kriget 1808-1809 avled ca 175 soldater vid regementet av sjukdomar. Endast fyra soldater dog i strid.

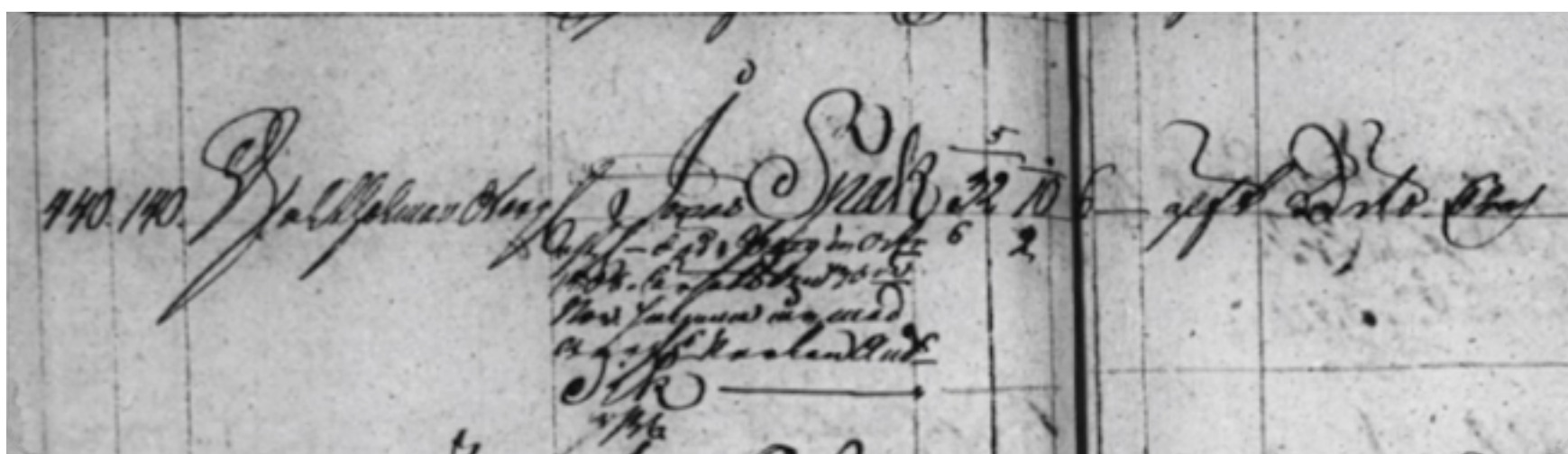
Hemmarsch

Den 27 december marscherade regementet över Göteborg och Uddevalla till Bygärde för att hemförlovas. Regementet fick vara i beredskap under vintern och fick åter till våren marschera mot Göteborg.

Vad hände soldat 440 Jonas Spak

Soldat Jonas Spak från Od omkom i kriget. I rullan kan man läsa att han avled i oktober 1808 i Göteborg. När man läser hans bouppteckning så står det att han avled den 27 september 1808. Jonas Spak avlider sannolikt av sjukdom. Jonas Spak avlider 33 år gammal . I Jonas bouppteckning kan man läsa:

“Åhr 1809 den 31 januari blef uppå begäran bouppteckning förättad efter aflidna soldaten Jonas Spak, wid Galtholmen Storegård som genom döden aflid den 27 September 1808. Och efter sig lämnade sin i lifstiden kjära Hustru Britta Olofsdotter samt 3ne omyndiga döttrar, dotteren Stina Jonasdatter 11: åhr, Annica 9 åhr Anna Maria 5 hår”...

Soldat 440 Jonas Spak avlider i Göteborg 1808 i kriget mot Danmark

A photograph of a handwritten family record table. The table has several columns and rows. The first column lists names, the second column lists birth dates, and the third column lists death dates. The names listed are Jonas Spak, Britta Olofsdotter, Christina, Annika, and Anna Maria. The birth dates range from 1775 to 1799, and the death dates range from 1802 to 1809. The table is written in cursive on aged paper.

Name	Birth Date	Death Date	Other Info
Sold: Torp Jonas Spak	1775	1808	Hoch
H. Britta Olofsdotter	1774		de Almen for
D. Christina	1797		Wastgap
D. Annika	1799		Laorp
D. Anna Maria	1802		O Alspastorp

Familjen Jonas Spak i soldattorpet i Galtholmen, Od 1808

KAPITEL 38

TORPARE ANDERS BENGTSSON OCH KERSTIN ENGELBREKTSBOTTER I GROVARE (GEN 5)

Torpore ANDERS BENGTSSON föddes i Härna 1741-09-29. Han var det första barnet av soldat 525 BENGT KLINGBERG och MÄRTHA.

När han var 1 år gammal dog hans far soldat 525 BENGT KLINGBERG (1742-11-26).

1769 noteras det att Anders är torpare i Ekeliden, Sjögårdens rote, Grovare. Han var då 27 år gammal.

Han dog 1808-01-01 i Ekeliden, Grovare när han var 66 år gammal av slag. Han begravdes 1808-01-10 i Grovare. Hans fru KERSTIN ENGELBREKTSBOTTER dog 1812-04-21, 4 år efter honom.

Kerstin Engelbrektsdotter

KERSTIN ENGELBREKTSBOTTER föddes år 1743 i Grovare. Hon var det första barnet av ENGELBREKT och ELIN.

Hon dog 1812-04-21 i Ekeliden, Grovare när hon var 68 år gammal av håll och stygn. Hon begravdes 1812-05-03 i Grovare. Hennes man torpare ANDERS BENGTSSON dog 1808-01-01, 4 år före henne.

Familjen

Hennes man var torpare ANDERS BENGTSSON (1741-09-29). Hon hade fyra barn med torpare ANDERS BENGTSSON: Bengt Andersson, torpare ANDREAS ANDERSSON (1775-02-22), Engelbrekt Andersson (1778), Maria Andersson (1781).

Övrigt

Sonen Engelbrekt dog 1779, 1 år gammal
Dottern Maria med familj tar över torpet.

KAPITEL 39

NILS SVENSSON OCH GERTRUD PEHRSDOTTER I GROVARE (GEN 5)

Nils Svensson

NILS SVENSSON föddes år 1733 i Möne. Han var det första barnet av SVEN ANDERSSON och ELIN NILSDOTTER.

1764 står Nils noterad i Jutagården, Härna. Han var då 31 år gammal. 1773 står han noterad i Björnåsen under Bergsgerdet, Sjögårds rote, Grovare. Han var då 40 år gammal.

Han dog 1810-01-28 i Björnåsen, Grovare när han var 76 år gammal. Han begravdes 1810-02-11 i Grovare. Hans fru GERTRUD PEHRSDOTTER dog 1809-12-05.

Gertrud Pehrsdotter

GERTRUD PEHRSDOTTER föddes år 1734 i Härna. Hon var det första barnet av PEHR OLOFSSON och KERSTIN ANDERSDOTTER.

Hon dog 1809-12-05 i Björnåsen, Grovare när hon var 75 år gammal av åldersdomskrämpor. Hon begravdes 1809-12-10 i Grovare. Hennes man NILS SVENSSON dog 1810-01-28.

Familjen

Hennes man var NILS SVENSSON (1733). Hon hade tre barn med NILS SVENSSON: Maria Nilsson (1765), KERSTIN NILSDOTTER (1768-11-22), Kersti Nilsson (1768-11-22).

Övrigt

Dottern Kersti dog 1770-08-20, 1 år gammal av kikhosta.

KAPITEL 40

SOLDAT 538 PETTER ÅHSBERG OCH MÄRTHA MÅNSDOTTER I HÄRNA (GEN 5)

Petter Åhsberg

Soldat 538 PETTER ÅHSBERG föddes i Härna 1758-02-10. Han döptes 1758-02-12 i Härna. Hans föräldrar var ANDERS NILSSON (1701-03-01) och ELLIKA SVENSDOTTER (1729). Han hade en bror (Nils Andersson (1755)) och två systrar: Cathrina Andersdotter, Margareta Anderdotter (1750).

När han var 8 år gammal dog hans far ANDERS NILSSON (1766-05-12). När han var 31 år gammal dog hans mor ELLIKA SVENSDOTTER (1789-03-28).

1780 står Petter noterad som boendes i Ögårdet, Hällstad. Han kom att bo där med sin första hustru Ingeborg och med sin andra hustru Märtha. Han var då 22 år gammal.

1790 antas Petter som soldat 538 på Åhs kompani, Älvsborgs regemente för Åstorps rote. Åstorps soldattorp i Härna. 1790 deltar i Gustav den III:s krig mot Ryssland 1788-1790 i Finland. Han var då 32 år gammal.

1805 tar Petter avsked som soldat och blir torpare i torp Långelid under Åstorps rote i Härna. Han var då 47 år gammal. 1840 står Petter noterad som torpare i torp Långeslätt på Åstorps ägor, Härna. Han var då 82 år gammal.

Han dog 1847-07-05 i torp Långelid, Härna när han var 89 år gammal av åldersdomskrämpor. Han begravdes 1847-07-11 i Härna. Hans fru Catharina Magnusdotter dog 1840-06-14, 7 år före honom. Hans fru MÄRTHA MÅNSDOTTER dog 1816-01-13, 31 år före honom.

Ingeborg Andersdotter (första äktenskapet)

Hennes far var Anders Arfvidsson, hennes biologiska mor är okänd.

Familjen Ingeborg Andersdotter

1780-08-27 gifte hon sig med soldat 538 PETTER ÅHSBERG (1758-02-10) i Hällstad, Hon hade två barn med soldat 538 PETTER ÅHSBERG: Sara (1781), Margareta (1784-12-08).

Märtha Månsdotter (andra äktenskapet)

MÄRTHA MÅNSDOTTER föddes år 1758. Hon var det första barnet av soldat 552 MÅNS RYDAHL (1727) och SARA HÅKANSDOTTER.

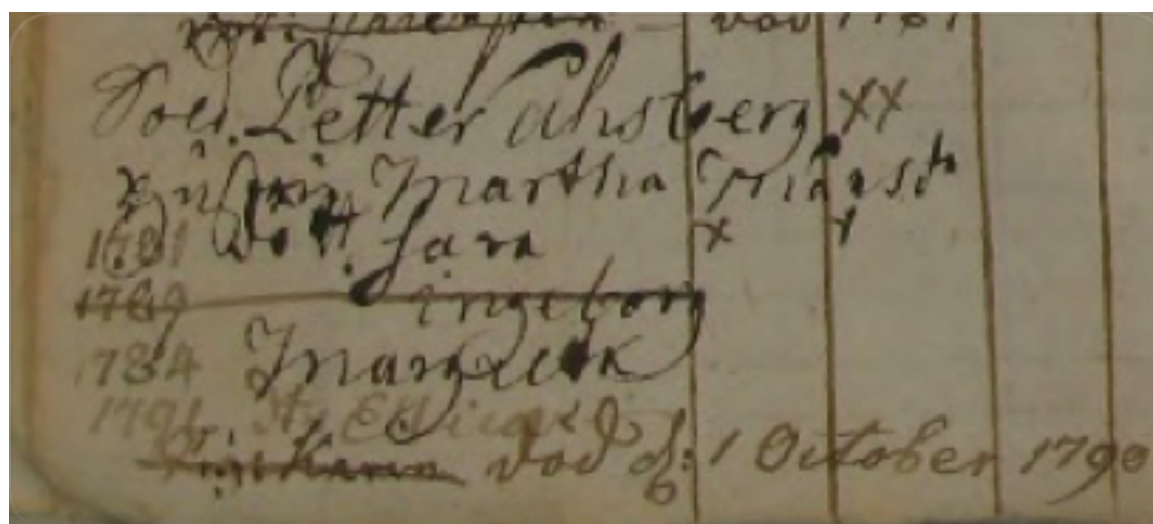
Hon dog 1816-01-13 i torp Långelid, Härna när hon var 57 år gammal av gikt. Hon begravdes 1816-02-04 i Härna. Hennes man soldat 538 PETTER ÅHSBERG dog 1847-07-05, 31 år efter henne.

Familjen Märtha Månsdotter

1788-08-31 gifte hon sig med soldat 538 PETTER ÅHSBERG (1758-02-10) i Hällstad. Hon var 30 år gammal när hon gifte sig med soldat 538 PETTER ÅHSBERG, som då var 30 år gammal. Hon hade sju barn med soldat 538 PETTER ÅHSBERG: Ingeborg (1789-09-15), Ellica (1791-10-10), Catharina (1793-09-02), soldat 539 MAGNUS GÖR (1795-09-13), Johannes (1797-02-22), Peter (1798-11-09), Maria (1802-12-19).

Övrigt

Märthas son Peter dog 1808, 9 år gammal.

Familjen Petter Åshberg i Åstorps soldattorp 1790-1794

Catharina Magnusdotter (tredje äktenskapet)

Catharina Magnusdotter föddes den 1770-01-05.

1816 flyttar hon in till Petter i torp Långelid efter hans andra frus bortgång. Hon var då 46 år gammal. De får inga barn tillsammans.

Hon dog 1840-06-14 i torp Långelid, Härna när hon var 70 år gammal. Hennes man soldat 538 PETTER ÅHSBERG dog 1847-07-05, 7 år efter henne.

Person	År	Ort	Ö
~~P. Åhsberg~~	~~1758~~	~~Åstorps~~	~~v~~
~~P. Märtha~~	~~1758~~	~~Hällstad~~	~~v~~
~~P. Sara~~	~~1781~~	~~Hällstad~~	~~v~~
~~P. Margareta~~	~~1784~~	~~Hällstad~~	~~v~~
~~P. Egidius~~	~~1793~~	~~Härna~~	~~v~~
~~P. Eliia~~	~~1791~~	~~Härna~~	~~v~~
~~P. Magnus~~	~~1795~~	~~Härna~~	~~v~~
~~P. Johannes~~	~~1797~~	~~Härna~~	~~v~~
~~P. Soderler~~	~~1798~~	~~Härna~~	~~v~~
~~P. Sara~~	~~1781~~	~~Hällstad~~	~~v~~
~~P. Margareta~~	~~1784~~	~~Hällstad~~	~~v~~
~~P. Maria~~	~~1802~~	~~Härna~~	~~v~~

Familjen Petter Åhsberg i Åstorps soldattorp 1794-1805

KAPITEL 41

SOLDAT 543 PEHR WENNBORG OCH ANNA JEANSDOTTER I GROVARE (GEN 5)

Soldat 543 PEHR WENNBORG föddes i Hagabergs soldattorp, Grovare, 1756-10-12. Han döptes 1756-10-13 i Grovare. Hans föräldrar var soldat 541 ANDERS URBAN (1727) och MÄRTHA PEHRSDOTTER (1730). Han hade två bröder (Soldat 572 Lars Nylander (1763-08-03), Sven Andersson (1768-02-01)) och två systrar (Anna Andersdotter, Catharina Andersdotter (1768-02-01)).

När han var 39 år gammal dog hans mor MÄRTHA PEHRSDOTTER (1796-07-17). När han var 44 år gammal dog hans far Soldat 541 ANDERS URBAN (1801-07-02).

1778-09-24 blev Pehr antagen som soldat 543 på Åhs kompani, Älvsborgs regemente för Högagärde rote, Grovare i Wäddingsbacke soldattorp. Han var då 21 år gammal.

1788-1790 deltar Pehr i Gustav den III:s krig mot Ryssland. Kommenderad till Finland och ingår i regementets livbataljon. Han var då 31 år gammal. Deltar vid generalmönstringen i Högfors 1788 och i Wärule 1790. Pehr står noterad som sjuk i lägret vid generalmönstringen 1788.

1801-05-31 tar Pehr avsked som soldat. Han var då 44 år gammal. 1801 blev han torpare torp Fällingsberga under Grundryd i Grovare. Han var då 44 år gammal. Torpet kom senare att noteras som backstuga.

Han dog 1822-05-15 i torp Fällingsberg, Grovare när han var 65 år gammal. Han begravdes 1822-05-19 i Grovare. Hans fru ANNA JEANSDOTTER dog 1835-11-01, 13 år efter honom.

Anna Jeansdotter

ANNA JEANSDOTTER föddes i Varnum 1755-03-14. Hon var det första barnet av JEAN, hennes biologiska mor är okänd.

Hon dog 1835-11-01 i Fällingsbergs backstuga, Grovare när hon var 80 år gammal av ålderdom. Hon begravdes 1835-11-22 i Grovare. Hennes man soldat 543 PEHR WENNERBERG dog 1822-05-15, 13 år före henne.

Familjen

Hennes man var soldat 543 PEHR WENNERBERG (1756-10-12). Hon hade fem barn med soldat 543 PEHR WENNERBERG: Lars Pehrsson (1780-10-20), KERSTIN PEHRSDOTTER (1786-12-18), Jean Pehrsson (1792-11-09), Johannes Pehrsson (1797-10-30), Maria Pehrsson (1800-06-04).

Övrigt

Sonen Jean dog 1794-04-27, 1 1/2 år gammal.

Personens	Ort	Tid.
~~M. Pehr Wennberg~~	~~Grovare~~	~~1756~~
~~G. Anna Jean~~	~~Hvarnum~~	~~1755~~
~~G. Lars~~	~~Grovare~~	~~1770~~
~~G. Kerstin~~	~~Grovare~~	~~1786~~
~~G. Johannes~~	~~Grovare~~	~~1797~~
~~G. Maria~~	~~Grovare~~	~~1800~~

Familjen Pehr Wennberg i Waddingbacke soldattorp, Grovare 1794-1801

KAPITEL 42

JON JONSSON OCH KERSTIN HÅKANSDOTTER I OD (GEN 5)

Jon Jonsson

JON JONSSON föddes år 1728 i Österod, Od. Han var det första barnet av JON JONSSON (1697) och INGEBORG JONSDOTTER (1699).

Innan vigseln med Kerstin arbetade Jon som dräng i Örkestorp enligt vigselboken. 1761 står Jon noterad på Östra Bränning i Od. Han var då 33 år gammal.

Han dog 1781-04-26 i Östra Bränning, Od när han var 52 år gammal.

Kerstin Håkansdotter

Hennes föräldrar var HÅKAN ANDERSSON och INGRID ANDERSDOTTER.

Familjen

1754-06-05 gifte hon sig med JON JONSSON (1728) i Od. Hon hade fem barn med JON JONSSON: Jon Jonsson (1760), CATHARINA JONSDOTTER (1761-01-26), Ingeborg Jonsdotter (1771-05-28), Johan Jonsson (1775), Ingrid Jonsdotter (1778).

KAPITEL 43

SOLDAT BENGT KLINGBERG OCH MÄRTHA I HÄRNA (GEN 6)

Bengt Klingberg

Hans fru var MÄRTHA. Han hade en son med MÄRTHA: torpare ANDERS BENGTS-SON (1741-09-29).

1739-09-03 antas Bengt på Åhs kompani, Älvsborgs regemente för Björnsgården, Härna.

1741-1742 deltar Bengt i Hattarnas ryska krig. Deltar vid generalmönstringen i Stockholm 3 juni 1741. Deltar troligtvis vid Älvsborgarna strid i Fredrikshamn vid Korsarö där Älvsborgarna deltog som marininfanteri i Finland.

Han dog 1742-11-26 i Fredrikholm på Åland.

Märtha

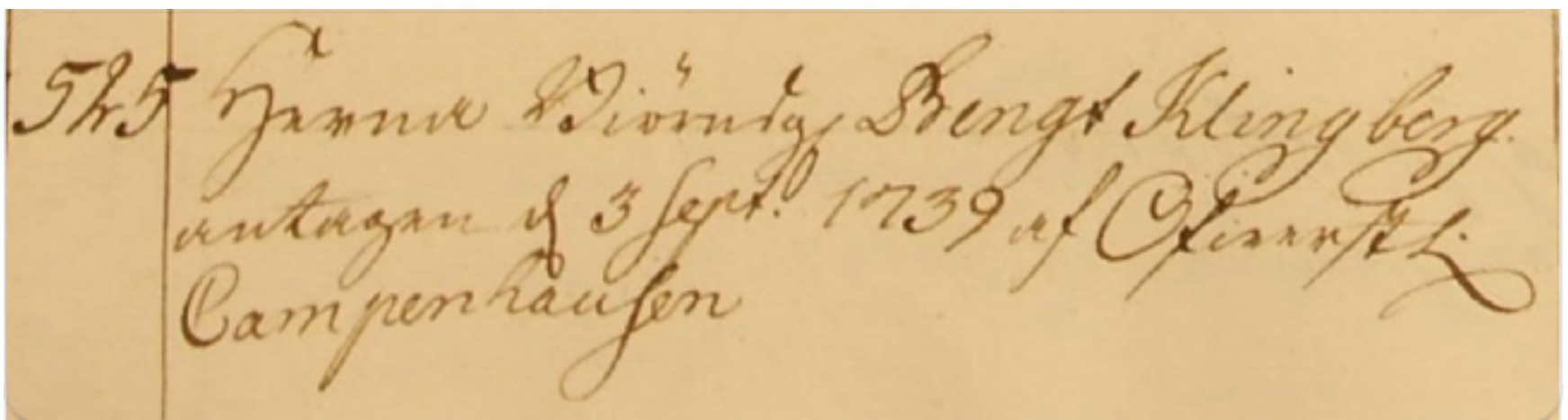
Hennes man var soldat 525 BENGT KLINGBERG. Hon hade en son med soldat 525 BENGT KLINGBERG: torpare ANDERS BENGTTSSON (1741-09-29).

KAPITEL 44

ÄLVSBORGARNA OCH HATTARNAS RYSKA KRIG 1741-1742

Under Hattarnas ryska krig 1741-1742 var Älvsborgs regemente med under två större kommenderingar till Finland. Den 3 september 1739 kom Bengt Klingberg från Härna att antas som soldat 525 vid Åhs kompani och skulle bli en av dem Älvsborgare som mötte krigets umbäranden.

525 Bengt Klingberg från Härna antas som soldat 1739-09-03

Första kommenderingen till Finland

Den 3 juni 1741 stod kompanichefen kapten Carl Fredrik Wachenfeldt framför Åhs kompani för generalmönstring av Fältmarskalken Hugo Hamilton i Stockholm. Bland dessa soldater stod 525 Bengt Klingberg, 537 Anders Hurtig och 554 Anders Blom. Två av dem kom inte att överleva det första året och ingen av dem kom att överleva kriget.

Vid den första kommenderingen under våren 1741 mönstrade Älvsborgs regemente 700 man. Varje kompani deltog med 87 eller 88 soldater. De kom att ingå i den svenska galärflottan. Flottan som Älvsborgarna ingick i bestod av 2 pråmar (bestyckade med 12-26 kanoner), 15 galärer (grundgående 1-2 stora kanoner i fören med stort marininfanteri), 10 övriga fartyg med en total bemanning på 4400 man varav 1470 var båtsmän.

Älvsborgarna och den svenska galärflottan avreste från Stockholm i juni 1741 till Finland. Flottans första stopp blev några veckor i Hästnässund. Ganska snart efter de lade till i Hästnässund drabbades de av sjukdom. Flottan blev därför försenad och kom först i augusti till Fredrikshamn vid Korsarö “1 1/2 mil åt Wiborgs-hället”

4000 ryssar överfaller Älvsborgarna

Kriget mot Ryssland förklarades den 28 juni och Älvsborgarnas och galärflottans uppgift var att skydda Fredrikshamn från sjösida. En styrka på 230 man varav de flesta var Älvsborgare utgjorde en postering vid Wilajako 8 mil öster Fredrikshamn. Posteringen blev anfallna av en överlägsen rysk styrka på ca 4000 soldater med 3 kanoner den 21 september 1741. Posteringen lyckades dra sig undan med hjälp av 1 bataljon infanteri, 200 dragoner och några galärer. Älvsborgarna förlorade:

“Löjtnant Adam Elfman blef fången likasom furir Adolf Elfman (död i Petersburg 1742) och föraren Leonard Ugglä. Följande soldater blefvo lika ledes fångne: N:o 537 Anders Hurtig, 554 Anders Blom, 630 Joh. Frisk, 662 Lars Nyberg och 960 Sven Beckman. De fleste dogo under fångenskapen i Ryssland; de som kommo åter, hemkommo först i Dec. 1743; under striden stupade 783 Mårten Lind och 1035 Lars Moge.”

Soldaterna 537 Anders Hurtig och 554 Anders Blom, var soldater på Åhs kompani och ingick i samma korpralskap som 525 Bengt Klingberg. Det är oklart om delar eller hela kompaniet är med vid detta överfall men det tordes rimligt att anta att även 525 Bengt Klingberg var med vid denna händelse men undkom rysk fångenskap och död.

Vintern 1741

Hösten 1741 kom att bli en ödesdiger höst för Älvsborgarna. De 400 Älvsborgare som inte var transporterade på sjukskeppen befann sig på pråmarna Herkules och Svenska lejonet. Den 14 oktober avseglade dom Fredrikshamns området men mötte en kraftig motvind vilket gjorde att de pråmarna den 1 december frös fast utanför ön Pelling som ligger 6 mil från Helsingfors.

I rapporten till kungen man man läsa om deras umbärande:

“manskapet som på dem var utstå ansenlig storm och sköld, så att de ej allenast begynte gruflig sjukna, utan hvar dag till 6, 8 à 11 dö, som ock fördes med lifsfara till lands, så var vid afmarschen från pråmarne och galeren Boricea ej mera af 700 man än 177 man friske. De andre till en summa af 347 sjuke och 124 döde. Af desse 347 sjuke blefvo sedan kommenderingen hit till staden kom och de sjuke [som] fördelats i byarne på landet [och] igenom flitigt efterseende tid efter annan manskapet [började blifva] allt bättre och bättre, så att kommenderingen nu består som förslaget innehåller af 332 man friske, 47 döde och nu allenast 145 man sjuke, hvaribland dock en del äro som aldrig Eders Kongl. Maj:ts tjenst mera lära göra ”

Älvsborgarna förlorade vintern 1741 cirka 200 soldater:

1741

Oktober 8

November 92

December 53

1742

Januari 9

Februari 9

Mars 6

April 6

Maj 2

Utrustningen blev deras död

Anledningen till att alla dessa soldater och Älvsborgare miste livet berodde inte på fienden utan på den dåliga utrustningen. I rapport till kungen beskrivs det att Älvsborgarnas utrustning var i uselt skick.

Kapporna soldaterna hade var från den Karolinska armén från 1717. Hattar, rockar västar och byxor fick regementet 1727 och sedan 1730 deltagit på manövrar och i fästningsarbeten. Trots att många soldater dog under vintern 1741 så räckte inte tyget från deras kläder alla lappa och lagga de överlevandes utan de överlevande var tvungna att låna av varandra när man skulle gå på vakt.

Nya rekryter fyller vakanserna

Regementet hade fullt upp med att fylla vakanserna. Under våren 1742 mönstrade 114 nya soldater som skulle förstärka Älvsborgarna i Finland. Den 14 maj klev de nya soldaterna på skeppet Hoppet mot Fredrikshamn. Men något hopp kom dessa soldater inte att möta. Några hela och nya uniformer hade de nya soldaterna inte fått. Sjukligheten bland de nya soldaterna blev hög och 26 soldater kom att mista sina liv av umbäranden 1742.

525 Bengt Klingberg överlever 1741

Det är inte utan stor förundran hur Bengt från Härna kom att överleva 4000 anfallande ryssar mot 230 svenskar, hård köld, sjukdom och den dåliga utrustningen. Men överlevde gjorde han.

Andra kommenderingen till Finland

Den 13 maj 1742 stod kaptan Anders Hård tillsammans med officerare, underofficerare, spel och 378 soldater redo att mönstrar i Stockholm. Manskapet kom att delas upp på tre galärer

Kommenderade på galären Lustig blev: hela Liv, Övertelöjtnantens- (Vedens kompani) och Majorens kompanier och 1/3 av Gäseneds kompani. **Kommenderade på galären Cabeljon:** hela Redvägs, Åhs och Norra Kinds kompanier samt 1/2 Gäseneds kompani. **Kommenderade på galären Svärdsfisken:** 35 soldater från Södra Kinds kompani och 6 man från Gäseneds kompani.

Under den andra kommenderingen i Finland var Älvsborgarna med vid endast mindre händelser. I augusti 1742 när regementet delar av regementet var i Helsingfors så samlande första och andra kommenderingen antal soldater :

Första kommenderingen

I Helsingborg; 250 friska, 185 sjuka, 124 vaktjänst

På galärer: 380 friska, 195 sjuka, 124 vaktjänst

Andra kommenderingen

I Helsingborg; 220 friska, 54 sjuka, 11 vaktjänst

På galärer: 220 friska, 54 sjuka, 11 vaktjänst

Kapitulationen vid Helsingfors och ankomsten till Stockholm

Den 24 augusti avgick den svenska flottan från Helsingfors och lade till i Stockholm den 16 september. Under övergången från Helsingfors till Stockholm förlorade Älvsborgs regemente 263 soldater.

Hemmarsch till rotarna

Andra kommenderingen påbörjade sin hemmarsch den 21 oktober och den första kommenderingen den 5 november. Det var 571 friska soldater, 161 sjuka soldater som påbörjade marschen. 70 sjuka var kvar i Stockholm.

Förluster

Förluster andra halvåret 1742 var totalt på 474 man:

Juni 13

Juli 16

Augusti 62

September 147

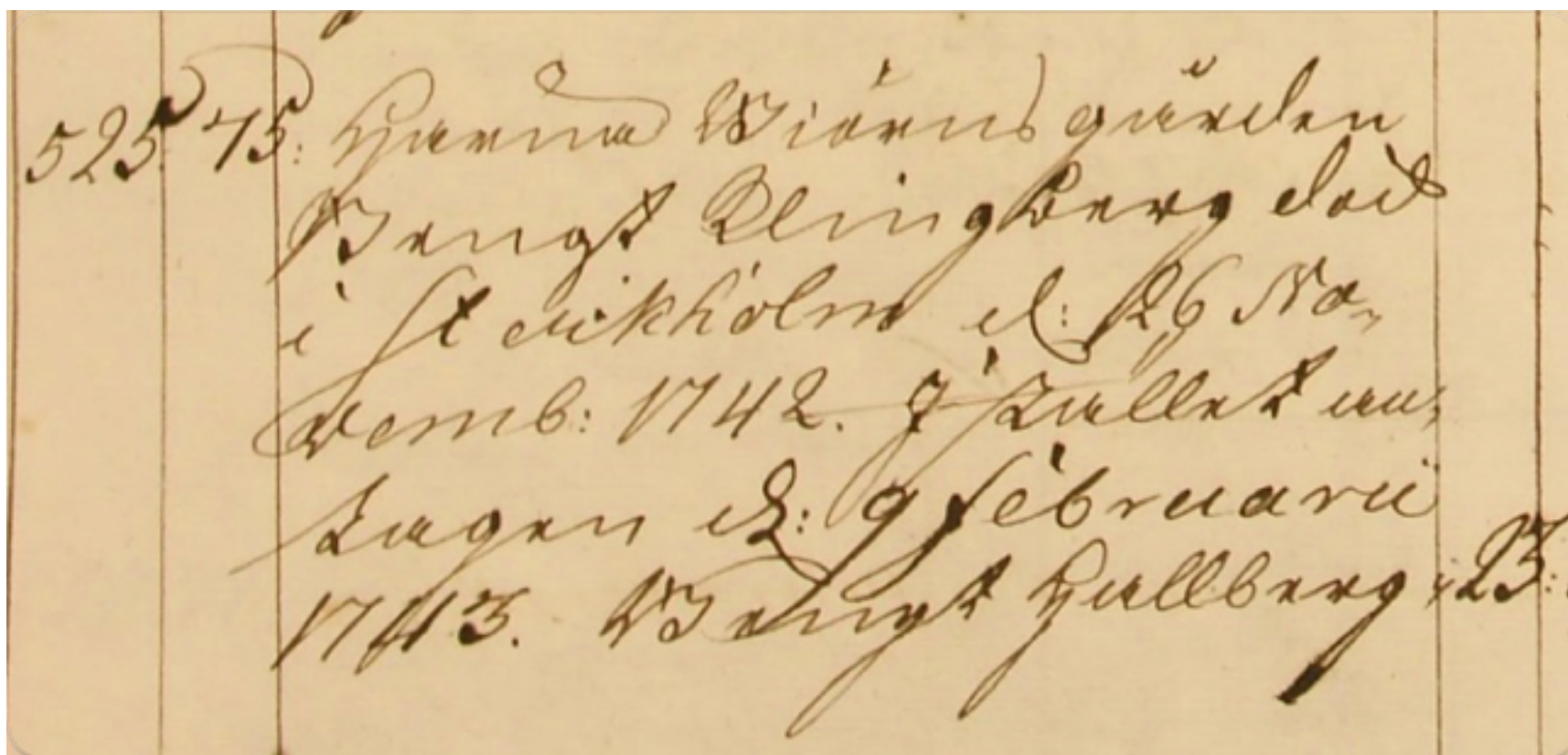
Oktober 103

November 71

December 62

Denna innebär att det var 663 Älvsborgare som avlidit under lite mer än ett år. Endast två stupade under strid.

525 Bengt Klingberg

När man slår upp generalmönstringsrullan för 1744 så kan man läsa att 525 Bengt Klingberg har avlidit: “död i Fredrikholm d: 26 November 1742”. Jag antar att det är Fredrikholm på Åland som avses som dödsplats. Antagligen var Bengt redan sjuk vid avfärden från Helsingfors och blev sämre under resan och därmed avlämnad på Åland.

Bengt överlevde alltså hela Hattarnas ryska krig som hade inneburit mycket stora förluster för Älvsborgs regemente men inte lyckats ta sig hem med livet i behåll. Detta var Bengt inte ensam om på något sätt. Ännu en familj hade drabbats av sorg i Älvsborgs län. Ännu en hustru hade blivit änka och ännu ett barn hade blivit faderlöst.

Vi vet inte så mycket om Bengts änka Märtha mer än att dom tillsammans fick sonen Anders Bengtsson 1741-09-29 i Härna. Det är oklart om Märtha hinner föda sonen Anders innan Bengt marscherar i väg till Stockholm och kriget i Finland. Men återses får dom aldrig göra.

KAPITEL 45

ANDERS NILSSON OCH ELLIKA SVENSDOTTER I HÄRNA (GEN 6)

Anders Nilsson

ANDERS NILSSON föddes i Härna 1701-03-01.

Han dog 1766-05-12 i Åstorp, Härna när han var 65 år gammal. Han begravdes 1766-05-21 i Härna. Hans fru ELLIKA SVENSDOTTER dog 1789-03-28, 23 år efter honom.

Okänd (första äktenskapet)

Anders fru från första äktenskapet är okänd. Tillsammans fick de barnen: Britta Andersdotter, Maria Anderdotter, Catharina Anderdotter, Anders Andersson (1729).

Okänd (andra äktenskapet)

Anders fru från andra äktenskapet är okänd. Tillsammans fick de sonen: Magnus Andersson.

Ellika Svensdotter (tredje äktenskapet)

ELLIKA SVENSDOTTER föddes år 1729.

Ellika bor kvar i Åstorp, Härna efter maken Anders Nilssons död 1766. Hon bor kvar fram till sin död 1789. Sonen Nils och hans familj tar över torpet.

Hon dog 1789-03-28 i Åstorp, Härna när hon var 59 år gammal av bröstsjukdom. Hon begravdes 1789-04-10 i Härna. Hennes man ANDERS NILSSON dog 1766-05-12, 23 år före henne.

Familjen

Hennes man var ANDERS NILSSON (1701-03-01). Hon hade fyra barn med ANDERS NILSSON: Cathrina Andersdotter, Margareta Anderdotter (1750), Nils Andersson (1755), soldat 538 PETTER ÅHSBERG (1758-02-10).

Anders bouppteckning

"År 1766 den 22 maj, blef efter wederbörande anmodan uppteckning förättad efter afledne danneman Anders Nilsson i Åstorp, hwilken under dess lefnad tid varit gift 3ne gånger och ägt efter sig med första giftet en son, Anders Andersson, 3ne döttrar Cathrina: Britta, och Maria Andersdöttrar; samt uti mellan kullen 1 Son benämnd Magnus och med sista giftet nuvarande änka Elina Svensdotter, 2ne söner Nils och Petter samt döttrarna Margareta och Cathrina; Till hwilkes rätts bewakande af sista barnkullen föreslogs förmyndaren Nils Svensson i Lillegården hvarman sedan barnen af förra kullen alla myndiga, och förmantes ägendom upgifwa och skedde som följer."

Danneman: duktlig, pålitlig, redbar man. Används företrädesvis om män av allmogen.

KAPITEL 46

SOLDAT 552 MÅNS RYDAHL OCH SARA HÅKANSDOTTER I KÄRRÅKRA (GEN 6)

Måns Rydahl

Soldat 552 MÅNS RYDAHL föddes år 1727.

1747-11-13 antas Måns som soldat 552 på Åhs kompani, Älvsborgs regemente för Ryagärde i Kärråkra. Han var då 20 år gammal.

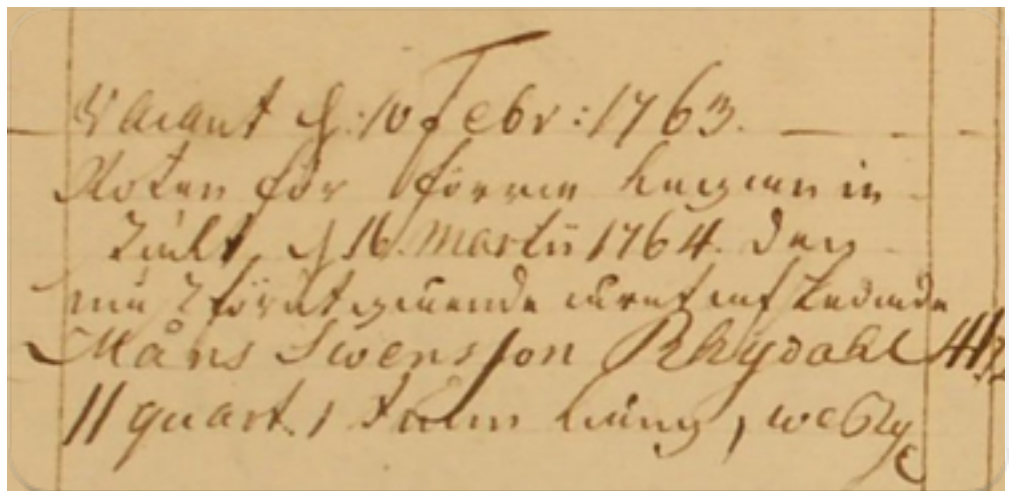
1757 -1762 deltar Måns i Pommerska kriget och Ingår i Capitaine Baron von Saltzas Compagnie vid de två första generalmönstringarna. Närvarar vid generalmönstringen i Denning 1758-12-08 och i Cantoner kvarterer i Rustow 1759-11-17. Vid generalmönstringen 1761-11-12 i Loits tillhör han fjärde kompaniet och är kommenderad till Stralsund.

1763-02-10 blir roten vacant då Måns är "*ständigt siuklig, förmår ej kungen tjena, får på begjeran afsked*". Han var då 35 år gammal. 1764-03-16 har Måns frisknat till och är åter soldat på roten. Han var då 36 år gammal.

Vid generalmönstringarna i Borås 1777 och 1780 står Måns som sjuklig. 1785 får Måns avsked med underhåll. "*Tjent i Pommerska kriget; afskjedas ochn anmälas till lön underhåll*". Han var då 58 år gammal.

Sara Håkansdotter

Hennes man var soldat 552 MÅNS RYDAHL (1727). Hon hade en dotter med soldat 552 MÅNS RYDAHL: MÄRTHA MÅNSDOTTER (1758).

Måns Rydahl slutar och börjar igen som soldat

KAPITEL 47

SOLDAT 541 ANDERS URBAN OCH MÄRTHA PEHRSDOTTER I GROVARE (GEN 6)

Soldat 541 ANDERS URBAN föddes år 1727 i Grovare. Han var det första barnet av LARS ANDERSSON och ANNA BENGTSDOTTER.

1750 blir Anders antagen som soldat 541 på Åhs kompani, Älvsborgs regemente för Hökabergr rote, Grovare i soldattorpet Hagabergr. Han var då 23 år gammal.

1757-1762 deltar Anders i Pommerska kriget på *"Capitaine Baron Saltzas Compagnie som uti Pommern är Commenderat"*. Anders deltar vid generalmönstringen 1785 i Demin och 1759 i Cantoner qvarteret. Vid generalmönstringen 1761 i Loits ingår han i Fierde (fjärde) Companiet.

1788-06-13 tar Anders avsked som soldat. Han var då 60 år gammal. 1788 står han noterad som avskedad soldat i torp Guldbäcken under Skullsered, Grovare. Han var då 61 år gammal.

Han dog 1801-07-02 i torp Guldbäcken, Grovare när han var 74 år gammal av bröstvärk. Han begravdes 1801-07-19 i Grovare. Hans fru MÄRTHA PEHRSDOTTER dog 1796-07-17, 5 år före honom.

Märta Pehrsgdotter

MÄRTHA PEHRSDOTTER föddes år 1730 i Fänneslunda. Hon var det första barnet av PEHR ANDERSSON och KARIN SVENSDOTTER.

Innan vigseln bodde Märtha i Rya. Grovare.

1753-10-31 gifte hon sig med soldat 541 ANDERS URBAN (1727) i Grovare. Hon var 23 år gammal när hon gifte sig med soldat 541 ANDERS URBAN, som då var 26 år gammal. Hon hade fem barn med soldat 541 ANDERS URBAN: Anna Andersdotter, soldat 543 PEHR WENNBERG (1756-10-12), soldat 572 Lars Nylander (1763-08-03), Sven Andersson (1768-02-01), Catharina Andersdotter (1768-02-01).

Hon dog 1796-07-17 i torp Guldbäcken, Grovare när hon var 66 år gammal av bröstfeber. Hon begravdes 1796-07-24 i Grovare. Hennes man soldat 541 ANDERS URBAN dog 1801-07-02, 5 år efter henne.

Övrigt

Sonen Sven dog 1768 samma år han föddes.